

Olimpiada nasprotij

Čprav olimpijski vrvež v amerškem mestu Atlanta še traja in se do konca iger lahko še marsikaj zgodi, ne more biti pre-zgodnja ugotovitev, da je tokratna olimpiada, ki naj bi z geslom hitreje, močnejše in višje promovirala predvsem neustavljivo težnjo modernega človeka po nenehnem napredovanju, olimpiada nasprotij. Bila naj bi prireditev, ki naj bi s svojo veličastnostjo in bliščem preseгла vse dosedanje. To se je verjetno tudi zgodilo, a naslednjih nekaj let, dokler ne bo imel naslednji prireditelj podobnih ambicij, se je bomo spominjali predvsem po letalskih tragedijah, bombnem terorizmu in morečih groznjah o podtaknjem eksplozivju, ki je nenehno spemljalo prireditev. Verjetno tudi zato kažejo statistike zmanjšano zanimanje za spremljanje iger na naši televiziji. Vse preveč so postale podobne neprijetnosti v vsakdanjiku. Tisti, ki jim je do olimpijskega blišča, se bodo morali pač resneje zavzemati tudi za boljši svet.

JANKO GUŠTIN, bivši slovenski boksarski prvak iz Metlike: "Sednji športniki so sintetični, kar sicer skriva vsak po svoje, vprašanje pa je, kako to vpliva na njihovo zdravje. Tudi pravih amaterjev tako rekoč ni, saj morajo, če hočejo doseči dobre rezultate, trenirati kot profesionalci. Vesel bi bil, če bi se nekdanji duh olimpizma vrnil, čeprav je to najbrž že nemogoče."

VANESA POŽEK, socialna delavka iz Črnomlja: "Ob zadnjih olimpijskih igrah sem dobila občutek, da sta bolj pomembna denar in dobiček, ki ga bodo ljudje skovali ob tej prireditvi, kot pa šport. Razumljivo je, da vsak želi, da bi se mu čimprej povrnila stroški reklame, nihče pa se ne spomni, da bi reklamiral zdrav športni duh, saj ob tem najbrž ne bi imel prav nič dobička."

BOJAN PETAN iz Brežic: "Še vedno je pomembno sodelovati, čeprav je tudi res, da brez zmag ne bi nihče sodeloval na športnih tekmah. Vse skupaj se v zadnjih časih bolj obrača proti denarju, še vedno pa sem prepričan o nečem: če bi nekoč povsem prevladalo geslo, da je pomembna le zmagata, bi vse skupaj gotovo izgubilo smisel in na koncu športnih tekmovalj sploh ne bi bilo več."

JUSTIN MAVRIČ, upokojenec iz Rovišč pri Sevnici: "Želim si, da bi Slovenci na letošnji olimpijadi dobili kakšno medaljo, a četudi je morda sploh ne bo, je prav, da Slovenija sodeluje na tako velikem tekmovanju, še posebej, ker je nova in še neveljavljena država. Tako je po moje še vedno pomembno sodelovati in ne le zmagati. Zavedam pa se, da se okrog športa in velikih prireditev vrti ogromno denarja."

IVAN URBANČ, podjetnik iz Podbočja: "Prav je, da so olimpijske igre svetovni dogodek velikih razsežnosti, saj je to tudi priznanje športnikom za trud in napore, da dosežejo čim več. Vse bolj velja načelo: višje, hitreje, močnejše, kot pa: važno je sodelovati, ne pa zmagati, olimpijske igre pa pomenijo tudi promocijo držav in povezovanje med ljudmi."

BORIS OKLEŠČEN, prof. telesne vzgoje iz Novega mesta: "Olimpizem in šport sta se v zadnjem času zelo spremenila. Pravi športni in olimpijski duh posebej naš Leon Štukelj, zato je bil tudi prva zvezda na otvoritvi olimpijskih iger in so ga ljudje tako prisrčno pozdravljali. Pravi športnik ostane to tudi, ko ni več tekmovalca, saj je to del njegove osebnosti, življenjske filozofije."

MARINKA LIČOGLAVŠEK, socialna delavka na trebanjskem centru za socialno delo: "Olimpijske igre spremljajo bolj ostali družinski člani, mene pa zanima predvsem atletika. Vendar tudi olimpijske igre niso več to, kar so bile, saj postajajo predvsem dobičkonosen posel in nič več ni pomembno sodelovati, ampak predvsem zmagati. Dobitek pa poberejo predvsem drugi, ne pa športniki sami."

ROMAN GASPARAC, zaposlen pri MORS SV v Ribnici: "Kaže, da gre organizatorjem letošnjih olimpijskih iger predvsem za denar. Seveda je športnike treba nagraditi za dobre rezultate in tega je pri nas, na primer preko sponzoriranja, celo premalo, vendar pa v Ameriki ne gre le za to, ampak je tudi vse drugo podrejeno denarju. Drugačni časi očitno prinašajo drugačne olimpijske igre."

IGOR MARINIČ, zaposlen v Tiskarni Kočevje: "Olimpijske igre niso več tisto, kar so bile. Geslo žvažno je sodelovati, ne zmagati očitno danes nič več ne pomeni. Gre za čisti profesionalizem, v ozadju vsega pa je denar. Olimpiada bi morala biti v prvi vrsti družjenje športnikov in športni dogodek. Razočaran sem, saj sem od Američanov več pričakoval, predvsem organizacijsko."

ZA UGODNA POSOJILA

RIBNICA - Sklad za regionalni razvoj in ohranjanje posejlosti slovenskega podeželja je v sredo, 24. julija, v Delu in Kmečkem glasu objavil prvi javni razpis ugodnih posojil, sedaj pa so prosilcem na voljo tudi že vloge za prijavo na razpis, ki jih dobite na enotah Zveze hranilnih služb (kmetijski del) in Abanke (gospodarski del), zanje pa morajo prosilci odšteti tisoč tolarjev. Posojila so namenjena financiranju projektov v kmetijstvu in dopolnilnih dejavnostih na kmetijah ter financiranju projektov gospodarskih dejavnosti in dodeljevanju jamstev za te projekte. Prednost bodo imeli projekti, ki sodijo v sklop celovitih programov na demografsko ogroženih območjih.

NOVA STANOVANJSKA POSOJILA

LJUBLJANA - Stanovanjski sklad RS je razpisal za milijardo tolarjev posojil za gradnjo individualnih hiš, nadomestno gradnjo, nadzidavo, dozidavo ali gradnjo podstrešnega stanovanja. Na razpis se je mogoče prijaviti od 2. do 9. septembra po pošti, na poštah pa bodo danes tudi začeli prodajati potrebne obrazce. Posojilo je po obrestni meri TOM+3 odst. za dobo največ 10 let in je namenjeno mladim družinam, ki živijo pri sorodnikih ali so najemnice za določeno čas in svoje stanovanjsko vprašanje rešujejo prvič. Pogoj za posojilo je tudi gradbeno dovoljenje z datumom izdaje med 1. januarjem 1995 in 25. junijem 1996. Podrobnejše informacije lahko dobite na tel. (061) 1710-502 ali 1710-509.

GASILSKI TABOR NA GORJANCIH

ŠENTJERNEJ - V organizaciji občinskega gasilskega poveljstva Šentjerneje poteka od 31. julija do 3. avgusta pri koči Lovske družine Orehovica na Miklavžu na Gorjancih tabor mladih gasilcev. Tako šentjernejski gasilci skrbijo za svoj podmladek.

V spomin na čisto Savo

Z nenavadnimi plovili po Savi navzdol - Krški gasilci pripravili že peti spust z namenom ekološkega osvetečanja

SEVNICA, KRŠKO - Minulo soboto so se po Savi med Sevnico in Krškem že petič zapored prebivala najrazličnejša plovila. Spust po Savi je tudi tokrat pripravilo Prostovoljno gasilsko društvo iz Krškega, ki je za udeležence pripravilo organiziran prevoz iz Krškega do Sevnice in poskrbelo za zanimiv sobotni dogodek.

Letos se je zbralo na prireditvi, ki so jo poimenovali "V spomin na čisto Savo", čez 150 udeležencev s 45 različnimi plovili. Nekateri so prišli le na spust in so se prepuščili organizatorjem, ki so poskrbeli za njihov prevoz po Savi. Drugi, bolj iznajdljivi in pogumni, so pripeljali s sabo različna plovila. Že nekaj let namreč poteka med udeleženci pravo tekmovalje, kdo bo presenetil z bolj nenavadnim plovilom (splavi, čolni, blazine, surfi, zračnice itd.) Tako so v preteklosti že iznašli prvo slovensko rečno bojno ladjo topovnjačo in predstavili smučanje na Savi.

Ob sobotnem spustu so udeležence in številne gledalce, ki so nenavadno karavano opazovali s

Matere bi odpovedale preživnino

V trebanjski občini imajo dovolj rejniških družin - Starši, ki skrbi za otroka je v slabšem položaju - Preživnini se ne da odpovedati, ker je otrokova pravica

TREBNJE - Marinka Sila, diplomirana socialna delavka, ki v trebanjskem centru za socialno delo skrbi za področje varstva družine, pravi iz izkušnje, da se da marsikaj predvideti, vendar vsega nikoli, saj gre življenje vedno svojo pot. Imela je kar nekaj primerov, ko se je otrokom, ki so začasno živeli v rejniških družinah, čez noč spremenilo življenje: po naključju so našli svoje nove starše in se ob njihovi spodbudi in ljubezni kar razcveteli. Silova namreč pravi, da je včasih posvojitev veliko boljša kot pa vstrajanje, da je otrok v rejništvu.

V trebanjski občini imajo za svoje potrebe dovolj rejniških družin, vendar so vse že starejše. Po novem zakonu je že nekaj let rejništvo tudi poklic s pokojniskim in zdravstvenim zavarovanjem, seveda če rejnik ali rejnica v zvezi s rejništvom vsaj 3 otroke, ima tudi svoje otroke ter živi v urejeni zakonski skupnosti. "V glavnem so rejniške družine kmečke, ki so se pri vzgoji izkazale tudi kot najbolj uspešne," pravi Silova.

Zadnje čase pa se je pri Silovi zglasilo že več mater, ki so se hotele odpovedati preživnini zaradi plačila dohodnine, saj se jim preživnina šteje v dohodek, ki je obdavčen, poleg tega lahko za otroka uveljavljajo le polovično olajšavo, razen če se starša drugače ne dogovorita, vendar ponavadi dogovor med njima ni mogoč. Polovična olajšava pa pripada otrokovemu očetu, v olajšavo pa se mu šteje tudi izdatek za preživnino. "To postaja resen problem, saj je starš, ki otroka

tistem, kateremu je otrok zaupal v vzgojo in varstvo," pravi Silova. Trebanjski center za socialno delo je tako kot prejšnja leta tudi letos organiziral letovanje za 60 socialno ogroženih otrok iz občine. Letos so teden dni letovali v Strunjanu, stroške letovanja je v celoti krila trebanjska občina.

Marinka Sila

starši so prispevali le za prevoz. Za zdravstveno ogrožene otroke pa organizirano letovanje Rdeči križi.

J. DORNJŽ

V Krškem "da" za regijski zavod

Več razlogov v prid zavodu

KRŠKO - Če naj bi se Posavje izoblikovalo v pravo regijo, ga je potrebno obravnavati kot zaokrožen prostor tudi na socialno-medicinskem, higijenskem, demografskem, epidemiološkem in zdravstveno-ekološkem področju, kar narekuje ustanovitev posebnega zavoda za zdravstveno varstvo za to območje, ki obsega več kot 72 tisoč prebivalcev. Ustanovitev ZZV za Posavje, ki so jo podprli tudi krški svetniki, bi bila utemeljena tudi zaradi obmejne lege regije, cestnega in železniškega mednarodnega mejnega prehoda, razmeroma razvite živilske industrije, turizma in z njimi povezanih gostinsko-prenočitvenih zmogljivosti in ekološke ogroženosti regije, ki se bo po izgradnji savske verige, hitre železnice in avtoceste le še povečala.

Ustanovitev ZZV za Posavje tudi ne bi smela dodatno obremeniti državnega proračuna niti zavreti razvojnih možnosti ZZV Celje oz. ZZV Novo mesto, saj bi po planu zdravstvenega varstva lahko ZZV Posavje zaposloval 28 delavcev (1 zaposleni na 2.635 prebivalcev), skupni predvideni porast zaposlenih v ZZV Celje in ZZV Novo mesto pa je 58 novih delavcev (v Celju 44, v Novem mestu 14).

CERTIFIKATI

LJUBLJANA - Ali je odločitev vlade, da veljajo lastniški certifikati do konca letošnjega septembra, dokončna, bomo še videli. Državni sekretar za privatizacijo dr. Edo Pirkmajer je že omenil možnost, da bi vlada podaljšala njihovo veljavnost, toda samo selektivno - za še ne izvedene javne prodaje, ki v mnogih podjetjih kasnijo.

Ljubljansko pismo

Svojega ne (pro)damo?

Sprememba lastninske zakonodaje

Ali bi pravico do pridobitve nepremičnin, denimo z nakupom ali z gradnjo pri nas, lahko pridobili kar nekaj tisoč ali celo nekaj deset tisoč tujcev? To je vsekakor vprašanje, ki si ga velja zastaviti ob nameri vlade, da našo lastninsko zakonodajo prilagodi evropski, kar šele naj bi Slovenija dokončno odprlo vrata v Evropo. Še največ vzne-mirjenja med ljudmi povzročata določilo, ki pravi, da lastninsko pravico na nepremičninah in stavbno pravico lahko pridobi tudi tujec, ki ima dovoljenje za stalno prebivanje v Sloveniji oz. tujec, ki je najmanj tri leta neprekinjeno legalno prebival v naši državi po 25. juniju 1991.

Slovenija ima namreč kar lepo število tujcev, ki bi ob takim določilu lahko postali upravičeni do pridobitve nepremičnin. Dovoljenje za stalno prebivanje ima 3.310 tujcev, takih, ki pri nas legalno prebivajo na podlagi začasnega dovoljenja, pa je 27.703. Prištetih pa velja še okrog 20.000 beguncev, ki jim je prav tako priznana legalno prebivanje v Sloveniji.

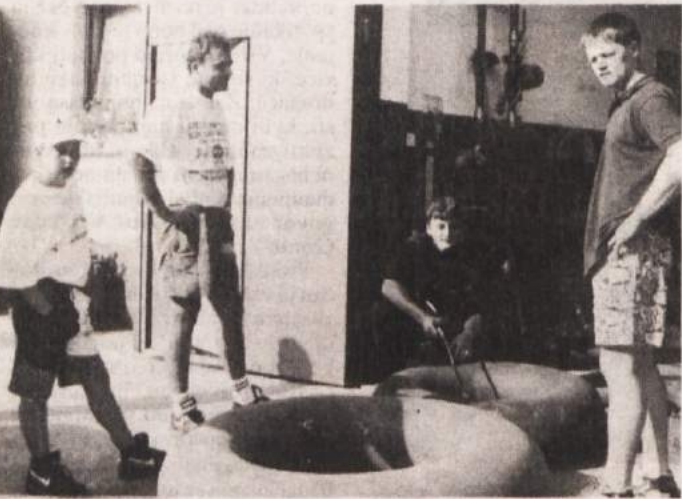
Morda strah pred "vdorom" tujcev v Slovenijo (predvsem Italijanov in beguncev iz nekdanjih jugoslovanskih republik) le ni iz trte zvit. Ni sicer mogoče trditi, da bi se ta tujska armada lahko v celoti pojavila kot možni kupec nepremičnin (pri katerih nikakor ne gre za zemljišča),

že zato ne, ker njena kupna moč najbrž ni dovolj velika. Ker pa bi pri nas prebivajoči tujci bili - razen tistih, ki pri nas opravljajo neko dejavnost - pravzaprav edini, ki bi si lahko pridobili lastninsko in stavbno pravico, lahko upravičeno domnevamo, da bi lahko postali tudi zakoniti pooblaščenca za slovenske nepremičnine zainteresirane tuje kapitala, ki bi delovali v ozadju. Tako ne bi bilo prav nič presenetljivo, če bi se npr. begunci, ki so pri nas neprekinjeno že tri leta in so revni kot cerkevne miši, nenadoma pojavili kot nepremičninski podjetneži s polnimi žepi denarja. A tujcev v Sloveniji ni tako malo.

Največ jih je iz republik nekdanje Jugoslavije: 9.905 iz BiH, 6.284 iz Srbije, 5.527 iz Hrvaške, 1.268 iz Makedonije itd. precej pa je tudi zahodnjakov, največ iz Italije - 439, Nemcev je 313, Avstrijcev 168, Francozov 81, Britancev 43, Nizozemcev 31, Švicarjev 14 itd. Vsi morajo za začasno ali stalno prebivanje izpolnjevati vrsto pogojev, tako da bi se njihove vrste, ko gre za lastninsko ali stavbno pravico, razredčile že na podlagi zakona o tujcih. Vendar pa bo obseg udeležbe tujcev poslovanju in prometu z nepremičninami odvden predvsem od natančnosti določil (in uporabe) zakona o lastninski in drugih stvarnih pravicah.

Na kratko: Slovenija je relativno revna dežela, zato smo se dolžni zavarovati pred vdorom petičnejših kupecov naših nepremičnin iz tujine. Vendar spet ne za vsako ceno - svojega ne (pro)damo! - temveč s takšno zakonodajo, da nas Evropa (zaradi naših strahov) ne bo predolgo pustila čakati pred svojimi vrati.

VINKO BLATNIK

TIK PRED SPUSTOM - Najpogumnejši so si omislili nenavadna plovila. Tile fantje na sliki so se v soboto zjutraj pripravljali na spust z zračnicami. Menda je prejšnje leto njihov znanec že poskusil in, kot so nam zaupali, ostal živ. Konvoj pisanih plovil se je tudi letos pomikal po Savi od Sevnice proti Krškemu "V spomin na čisto Savo" in v opozorilo, da bi se spustilo, da bi reka spet kdaj postala bolj čista. (Foto: B. D. G.)

Samoprispevek kot kvas v testu

KS Prečna, majhna krajevna skupnost velikih ljudi - Lojz Kukman že 12 let uspešen predsednik - Kapelica ozko grlo na cesti - Bo prostor za domače grobove?

PREČNA - Prečna je med manjšimi krajevnimi skupnostmi v novomeški občini, a po tistem, kar so ljudje iz teh krajev naredili in kar še delajo, sodi med velike. Vseskozi se 600 prebivalcev te krajevne skupnosti, ki zajema 5 naselij, v prvi vrsti zanaša nase. "Naši ljudje so pridni kot mravlje in marljivi kot čebele," pravi dolgoletni predsednik te krajevne skupnosti Lojz Kukman, ki to funkcijo odgovorno in uspešno opravlja že 12 let.

"Naj so še toliko govorili proti samoprispevku, češ da je to ostarenek starih časov, smo mi vedeli, da brez soudeležbe krajanov, pa naj se ji reče tako ali drugače, ne bomo kaj prida naredili," pravi Kukman, domačin s Suhorja nad Prečno. Tako so maja 1994 krajanje izglasovali 5-letni 2-odstotni samoprispevek. "Denar, ki ga dobimo s samoprispevkom, ni ne vem kako velik, še posebej ne, če ga primerjamo s tistim, ki je potreben za številna dela, ki jih opravljamo v naši krajevni skupnosti. A dejstvo je, da bi brez tega vse obstalo; samoprispevek je kot kvas v testu, brez njega kruh ne bi vzhajal."

V planu del, ki naj bi jih opravili s pomočjo samoprispevka, so obnove in popravila cest, gradnja javne razsvetljave, kanalizacija in čistilne naprave, ureditev novih prostorov za potrebe krajevne skupnosti, kajti sedanji so predmet denacionalizacije, zavarovati želijo črne točke na cestah, urediti meteorno kanalizacijo, podpirati bogato društveno dejavnost v krajevni skupnosti in še kaj. "Če sarkoli se lotimo, pri nas vedno delamo skupaj, složno in enotno, pa naj se stvar tiče neposredno krajevne skupnosti, gasilskega ali kulturnega društva," se pohvali Kukman.

"Kljub složnosti pa se pri delih srečujemo tudi s težavami, kot se sedaj, ko razširjamo cesto od fratarske ceste skozi Suhor. Dedinja zemljišča, na katerem stoji kapelica, nam nikakor ne dovolijo, da bi tam razširili cesto in kapelico pod strokovnim vodstvom pre-

stavili, s čimer se strinja novomeški zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine; na mestu, kjer stoji kapelica, je cesta najozžja," se potoži Kukman. Vsa vaščana, lastnik zemljišča ali vikenda oziroma zidanice, je za ta dela prispeval blizu 30 tisočakov in še veliko fizičnega dela. Za na novo 800 m vrezane ceste Suhor - Lu-

Lojz Kukman

kenjska gora pa so ljudje, ki jo bodo uporabljali, prispevali kar po 2000 mark, da o delu sploh ne govorimo.

Razširitev suhorske ceste in javna razsvetljava sta veljala okoli 110.000 mark, od občine pa so za ta dela dobili 2 milijona tolarjev, vse ostalo je samoprispevek, večinoma pa dodatna plačila ljudi in njihovo delo. "Predlani smo si obnovili in razširili telefonsko omrežje, kar je veljalo okoli 900.000 mark; po 3.000 mark je

prišel priključek in 90 delovnih ur. Vse smo plačali in naredili sami in danes v krajevni skupnosti ni hiše brez telefona!"

A ti marljivi in delovni ljudje, ki se najprej in predvsem zanašajo nase, ne morejo vedno vplivati na stvari v svojih krajih, ki se jih še kako tičejo. Tako so jim na primer, ko je občina potrebovala soglasje za gradnjo velodroma v Češči vasi, obljubljali pločnik v Prečni pa javno razsvetljava, čistilno napravo in asfalt, do danes pa niso dobili niti samokolnice peska. Podobno je bilo s prečenskim pokopališčem. Razširjati ga je začela krajevna skupnost za svoje oziroma za potrebe svoje župnije, danes pa je to mestno pokopališče, kjer pokopujejo tudi umrle begunce, domačini pa se sprašujejo, če bodo morali pokopališče še enkrat širiti, da bodo lahko pokopani v domači zemlji. "Še naprej bomo v naši krajevni skupnosti delali za napredek. Če tisti, ki pri tem nečesto pomagati, vsaj ne bodo ovirali tistih, ki se za to trudijo, bomo še marsikaj naredili," obljublja predsednik Kukman.

A. BARTELJ

POD DEDOVO LIPO

ŠMARJEŠKE TOPLICE - Turistično društvo Šmarješke Toplice, ki letos praznuje 30 let delovanja, se resno pripravlja na tradicionalno prireditve Pod dedovo lipo, ki bo tokrat že osmič po vrsti, in sicer v soboto, 17. avgusta, v zdraviliškem športno-rekreativnem središču v Šmarjeških Toplicah. Nastopile bodo ekipe iz Belce, Cerkev, Gabrja, Orehovice, z Otočca, iz Šmarjete in prekmurskega Veržaja. Pomerile se bodo v raznih zabavnih igrah na temo "smeh med nami". Po igrah bo veselica.

RAZŠIRITEV SUHORSKE CESTE - Zadnjo soboto so asfaltirali razširjeni del 1,5 km dolge ceste od odcepa ceste na Frato do konca vasi Suhor, za kar je vsak vaščan, vikendar ali lastnik zidanice prispeval po blizu 30 tisočakov. (Foto: A. B.)

Namesto prenove - zaprto

Do preklica bo novomeška Restavracija pri vodnjaku zaprta - Ko se bodo dogovorili o deležih, pa jo bodo obnovili

NOVO MESTO - Od ponedeljka, 5. avgusta, naprej bo novomeška Restavracija pri vodnjaku zaprta. Krkina Zdravilišča, pod katera ta znani gostinski lokal spada, so hotela priljubljeno "ribjo" povsem prenoviti, saj taka, kakršna je sedaj, ne ustreza več današnjim zahtevam. Ravno med pripravami na preureditev in prenovitev restavracije pa so izvedeli, da je bila razveljavljena sodba iz leta 1945 o zaplembi dela objekta, v katerem ima prostora ta restavracija, in da je tako ta del objekta (stara ribja restavracija oziroma buffet) predmet zahtevka za vračilo upravičencem. Zato so vsi posegi ustavljeni in tako se ne morejo lotiti nujno potrebne prenove.

Restavracijo pri vodnjaku so v sedanjem obsegu odprli leta 1972 in je bila takrat in še dolgo potem ena najlepših in najbolj urejenih restavracij v Novem mestu in na Dolenjskem sploh. Takratni Hotel grad Otočec je to restavracijo uredil iz ribje restavracije, precejšen del pa so dokupili, kjer so uredili hotelske sobe, kuhinjo pa so sploh dozdali.

V Krkinih Zdraviliščih želijo, da bi bil postopek, v katerem naj bi ugotovili lastniške deleže sedanje Restavracije pri vodnjaku, čim prej zaključen. Dokler pa to ne bo rešeno, se seveda ne morejo lotiti obnove in toliko časa bo ta lokal s prijetnim gostinskim vrtno zaprt, kar je za mesto gotovo škoda.

A. B.

DOLENJSKI LIST

MERVAR ŠE DRUGI

NOVO MESTO - Mednarodne motoristične dirke v avstrijskem Zeltwegu so veljale tudi za slovensko državno prvenstvo, vendar Novomešan Lovro Mervar, ki bi se ob ugodnem razpletu lahko prebil na prvo mesto, tokrat ni imel sreče. Ko so tekmovalci v njegovem razredu 600 ccm supersport že stali na štartu, se je ulila močna ploha, ki je na dirkališče naplavila pesek in zemljo, tako da je bilo tekmovanje konec. Tako je Mervar z 81 točkami po štirih dirkah še vedno drugi, medtem ko vodi Mariborčan Božič, ki ima 86 točk.

Ena gospa je rekla, da novomeška Upravna enota očitno želi, da najtežji vojni invalidi ne morejo priti do fratarske invalide službe, ki se je preselila v Kettejev drevored 3, v hišo brez dvigala, nadstropje in pol od tal.

BOGATO JERNEJEVO

ŠENTJERNEJ - Za praznik občine Šentjerneje, ki ga praznujejo na Jernejevo, 24. avgusta, pripravljajo razne prireditve. Ob tej priložnosti bodo odprli novo ambulanto zdravstvenega doma, svojo zastopniško pisarno bo v Šentjerneju na ta dan slovesno odprla novomeška enota Zavarovalnice Triglav. Predvidoma bodo odprli tudi novo mrliško vežico ter predali namenu posodobljeno cesto proti Zameškemu. Do praznika bodo končana tudi obsežna dela pri prenovi regionalne ceste Novo mesto - Šentjerneje.

Suhokranjski drobiž

"PIKNIK NA VALOVH KRKE" - Da Suhokranjec poleti ni dolgočas, poskrbijo tudi gasilci. Tako se bo v soboto, 3. avgusta, ob 20. uri pričel tradicionalni "Piknik na valovih Krke". Kot po navadi bo poskrbljeno za dobro voljo, za jedačo in pijačo, predvsem pa za zabavni program in bogat srečelov. Za zabavo in ples bo poskrbel ansambel Franca Miheliča.

BOLJŠI TURISTIČNI JUTRI

Za boljše turizem, predvsem pa za oživetje turistično mrtvega Žužemberka se v Žužemberku trudi učitelj Vlado Kostevc. Zanimivo je predvsem to, da Vlado ni rojen Sukokranjec. Doma je iz Brežic, z družino živi in dela v Žužemberku. Že več let upa in se trudi, da bo Suha krajina in dolina reke Krke v zgornjem toku postala turistično zanimiva in privlačna za turiste.

BOLJŠE CESTE

Nič ni še jasno, kdaj bo asfaltirana regionalna cesta proti Dobrniču, čeprav so zemeljska dela v teku. Bolj so veseli vaščani Vinkovega Vrha, ker so končno dočakali popravilo njihove ceste, ki je na več mestih kazala zobe. V Stavči vasi so v mesecu juliju izvolili nov odbor, ki ga vodi Tone Legan. Tudi na tej cesti od Stavče vasi proti Dvorju že potekajo zemeljska dela in obstaja upanje, da bo cesta ob pomoči vseh krajevnih in občinskih veljakov asfaltirana še letošnjega leta.

KARAOKE V ŠMARJEŠKIH TOPLICAH - Karaoke so vse bolj priljubljena zabava. Nekaj zdajnjih petkovih večerov so jih prirejali tudi v Šmarjeških Toplicah, svoje pevске sposobnosti pa so bolj ali manj uspešno in zabavno predstavljali hotelski gostje, njihovi obiskovalci in drugi. Najboljših deset iz treh predtekmovanj se je pomerilo zadnji petek na finalnem večeru. Najbolje je žirija ocenila Natašo Drenovec (na sliki), ki si je s pesmijo En dan ljubezni priborila prvo nagrado - vikend paket v Krkinem zdravilišču Strunjan. Mladi pevki so k uspehu malo pomagala tudi dekleta iz kostanjeviške plesne skupine Harlekin. (Foto: A. B.)

SMETIŠČE NA PREPIHU - Kljub prepovedi globoko vrtajo ob gorjanski cesti nad Težko Vodo pri gostišču Prepih še naprej zastavljajo z različnimi gradbenimi odpadki. Gre za največje črno odlagališče v občini, ki je postalo tudi priložna smetišče, kamor pripeljejo ljudje, kar se pač nabere pri večjih čiščenjih. Vse to se dogaja vsem na očeh in tik nad vodovodnim zajetjem v Stopičah! In ni ga, ki bi naredil pravi prepih na tem črnem Prepihu. (Foto: A. B.)

Američanka v Sloveniji

Lisa Newton se v Sloveniji počuti bolj svobodno kot v Ameriki - Izvrstno opremljeno zdravilišče - Rada bi ostala še leto dni

DOLENJSKE TOPLICE - Te dni, ko so oči svetovne javnosti uprte v ameriško Atlanto, kjer potekajo olimpijske igre, mlada Američanka Lisa Newton v miru, spokojnosti in zadovoljstvu preživlja poletje v Dolenjskih Toplicah. In olimpijske igre so edina stvar zaradi katerih bi Lisa hotela biti sedaj v Ameriki, je izjavila še pred bombnim atentatom v Atlanti. Sedaj Lisa, ki kot fizioterapevtka dela v Krkinem zdravilišču Dolenjske Toplice, gotovo vidi še več prednosti življenja pri nas v primerjavi z Ameriko.

Naključje je nanese, da se je Lisi, ki je doma iz Kansasa, kjer dela kot fizioterapevtka in si tako služi denar za študij, ponudila priložnost, da pride na poletno delo v Slovenijo. "K mojemu profesorju na kolodž je prišel človek iz Slovenije, katerega brat je zdravnik v Ljubljani, in tako se mi je ponudila možnost, da dva meseca in pol preživim pri vas." Lisa je takrat sploh prvič slišala za Slovenijo. "O sami Sloveniji tudi nisem mogla nič izvedeti, le nekaj o bivši Jugoslaviji. Izbrskala sem le, da je vaš predsednik Milan Kučan in da sta večji mesti Ljubljana in Maribor. To je bilo vse." Dekle, ki že leta skrbi sama zase, je prodala televizor, videorekorder, pohištvo in kar je še imela vrednega, da je zbrala denar za pot v neznanu - v Slovenijo.

In v teh dveh mesecih, kar je tukaj - sprva je bila v Izoli - se je nad našo domovino tako navdušila, da noče iti nazaj v Ameriko. "Vložila sem prošnjo za delovno dovoljenje, ker bi rada vsaj še leto dni ostala v

Sloveniji, in sedaj čakam odgovor. Če bom morala, bom šla pa tudi v Ameriko in od tam prišla nazaj v Slovenijo!" je odločna mlada Američanka. "Ne morem sicer reči, da tukaj delam kot fizioterapevtka, pač pa spremljam to delo in pomagam pri njem, a sem se že pri tem zelo veliko naučila. Vaši ljudje delajo izvrstno, oprema je vrhunska in v nobeni ameriški bolnišnici nisem videla toliko sodobnih aparatov za elektro-

Lisa Newton

terapijo kot tukaj v Dolenjskih Toplicah in tudi ne take delovne organizacije, računalniške podpore, predvsem pa izvrstnega in sproščene delovnega procesa in toplih človeških odnosov. To ne velja samo za moje delovno okolje, ampak za življenje v Sloveniji nasploh. Amerika v svetu velja za deželo, kjer najbolj poudarjajo človekove pravice in svobodo, ampak jaz se v Ameriki nisem

nikoli počutila niti približno tako svobodno kot se v Sloveniji. Svobodno, sproščeno in zadovoljno."

Lisa je hitro opazila tudi veliko razliko med zdravstvenim zavarovanjem njene in naše dežele. "Pri nas ima zdravje tisti, ki ima denar, pri vas pa je zdravljenje deležen tisti, ki ga potrebuje. Če zdravnik oziroma komisija oceni, da mora vaš zavarovavec, ki je samo obvezno zdravstveno zavarovan, na zdravljenje v toplice, ga bodo napolili in bo tu deležen najboljši zdravstvene oskrbe, pri nas jih bo videl le, če si jih lahko plača sam." Tak krut način zdravstvenega zavarovanja je Lisa sama občutila. Doživela je nesrečo z jadralskim padalom, zlomila si je oba gležnja in je morala na operacijo. Še danes, leto dni kasneje, plačuje zanjo in bo še lep čas. Ko pa ob študiju dela kot fizioterapevtka v bolnišnici in kot negovalna sestra na domovih, ji država nabije take davke, da ji ne ostane dovolj denarja, da bi si plačevala dodatno zdravstveno zavarovanje.

"V Ameriki ljudje živimo pod stalnim pritiskom, poleg tega pa se v vsej naši opevani svobodi srečujemo s samimi prepovedmi in administrativnimi ovirami, da o kriminalu sploh ne govorim. Cel teden po cele dneve delamo in vsi živijo samo za vikend, takrat pa vse znori. Tu pa znate delati in se zabavati hkrati, ljudje so zadovoljni, sproščeni, odprti, so, kar so, in to tudi pokažejo. Skratka, nadvse cenim svobodo in imam rada svobodne ljudi, zato imam tako rada Slovenijo." Zato se prav nič ne čudi mlademu Američanu, ki ga je po naključju srečala v Izoli, ki v osmih letih, kar je odšel iz Washingtona, ni niti enkrat začutil potrebe, da bi se vrnil v domovino.

A. BARTELJ

Zaostrovanje med Romi in krajani

Prebivalci KS Rosalnice so zaradi vse bolj nevzdržnega življenja z Romi v Borih in na Svržakah napisali peticijo - Ureditev Borih v dveh mesecih - Peter Winkler: "Država je pripravljena pomagati"

METLIKA - Na metliško občinsko upravo je pretekli mesec prispele peticija prebivalcev KS Rosalnice. Napisali so jo zaradi problemov z romskima naseljema Svržaki in Borih, krajani pa v njej zahtevajo, da občina v dveh mesecih od prejema njihovega pisanja uredi Borih. Krajani so zahteve strnili v devet točk, peticijo pa poslali v vednost tudi vladi RS, postaji mejne policije Metlika, ministrstvu za notranje zadeve, sodniku za prekrške, socialni službi ter prebivalcem obeh romskih naselij.

Krajani zahtevajo, da se iz Borih in Svržakov izselijo vsi Romi, ki so se tja preselili po letu 1988, da skupaj s svetom KS Rosalnice uredijo lastništvo in parcelacijo v Borih, potem pa romsko naseje

Peter Winkler, direktor Urada za narodnosti pri vladi RS, je dejal, da ne morejo veliko narediti pri reševanju romske problematike, dokler ne bodo Romom povedali, kje smejo živeti, torej dokler ne bodo romskih naselij locirali, legalizirali in zagotovili osnovnih življenjskih pogojev. Zagotovil je, da bo pri tem država pomagala občinam, prav tako je zagotovljen program za delo z romskimi otroki v osnovni šoli, dve tretjini Romov pa prejema eno od oblik družbene pomoči.

ogradijo z mrežo ter s tem omeji njegovo širjenje. KS Rosalnice zahteva za reševanje romskih problemov dodaten denar, od sodnika za prekrške pa, da strogo kaznuje z denarno kaznijo vsako kaznivo dejanje, ki ga stori Rom, denar pa naj mu, če ne gre drugače, odtegnejo od denarne pomoči. Od policistov zahtevajo, da predvsem proti Romom iz Borih strože ukrepajo. Vedenje Romov je po trditvah Rosalničanov že zaskrbljujoče: grozijo krajanom in jih celo napadajo, krajejo, delajo škodo na njivah, motijo nočni mir, streljajo, ogrožajo promet z vozili, ki niso registrirana, vozijo brez voznških dovoljenj.

Prebivalci KS Rosalnice so v peticiji zapisali, da upajo, da bo občina skupaj s sodnikom za prekrške, socialno službo in policijo ter v sodelovanju s krajani rešila probleme v Borih in na Svržakah, sicer bodo krajani vzeli pravico v svoje roke, ob posledicah pa se bodo sklicevali na omenjeno peticijo. Vlado RS pa so zaprosili, naj končno že kaj ukrene glede romskega vprašanja, saj je najlažje deliti denar davkoplačevalcev. "Nas, ki moramo z njimi živeti, pa nihče ne sliši in tudi nikogar ne zanimamo. Problemi med Romi in prebivalci KS Rosalnice pa se vse bolj kopičijo," so še zapisali v peticiji.

O romski problematiki je tekla beseda tudi ob obisku ministra za lokalno samoupravo Boštjana Kovačiča v Metliki. Župan Branko Matkovič je dejal, da je od šestih romskih naselij, v katerih v 44 družinah živi okrog 210 ljudi, eno vzorno urejeno, dve slabo, tri pa

tako tako. Tudi on je potrdil, da se odnosi med Romi in ostalimi krajani zaostrojuje. Tako je na primer v eni od vasi onemogočena komasacija, ker nihče noče imeti parcele v bližini romskega naselja. Problemi nastajajo tudi, ker so naselja na tuji zemlji. Vendar imajo v občini namen podariti Ro-

mom prav zanje kupljeno zemljo, za katere ureditev bi poslej skrbeli sami. "A to je premalo. Za normalno življenje bi jim morali dati še vodovod, elektriko, kanalizacijo, čeprav je v občinskem svetu slišati pripombe, ali so Romi več vredni kot ostali občani. A če teh dobrin ne bodo dobili, bodo problemi še večji," je dejal župan, pri tem pa želel predvsem poudariti, da Romi ne smejo biti le problem občin, v katerih živijo, ampak cele države. Predlagal je, naj romsko problematiko v Beli krajini rešujejo hkrati in skupno.

M. BEZEK-JAKŠE

Slepi spoznali Belo krajino

V podzemeljski osnovni šoli je bil letos že drugi raziskovalni tabor slepe in slabovidne mladine iz vse Slovenije

PODZEMELJ - Pred nekaj dnevi se je v Podzemlju končal 7. poletni raziskovalni tabor mladih slepih in slabovidnih iz vse Slovenije. Že drugič zapovrstjo so mu gostoljubje ponudili v tukajšnji osnovni šoli, organizatorji iz škofjške Karitas iz Ljubljane pa so se ponovno odločili za Belo krajino - tabor sicer gostuje po različnih slovenskih krajih - ker lani udeležencem ni uspelo spoznati vsega, kar nudi dežela ob Kolpi.

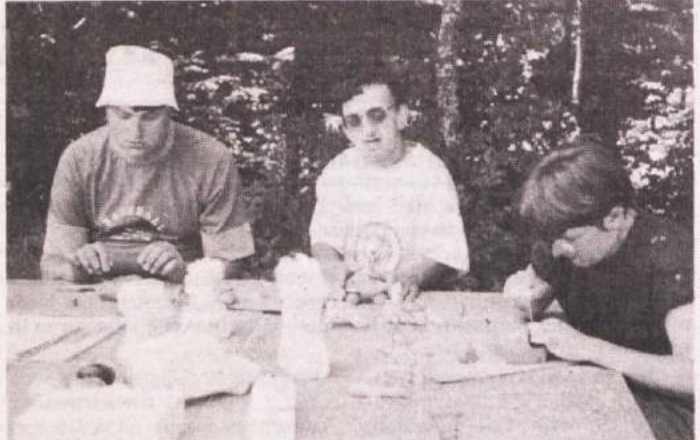
Poletni tabor, na katerem je bilo letos 40 udeležencev, starih od 15 do 25 let, skupaj z mentorji pa okrog 70, kar je največ doslej, je namenjen predvsem družbenemu znanju, ki jim kaže pot do sproščenega vključevanja v družbo. Po drugi strani pa daje mladim mentorjem in vodnikom realno predstavilo o življenju slepih ter na ta način počasi spreminja družbeno klimo.

Letošnji tabor je bil sicer precej športno naravnani, prav za to pa je v Podzemlju in njegovi okolici veliko priložitosti. Poleg hoje, plavanja in čolnarjenja so se mladi letos prvič vozili s kolesi tandem in igrali nogomet z zvonečo žogo. Dodobra so spoznali - ali kot pravijo slepi - si ogledali tudi Belo krajino. Četudi ne vidijo, si informacije pridobivajo na različne načine, kot je poslušanje zvokov v naravi, opisovanje videčih, z otipom in tudi z občutenjem v svoji notranjosti. "Stvari si ogledamo na svoj način, pri tem pa pač bolj kot videči uporabljamo druga čutila," je povedala Albina Krek, ki je bila tokrat že tretjič na taboru, s svojimi izkušnjami, ki si jih je pri tem nabrala, pa je pomagala pri vodenju tabora, ki ga je sicer vodil Jure Svobljak. Tako so si slepi "ogledali" izkopanine na gradbišču pastoralnega centra v

Črnomlju, Belokranjski muzej, Tri fare, krajinski park Lahinja, gozdno učno pot, ki vodi s Planine do Mirne gore, ter obiskali eno od belokranjskih kraških jam.

Slepi so v Podzemlju pripravili tudi vrsto delavnic. Likovno delavnico sta vodili Marija Lavrač in Mihaela Žakelj, gledališko Matja Fabjan, delavnico kreativnega pisanja Saša Štrumberger in David Movrin, geografsko delavnico Blaž Komac, delavnico za masažo Metka Pavšič, glasbeno, v kateri so se učili igrati na kitaro in klavir, pa Jaka Svobljak in David Končan. Ob koncu tabora so pripravili prireditev, na kateri so pokazali vse, česar so se naučili na dvanajstdnevnem taboru, med drugim tudi preprostih belokranjskih plesov.

M. BEZEK-JAKŠE

SLEPI USTVARJAJO - Udeleženci raziskovalnega tabora v Podzemlju so med drugim tudi kipurili. Sicer pa imajo slepi na tovrstnih taborih priložnost, da odkrijejo svojo nadarjenost, ki jo lahko v življenju razvijajo naprej. (Foto: M. B.-J.)

PROSLAVA OB PRAZNIKU

ČRNOMELJ - V spomin na napad belokranjskih borcev na italijansko stražo v noči od 11. na 12. avgust 1941 pri železniškem nadvozu v bližini Vranovičev bo v soboto, 10. avgusta, ob 10. uri tam spominska proslava s kulturnim programom. V spomin na ta dogodek iz druge svetovne vojne je do letošnjega junija pri nadvozu stal spomenik, ki so ga vandali odstranili. Krajani so vabljeni na proslavo, s katero bodo počastili praznik mestne skupnosti Črnomelj.

50 LET LOVSKE DRUŽINE VINICA

VINICA - Lovska družina Vinica bo v nedeljo, 4. avgusta, praznovala 50-letnico obstoja. Na slovesnost pri lovskem domu na Željlu so vabljeni vsi člani, bivši člani in ostali prijatelji lovske družine. Ob 11. uri bo v lovskem domu svečana seja, ki ji bo sledila otvoritev razstave trofej v lovskem domu. Ob 16. uri pa bo osrednja slovesnost s kulturnim programom. Na lovski veselici bo za zabavo poskrbel ansambel Rubin.

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

TRI PRIREDITVE NA GRAJSKEM DVORIŠČU

METLIKA - V okviru mednarodnih poletnih kulturnih prireditev "Pridi zvečer na grad" bodo prihajajoči konec tedna v Metliki kar tri prireditve. V petek, 2. avgusta, bosta v duu Duma Levantina nastopila s pesmimi španskih Židov pevka Klarisa Jovanovič in kitarist Veno Dolenc. V soboto se bo predstavila pevka Alenka Goddec s prijatelji Primožem Grašičem, Blažem Jurjevčičem, Janijem Hacetom in Ratkom Divjakom. V nedeljo, 3. avgusta, pa ste vabljeni na večer jazza, ki ga bo pričaral Al jazz trio s kitaristom Alešem Sunescojem, basistom Robijem Novakom in bobnarjem Mariom Modrinjakom. Vse prireditve se bodo na grajskem dvorišču pričele ob 21. uri.

KLUB ZA ISKANJE ZAPOSLITVE

☎ 22-341

Črnomaljski drobir

KULTURA - Kritike o tem, kako v črnomaljski občini poletni spijo sanje pravičnega, so očitno zalegle. Na obzorju je prebujanje. Zveza kulturnih organizacij Črnomelj prav tako kot sosedni Metličani pripravljajo poletne kulturne prireditve. Črnomaljski kulturniki samokritično priznavajo, da gre za poskusne prireditve, pa tudi denarja da nimajo na pretek in velikih načrtov za prihodnje tudi ne. Pa saj je skromnost lepa čednost! Tako naj bi avgusta nastopili Istrski muzikanti, Kurja koža s štajersko ljudsko glasbo ter izseljenski pevski zbor iz ameriške Minnesote. Torej mednarodna udeležba. Upajmo le, da ne bo kakšne zamere, ker bodo nekateri črnomaljske kulturne prireditve ob istem času kot metliške.

Begunci ne hrepenijo po vrnitvi

V črnomaljskem zbirnem centru je 235 beguncev - Prevoze v BiH organizirajo sami - Vse manj humanitarne pomoči - Italijani izdali knjigo in kaseto o življenju v črnomaljskem begunskem centru

ČRNOMELJ - V zbirnem centru v Črnomlju je trenutno 235 beguncev, od tega 54 moških, 92 žensk in 89 otrok. Sicer pa se njihovo število že vse leto giblje med 220 in 250. To je seveda znatno manj, kot jih je bilo pred dobrimi štirimi leti, ko so začeli prihajati v Črnomelj in jih je bilo občasno celo skoraj 1.200.

Sedaj so vsi begunci v zbirnem centru nastanjeni le v glavni stavbi in v kontejnerjih, medtem ko je poslopje, v katerem je bila nekdanja vojaška ambulanta, že celo leto prazno in so ga vrnilo ministrstvu za obrambo. V treh tednih, odkar so 1. julija začeli z organiziranim prevozom tistih beguncev, ki se želijo prostovoljno vrniti v Bosno in Hercegovino, je iz Črnomlja 29 beguncev odšlo v BiH, 4 pa v

Ameriko. Kot je povedala direktorica Centra za socialno delo v Črnomlju Vladka Potočar, pa ti prevozi niso zaživel tako, kot so si želeli begunci. Na voljo je namreč premalo prostora za prtljago, marsikdaj pa avtobusi niso peljali v tiste kraje, kamor so ho-

Medtem ko se nekateri zbirni centri v Sloveniji zapirajo, pa prihajajo begunci iz njih v druge centre, tudi v črnomaljskega. V nekaj mesecih naj bi se v naši državi zaprlo 8 zbirnih centrov, 14 pa jih bo še ostalo, med njimi tudi črnomaljski.

teli potniki. Zato si begunci iz Črnomlja v glavnem sami organizirajo prevoze. Vendar po besedah Potočarjeve med begunci ni prave želje po vrnitvi.

Za begunce je vse manj humanitarne pomoči. Pomoč, ki prihaja z Urada za priseljevanje in begunce, je tako skromna, da z njo begunci ne bi mogli preživeti. Na srečo še vedno redno vozita pomoč Karitas zakonca Riedel iz

ZAHVALA

Društvo invalidov Metlika se vsem podjetjem, ustanovam in posameznikom zahvaljuje za podarjene izdelke in denarna nakazila, ki so jih darovali za srečelov ob 20-letnici obstoja društva. Zahvaljujemo se tudi občini Metlika za pomoč in pokroviteljstvo srečanja, predvsem pa metliškega župana Branka Matkoviču, ki je bil slavnostni govornik. Hvala vsem, ki so našo slavnost počastili s svojo prisotnostjo in pomagali ustvariti tako prijetno vzdušje na Priložju.

MIRAN MEŽNARŠIČ
Predsednik društva invalidov Metlika

Nemčije. Skupina prostovoljcev iz ene izmed bolnišnic v Bolonji pa je izdala knjigo o življenju v črnomaljskem zbirnem centru z naslovom "Ne kličite me begunka" in video kaseto o enem dnevu v centru. Zanimanje za knjigo in kaseto - obe sta v italijanskem jeziku - je zelo veliko, saj so jih samo v dveh tednih prodali za 8.000 DEM. Denar so prostovoljci namenili beguncem v črnomaljskem zbirnem centru. Del te vsote je že šel za plačilo šole v naravi za begunske otroke. Omenjena pomoč iz Italije in Nemčije pa je, kot je povedala Potočarjeva, tako rekoč še edina, ki omogoča beguncem kolikor toliko dostojno preživetje.

M. BEZEK-JAKŠE

OPOZORILO VANDALOM

Vse obiskovalce diskoteke v Gradacu opozarjam, da naši vrtovi in neposredni bližini niso javna stranišča in smetišča, pa tudi ograje nekatere zelo motijo, saj pulijo stebre in jih razmetavajo. Gostje, ki počenjajo tak vandalizem in se obnašajo kot hašišarji, tulijo in se derejo, kot da so v puščavi, v našem kraju niso zaželeni. Opozorjam tudi lastnika diskoteke, naj si priskrbi parkirne prostore, saj naši vrtovi in dvorišča niso namenjeni parkiranju avtomobilov njegovih gostov. Poleg tega naj si priskrbi redarje, ki bodo krotili te divjake zunaj diskoteke, da ne bodo počenjali takih svinjarij. Prebivalce v bližini diskoteke to zelo moti, in mislim, da smo kot državljani pravne države Slovenije upravičeni do mirnega spanja v sobotnih nočeh.

Bralka iz Gradaca

Jeseni pouk tudi v prizidku šole

V Semiču si, odkar imajo novo občino, močno prizadevajo, da bi dokončali prizidek k osnovni šoli in s tem omogočili normalne pogoje za delo - Vodovod tudi proti Črešnjevcu

SEMIČ - V semiški občini je brez vodovoda še okrog četrtnina prebivalcev. Težav, ki nastajajo zaradi tega, se v novi občini dobro zavedajo, zato namenjajo vodooskrbi veliko pozornost. Nič manjše pa ni deležna prepotrebna dograditev osnovne šole, ki bo, kot kaže, jeseni že sprejela v novih prostorih prve učence.

Po besedah semiškega župana Janka Bukovca je ali še bo dobilo v letošnjem letu pitno vodo iz vodovoda okrog 200 občanov, kar je več kot 5 odst. vseh prebivalcev občine. Po Bukovčevih zagotovilih ni dobilo toliko ljudi vodovoda v sedanji semiški občini v celem zadnjem desetletju. Poleg Sel, Srednje vasi, Pugleda in Brezja se obeta vodovod še Črešnjevcu. Napeljali ga bodo iz tri kilometre oddaljene Krupe, v prihodnje pa se bo nadaljeval proti Cerovcu. Z deli, ki bodo veljala 32 milijonov tolarjev, bodo začeli 25. avgusta, po načrtih pa naj bi bila končana v dveh mesecih. Konec lanskega leta in junija letos so zvrtili tudi dve vrtni nad Osojnikom in Kalom, vendar še ni bilo

meritev, ki bi pokazale, kakšne so možnosti za izkoriščanje pitne vode iz teh vrtin.

Pred kratkim je semiško občino obiskal Niko Žibret, ki je na ministrstvu za šolstvo in šport pristojen za naložbe. Kot je povedal župan Bukovec, bodo v prizidku šole do začetka šolskega leta urejeni trije razredi in knjižnica, prav tako pa bodo učenci že lahko temeljili v novi telovadnici. S tem bo v šoli omogočen enozimski pouk, prav tako pa bo dovolj prostora za razred učencev, ki se je v letošnjem letu zaradi prostorske stiske moral voziti na podružnično šolo na Štrekljevcu. Vsa ostala ureditev šole in tudi prenova kuhinje naj bi počakala do prihodnjega leta.

V semiški občini je bilo v preteklem šolskem letu tudi 31 šolo-obveznih romskih otrok, a je zlasti otroke iz romskega naselja Coklova težko pritegniti v šolo. V lanskem šolskem letu je šola uspelo, da je 11 učencev iz tega naselja obiskovalo 1. in 2. razred, in sicer v posebni skupini. Zanje so na šoli po navodilih ministrstva za šolstvo in šport pripravili posebne programe. Vendar je zaradi prostorske stiske potekal pouk z njimi v neprimernem prostoru, prav tako niso imeli na šoli primernih prostorov za njihovo umivanje in pranje oblek. Poleg tega je šola dobila za opravljanje vzgojno-izobraževalnega dela s temi učenci plačanih 20 pedagoških ur, medtem ko za ostale stroške niti tolarja. Kljub temu v šoli predlagajo, da bi s takšno obliko dela nadaljevali, dokler se razmere v romskem naselju ne uredijo, saj otroci radi hodijo v šolo in so se že veliko naučili.

M. B.-J.

Prezemanje je v polnem teku

Do jeseni bo s hrvaškega na slovensko elektro omrežje prevzetih 159 odjemalcev - Investicija je vredna 2,5 milijona mark

KOČEVJE - V skladu z načrti Elektra Kočevje, da je potrebno prevzeti vse odjemalce na območju, ki ga pokrivajo, iz hrvaškega na slovensko elektro omrežje, so že prevzeli 107 odjemalcev od skupno 233. Do jeseni bodo prevzeli še 57 odjemalcev, vsi pa bodo v celoti prešli pod slovensko elektro omrežje v prihodnjem letu.

Do sedaj so že prevzeli odjemalce v vaseh Radenci, Podplana, Kuželj, Vurhi in Strojčiči, trenutno pa izvajajo intenzivna dela v okolici Ribjeka, kjer je v izgradnji 7,5 kilometra dolg 20 kilovoltni daljnovod. Direktor Elektra Kočevje Vincenc Janša pravi, da bodo do jeseni na tem območju zgradili še štiri transformatorske postaje, s čimer bodo dobile elektriko vasi Ložec, Grintovec, Mirtoviči in Srobotnik, ki je še edina vas na Kočevskem, ki je brez elek-

trike. "Hkrati bomo od Hrvatov prevzeli tudi Bosljivo Loko, kjer je že narejena trafo postaja, ki jo je le še potrebno priključiti na nov daljnovod," pravi direktor Janša in dodaja, da bodo tako skupno prevzeli na slovensko elektro omrežje še 57 odjemalcev, kar bo Elektra Kočevje stalo okoli 57 milijonov tolarjev.

Letos načrtujejo tudi rešitev tudi Lazov pri Predgradu, med Dolom in Lazi pa bodo zaradi izjemno ozke soteske ob Kolpi, kjer je vsak poseg v naravo iz ekološkega vidika vprašljiv, položili zemeljski kabel. "Tukaj so zemeljska dela vezana na usposobitev vodne vrtnice pri Dolu, saj smo se s Hydrovodom iz Kočevja dogovorili, da bomo dela opravili sočasno," pojasnjuje Vincenc Janša in dodaja, da bodo s tem tudi ocenili obe investiciji. Če bo šlo vse po načrtih, bo tako Elekt-

ru Kočevje za prihodnje leto preostal še prevzem 74 odjemalcev od Srobotnika do Kužlja in naprej do Petrine. Celotna investicija prevzema bo stala okoli 2,5 milijona mark, prinesla pa bo tudi izboljšanje dobave električne energije odjemalcem v celotnem 60 kilometrskem pasu od Podplane do Dola.

M. L.-S.

KDO BO GRADIL STANOVANJA?

KOČEVJE - Novi stanovanjski zakon je v kočevski občini korenito posegel na področje stanovanjskih razmerij. Poleg spremembe lastniške strukture je posegel tudi v najemniška razmerja, saj se odpravlja pojem imetništva stanovanjske pravice, ravno tako pa ostaja nerazrešeno vprašanje financiranja gradnje neprofitnih in še posebej socialnih stanovanj. Z vrsto let v občini niso zgradili kakega novega stanovanjskega bloka, te dni pa je občina le razpisala natečaj za izbiro izvajalca, ki naj bi septembra začel graditi večstanovanjski objekt v Turjaškem naselju. Nerazumljivo pa je, da je država sprejela obveznosti za spodbujanje gradnje neprofitnih stanovanj, občinam pa je prepustila zagotavljanje socialnih. Zdi se, da občina teh bremen v okviru občinskega proračuna ni pripravljena sprejeti, saj tudi do sedaj ni vlagala v gradnjo stanovanj.

V. D.

Krpanova kobila

je zarezgetala: "Naš župan je zelo delaven, uren in prizadeven, da mu celo policijski radarji težko sledijo."

ZA LEPSI VIDEZ RIBNICE IN DOLINE

RIBNICA - Septembra lani so ob 20. sejmü suhe robe in lončarstva člani Turističnega društva Ribnica na vpadnicah v dolino, pri Jasnici in Ortneku, namestili visoke lesene kozolce, znamenje gostoljubja v deželi suhe robe. Izdali so tudi prospekt in več vrst razglednic Ribniške doline. Druga naloga v okviru srednjoročnega načrta bo izdelava bogatega almanaha, občino oziroma Ribniško dolino pa bodo ob vstopih označili z dvometriskimi tablami v etnografskem slogu. V ospredju bo suhorobarska dejavnost. "Želimo, da bi se tradicija obdržala, še več, da bi jo še bolj sprejeli tudi mladi," pravi Andrej Klemenc, član TD Ribnica, ko razglaja letošnje delovne načrte društva.

M. G.

POMOČ DRŽAVE

DOBREPOLJE - Nova občina v Suhi krajini, ki jo sestavljajo krajevne skupnosti nekdanje grosupeljske in kočevske občine, ima kar precej težav, da se postavi na lastne noge. V preteklosti je bilo v tem koncu bore malo narejenega. Cestna infrastruktura je na repu, krajani imajo težave z vodno oskrbo.

J. PRIMC

Jakličeve spominske sobe še ni

Izdati kaže tudi dobrepoljski etnološki zbornik, saj je zbranega že veliko gradiva

DOBREPOLJE - Anka Novak, upokojena etnologinja, je bila rojena v Mali vasi, od končanega študija do upokojitve je delala v Gorenjskem muzeju v Kranju, zdaj pa živi v Zdenski vasi. Čeprav je delala na Gorenjskem, je vedno želela, da bi naredila kaj tudi za Dobrepolje. To svojo zamisel je začela uresničevati v sedemdesetih letih.

Najprej je objavljala v Grosupeljskem zborniku, in sicer pripevke o kmečkih naseljih in stavbarstvu v dobrepoljski dolini ter o vzajemni pomoči, ki jo je obdelala na primeru Zdenske vasi. V strokovnem zborniku Etnologija in domoznansvo pa je predstavila rojaka Frana Jakliča in njegov pomen za gospodarski, socialni in literarni razvoj Dobrepolja.

"Ljudje še premalo vedo, kdo je Jaklič bil in kaj je delal oz. ustvaril," pravi Anka Novak in dodaja, da je Jaklič pred dobrih 100 leti ustanovil eno prvih posojilnic, pa bralno društvo in predhodnico današnje kmetijske zadruge, bil je tudi pisatelj in politik. O Jakliču je Novakova objavljala poljudne članke tudi v Kmečkem glasu in drugod. Poudarja, da ni strokovnjakinja za leposlovje, a kljub temu meni, da je Jaklič pisal živo

in ohranil nekdanji govor teh krajev. Novakova si želi v Dobrepolju - morda kar v Jakličevem domu, ko bo dozidan - urediti Jakličevo spominsko sobo in zbirko.

Dobrepolje si zasluži svoj etnološki zbornik, in to zaradi tradicije in raziskovalcev, kot sta bila tudi Anton Merkun in Tone Ljubič. Prvi je med vojno izdal dva zvezka "Narodopisne knjižnice" z naslovoma "Kmetijstvo" in "Obrt in trgovina velikolaškega okraja", drugi pa "Ljudske pripovedke iz Dobrepolja" in "Ljudska umetnost v Dobrepoljih", ki sta bila tretji in četrti zvezek omenjene knjižnice. Anton Mrkun je načrtoval, da bo izšlo 11 ali 12 zvezkov, kaže pa, da je gradivo za prvo leto med vojno zgorelo, saj ga do danes kljub iskanju še niso našli.

Skozi Dobrepolje in Struge

Skromen turistični vodnik - Za boljšega ni dovolj le dobra volja - Potreben tudi denar

DOBREPOLJE - Turistični vodnik "Z roko v roki skozi Dobrepolje in Struge" so pred kratkim v le 70 izvodih izdali Turistično društvo "Saja" ter ZKO

občin Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobrepolje. Besedilo je prispevala učiteljica Slavka Centa, lektorirala ga je učiteljica Majda Samsa, "za morebitne napake pa je odgovorna Sandi Zalar", piše v uvodu. Izdajo so omogočili številni pokrovitelji.

Vodnik je namenjen vsem, ki žele potovati v dobrepoljsko občino in jo podrobneje spoznati. V njem so na kratko opisane vse vasi in tudi zanimivosti, ki jih je možno videti. Iz neznanega vzroka pa sta izpuščeni vasi Polom in Seč, ki po sedanjih upravnih razdelitvi tudi sodita v občino Dobrepolje, prej pa sta bili del občine Kočevje. Na platnicah (zadnja stran) je še zemljevid občine Dobrepolje z vasi, ki so v vodniku opisane, in tudi na njem ni vasi Polom in Seč, da Vrbovca, ki ni več poseljen, sploh ne omenjam.

Predsednica turističnega društva "Saja" Aleksandra Zalar-Sandi pravi, da bi za podoben turistični vodnik v večji nakladi in črno-beli tehniki potrebovali najmanj 300.000 tolarjev, v čemer pa so všteli le stroški tiskanja. Podoben vodnik za občino Grosuplje v večji nakladi in barvnem tisku je na primer veljal kar okoli 2 milijona tolarjev.

J. P.

DOSTOP DO POKOPALIŠČA - Na Selih pri Osilnici urejajo te dni cesto do pokopališa in podporni zid (na fotografiji), medtem ko so ograjo okoli pokopališča dokončali pred kratkim. Dela opravlja občinska komunalna skupina. Prihodnje leto bo prišla na vrsto tudi gradnja mrliške vežice. (Foto: J. Primc)

Razčistili še za lani

Sprejeli zaključni račun in poročila javnih zavodov

KOČEVJE - Čeprav se je letošnje leto prevesilo že v drugo polovico, so na zadnji seji kočevskega občinskega sveta prejšnji torek "razčistili" kar nekaj zadev še za lansko leto. Tako so po drugi obravnavi končno sprejeli zaključni račun proračuna kočevske občine za leto 1995, brez vsebinskih pripomb pa potrdili tudi poročila javnih zavodov o delu v preteklem letu.

Poročila o delu Osnovne šole Ob Rinži, muzeja, knjižnice in kočevskega zdravstvenega doma v preteklem letu so svetniki sicer sprejeli brez vsebinskih pripomb, ne pa tudi brez razprav. Dotaknili so se predvsem aktualnih problemov, s katerimi pa se, vsaj kar zadeva šolo, knjižnico, pa tudi zdravstveni dom, te ustanove srečujejo že več let. Tako je svetniki zanimalo, kako daleč je občina z načrti za izgradnjo nove šole v Mestnem logu, glede na prvo seznanitev nekaterih svetnikov s projektom nalogo "Objekt TZO 2 - kavarna", ki so jo v nada-

ljevanju seje podrobneje predstavili, pa so želeli tudi vedeti, zakaj v kavarni ne bo knjižnica.

Kočevski župan Janko Veber je pojasnil, da je sedaj urejeno lastništvo nad zemljiščem, kjer bo stala nova šola, s tem pa tudi pripravljeno vse potrebno za izdajo lokacijskega dovoljenja; kar zadeva knjižnico, pa je dejal, da je prostor v stavbi kavarnе omejen, da pa kavarna in knjižnica tudi sicer ne gresta ravno skupaj. Menil je, da je za center mesta primerneje ureditev kavarne, umetnostne galerije, poslovnih prostorov in prostora za seje občinskega sveta in druge sestanke ter da je trenutno za knjižnico cenovno najugodnejša možnost ureditev bivšega Zidarjevega samskega doma. Ravnateljica knjižnice Ema Štrumbelj temu ni nasprotovala, dejala pa je, da je pripravana, da bo, če knjižnica ne bo v centru mesta, obisk vsaj za 30 odstotkov manjši. Svetniki so se odločili, da bodo najkasneje do jeseni dokončno določili lokacijo. (M. L.-S.)

SPREJELI OBČINSKI PRORAČUN

RIBNICA - V dobri uri so v Ribnici sprejeli statut in občinski proračun. Svetniki niso imeli večjih pripomb pri obravnavi dveh temeljnih aktov. Za statut so menili, da je dobro pripravljen, pomislek so imeli le pri določitvi statusa (ne)pravne osebe krajevni skupnosti. Pri glasovanju so enotno podprli predlog statutarnepravne komisije, da KS ostane še naprej pravna oseba. To pomeni, da tudi v prihodnje ureja življenje in delo sama, seveda ob denarni pomoči občine. V proračunu bodo največ denarja namenili za že začete naložbe, nekaj več bodo dobili KS, kulturna društva, tri milijone tolarjev pa bo dobil rokometni klub, ki praznuje drugo leto 40-letnico delovanja.

OBČAN SPRAŠUJE - MEDVED ODGOVARJA

- Na plakatu, ki je vabil na proslavo v Drago, je pisalo, da je za hrano in jedajo preskrbljeno! - Res bi moralo pisati za hrano in pijačo, vendar je tudi res, da je po proslavi obojega hitro zmanjkalo, ker priveditelji niso računali na tako veliko udeležbo.

Ribniški zobotrebci

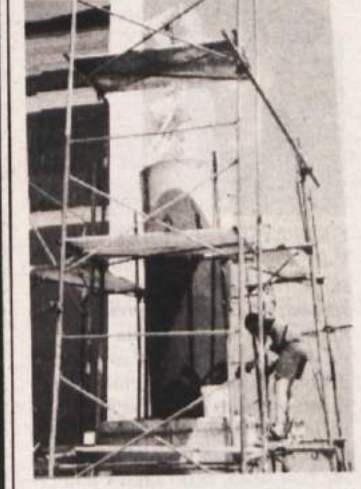
UGODNO ALI NE - Čeprav bi trgovci najraje videli, da sploh ne bi plačevali najemnin za najete lokale ali pa da bi bile te vsaj polno, pa se najemniki lokalov v Ideal centru v Ribnici ne bi smeli pretirano pritoževati. Ideal ne nosi kar tako ime, ki ima opraviti s popolnostjo! Poleg tega, da je na odlični lokaciji v središču mesta, z veliko parkirnimi prostori in vsem ostalim, kar je značilno za dobre trgovske centre, imajo najemniki lokalov v Ideal centru še dodatno prednost: po svoji osnovni dejavnosti oziroma ponudbi osnovnega prodajnega blaga si med seboj niso neposredno konkurenčni. Vsak obiskovalec Ideal centra oziroma kupec v katerikoli lokalu je potencialni kupec tudi za vse ostale, če jih seveda zanjo pritegniti do dobrega prodajnega. Za takšne prednosti je potrebno dandanes tudi nekaj plačati, trgovci pa morajo sami pri sebi izračunati, če je to zanje še vedno ugodno ali ne.

PO SUHOROBARSKI CESTI

VELIKE LAŠČE - V ponedeljek, 29. julija, se je začel v Mali števici v občini Velike Lašče prostovoljni delovni tabor, ki ga organizira Center za uravnotežen razvoj "Vitra" iz Cerknice. Trajal bo 14 dni, njegov glavni cilj pa je izboljšanje razmer za življenje in delo na podeželju. Ta akcija sodi v projekt "Suhorobarska cesta", v katerega so vključeni hriboviti predeli občin Loška dolina, Cerknica, Vrhnika, Borovnica, Brezovica, Ig, Velike Lašče, Ribnica in Loški Potok. Več o taboru prihodnjič.

Dobrepoljski krompirčki

SPET LUKNJE - Cesta od Dobrepolja oz. Strug proti Mali gori oz. Kočevju je bila do pred kratkim lepo vzdrževana, čeprav je makadamska. Zdjaj pa je na njej spet veliko lukenj. To pa za voznike ni edina nevšečnost, saj se v poletnih dneh nadiha prašu, ki jo dvigajo pred tabo vozeči avtomobili in tisti, ki vozijo nasproti. DVE RAZSTAVI V ISTEM PROSTORU - Dobrepoljem in drugim sta te dni na ogled dve razstavi, obe v občinski dvorani. Na prvi je predstavljena zamisel o ureditvi središča Vidma (park, avtobusna postaja, mrliška vežica itd.), na drugi pa razstavljajo svoje videne Dobrepolja in njegovih lepote slovenski slikarji.

OBNAVLJAJO SPOMENIK - Te dni obnavljajo v Vidmu v Dobrepolju podstavek spomeniku padlim v prvi svetovni vojni. Spomenik, ki je delo kiparja Kralja, je bil takrat najvišji tak spomenik v tedanji Jugoslaviji. Obnova sodi v okvir za misli o ureditvi središča Vidma, ki je tudi središče občine Dobrepolje.

Kočevci se ne zavedajo, kaj imajo

Velike možnosti za razvoj turizma ob Rudniškem jezeru

KOČEVJE - Privlačno rudniško jezero pri Kočevju ima zadnja leta na bregovih čedalje več obiskovalcev; privablja jih prijeten počitek, kopanje v čisti vodi, na vodni gladini je čedalje več drsalcev na deski, čolnarjev in drugih ljubiteljev vodnih športov. Jezero ima samo eno hibo, in sicer to, da je okolica dokaj neurejena in, lahko bi rekli, propada.

Kdo je krivec za to oz., ali so odgovorni kaj storili, da bi jezero vključili v širšo turistično ponudbo Kočevske? Pred leti sta imeli načrte za ureditev turistične športne infrastrukture občina in športna zveza. Zapisali so, da bi okolico uredili s sprehajalnimi stezami in dali poudarek na oživitvi tekmovalnih športov na vodi. Menili so, da bi bilo Kočevje kot prehodni kraj med notranjostjo države in Jadranom primerna postajanka za odhiti in okrepitev.

Žal je ta načrt propadel, tako kot tudi pobuda občine. Ovira za ureditev infrastrukture ob jezeru (tekmovalna in sprehajalna steza na primer) je nerešen status zemljišča okoli jezera, ki je zdaj v

lasti podjetja Itas v stečaju. Župan Janko Veber nam je povedal, da bi ne glede na to, komu bo stečajni upravitelj prodal rudniško jezero, morala občina obdržati obalni pas okoli jezera, kar pomeni možnost ureditve tega prostora.

Pred kratkim so jezero in okolico "preizkusili" predstavniki Triatlon kluba iz Ljubljane, potem ko so obšli Evropo in tekmovali v pravih lužah. Dejali so, da ne razumejo počasnosti Kočevje pri urejanju okolice in druge infrastrukture, ki bi kot celota lahko oblikovala naravni biser, kakršnih v Evropi ni veliko.

"V Evropi namenijo veliko pozornosti urejeni okolici. Jezera, o katerih se veliko govori, pa so

večkrat le kopija tega, kar imajo v Kočevju," je dejal Gregor Pečan, predsednik Triatlon kluba iz Ljubljane. Zato načrtujejo za prihodnje leto tukaj velike evropske tekmovalne, dali pa so vedeti, da morajo svoj lonček pri organizaciji tvorstnih prireditev pristaviti tudi Kočevci sami.

M. GLAVONJIČ

KOSTEL V OBJEKTIVU

FARA - Razstava barvnih fotografij "Kostel v objektivu" v prostorih Ljubljanske banke v Fari bo odprta še do konca turistične sezone. Njen avtor Janez Papež je tokrat razstavil 15 barvnih fotografij z motivi s Kostelškega. Na otvoritvi razstave minuli petek je avtorja predstavil predsednik Društva Kočevski naravni park Janez Černač, v kulturnem programu pa je nastopil harmonikar Gorazd Preložnik.

Svetniki so sejali pozno v noč

Zadnja seja ivanškega sveta je trajala več kot šest ur - Pripombe na zapisnik prejšnje seje - Sprejeli več odlokov in predlog ciljev razvoja občine Ivančna Gorica

IVANČNA GORICA - Zadnja seja ivanškega občinskega sveta je trajala pozno v noč, čeprav je bilo na dnevnem redu vsega skupaj 9 točk. Zelo veliko časa so svetniki porabili za sprejem dnevnega reda seje in za pripombe na zapisnik prejšnje seje.

Sicer pa so sprejeli kar nekaj predlogov odlokov: od predloga odloka o zazidalnem načrtu za območje urejanja nove osnovne šole v Višnji Gori do predloga odloka o ustanovitvi Medobčinskega sklada za razvoj malega gospodarstva občin Dobrepolje, Grosuplje. Kot novonastala občina pa so sprejeli tudi predlog ciljev razvoja občine, ki jih je pripravil župan Jernej Lampret s pomočjo strokovnih delavcev na občini.

Svetnica Francka Vidmar iz Ambrusa je pri pregledu zapisnika opozorila, da njena predstavitev problema z Romi, ki živijo v Kužljevcu nad zajetjem pitne vode Globočeh in onesnažujejo pitno vodo, v zapisniku ni bil pravilno zapisana, kot tudi ne sklepi, ki so jih tedaj svetniki sprejeli. Zahtevala je da se to popravi in še enkrat opozorila, da se do konca leta pripravi predlog nove

lokacije, kamor bi preselili Rome, medtem ko policisti že izvajajo poostren nadzor nad prej omenjenimi Romi.

Po predstavitvi zazidalnega načrta za območje urejanja nove višenjske osnovne šole, ki ga je svetnikom predstavil predstavnik firme Arh. iz Ljubljane, so svetniki predlog odloka o zazidalnem načrtu nove višenjske osnovne šole tudi sprejeli. Pri predlogu o ustanovitvi javnih vzgojnoizobraževalnih zavodov na področju osnovnega šolstva v ivanški občini pa so se zadržali dlje časa predvsem pri točki odloka, ki govori o pomočniku ravnatelja. Nekateri svetniki so v skrbi za ravnatelja, ki je tudi župan in je z županovanjem še dodatno obremenjen, zahtevali, da ima več pomočnikov. Župan Lampret pa jim je razložil, da to določajo normativi in predpisi, ki jih je izdalo Ministrstvo za šolstvo in šport, in ne svetniki, razen če bo dodatnega pomočnika finančno krila občina. Na koncu so sklenili, da vse kar je normativnega niti ne bi smelo biti v odloku. Poslanec Franjo Rajh je

zaradi dobrih medsosedskih odnosov med Stično in Ivančno Gorico, kot je sam dejal, umaknil svoj amandma, s katerim je predlagal spremembo imena šol. Tako se bo osnovna šola Stična, ki je v Ivančni Gorici, še naprej tako imenovala, ime Osnovna šola Ivančna Gorica pa bo nosila nova šola.

Na vsebino odloka o ustanovitvi medobčinskega sklada za razvoj malega gospodarstva občin Dobrepolje, Grosuplje in Ivančne Gorice svetniki niso imeli pripomb razen na sedež sklada, kjer so menili, da bi moral biti v Ivančni Gorici. Menili so tudi, da bi bilo dobro, če dogovor z ostalima dvema občinama glede skupnega sklada ne bo mogoč, da gredo v izpis brez sklada, ker je sedaj denar na banki kot depozit, bi pa prav gotovo prišel prav ivanškemu obrtnikom. Glede ciljev razvoja občine Ivančna Gorica, ki jih je predlagal župan Lampret, pa so menili, da imajo v občini tak dokument, ki predstavlja načrte za vnaprejšnje, čeprav bi bilo potrebno pisanje na nekatereih mestih popraviti in dopolniti, so vizijo razvoja ivanške občine do leta 2000 in naprej svetniki pozdravili.

J. DORNIŽ

STARŠI ŠE LAHKO ZAPROSIJO ZA OTROŠKI DODATEK

TREBNJE - Na trebanjskem centru za socialno delo so do sedaj prejeli 2530 vlog za otroški dodatek, čeprav so jih pričakovali precej več, okrog 3000. Po prejšnjem predpisu je otroški dodatek prejelo 1399 družin. Predvidevajo, da za otroški dodatek niso zapobile predvsem kmečke družine z otroki. Vendar vlogo za otroški dodatek starši še vedno lahko oddajo pa tudi sicer se lahko glede vsega, kar jih v tej zvezi zanima, obrnejo na Center za socialno delo v Trebnjem.

ZAKAJ SE NA ČATEŽU NIČ NE DOGAJA?

TREBNJE - Svetnik Anton Urbančič (SKD) je na zadnji seji trebanjskega občinskega sveta vprašal, kje so sredstva, ki so prispela za program CRPOV na Čatežu in zakaj se nič ne dogaja. Oddelek za proračun, finance in gospodarske ter družbene dejavnosti pojasnjuje svetniku dejstva, ki kažejo, da se je na Čatežu v zvezi s projektom CRPOV ves čas nekaj dogajalo, da pa je zaradi neugodnega vremena tudi ministrstvo za kmetijstvo s podpisom aneksa k pogodbi izvajalcem priznalo, da je do zakasnitve prišlo iz objektivnih vzrokov. Ministrstvo je že nakazalo za ta projekt CRPOV 2 milijona tolarjev, občina je izvajalcu, ki so mu rok izvedbe podaljšali do konca julija letos, nakazala 1.750.000 tolarjev, razlika pa je v proračunski blagajni. Občina pričakuje z ministrstva v avgustu še poldrugi milijon tolarjev.

NE GRE ZA ZASLUŽEK - "Škoda nama je bilo opustiti mlin, zato še meljemo in še domačo moko imamo vedno pri roki. Kar izračunajte, koliko zaslužim, če vzamem od pšenice, ki jo meljem 2 dni, 15 odstotkov. Od 100 kg je to 15 kg po 30 tolarjev, kolikor je zdaj cena pšenice," pravi Željko. Sinovi Marko, Matjaž in Simon ter njihova sestrična Karmen pa lahko potrdijo, da je kruh iz domače moke, ki ga speče mamica Marjana, zelo dober. (Foto: B. D. G.)

Društva dala več predlogov

Kako izboljšati kvaliteto življenja v občini

TREBNJE - Pred kratkim je projektna skupina "Trebnje zdrava občina in občina dobrih medčloveških odnosov", ki jo vodi župan Ciril Pungartnik, povabila na skupen sestanek predstavnike trebanjskih društev z namenom, da se dogovorijo o sodelovanju pri projektu. Na povabilo se je odzvalo 50 predstavnikov društev, gost sestanka pa je bil tudi supervisor dr. Jože Ramovš.

Koordinator projekta Milan Rman je zbranim pojasnil razmere, na podlagi katerih se je pred štirimi leti rodil ta projekt. Dr. Jože Ramovš je razložil smisel skupnega delovanja v projektu in povabil predstavnike društev k sodelovanju. Predstavniki društev upokojencev, društva invalidov, športnega društva, društva podeželske mladine ter drugi so dali več konkretnih predlogov in pobud za izboljšanje kvalitete življenja v občini. Predlagali so, naj se v občini uredijo kolesarske steze, potrebno bi bilo tudi organizirano delo s srednješolsko mladino in urediti njihovo prehrano; za predšolske otroke, ki niso vključeni v vzgojno-varstvene zavode, je potrebno pripraviti posebne (stalne) programe. Župan Pungartnik je dejal, da je potrebno osveščanje širšega kroga občanov, da ne bi širili črnih odlagalšč, in pri tem pozval tudi gasilska društva, naj apelirajo na ljudi, saj se vsako leto za čiščenje črnih odlagalšč porabi veliko denarja. Predstavniki društev so tudi

podprli županovo prizadevanje za čimprejšnjo gradnjo doma starejših občanov, iz društva Sožitje - za pomoč duševno prizadetim pa so predlagali, naj bi v domu starejših en oddelek namenili tudi ostarelim prizadetim. Nekdo je predlagal, da bi se pletarski krožki razširili po vseh osnovnih šolah, s tem bi poskrbeli, da tovrstna obrt ne bi zamrla.

J. D.

V Škovcu še meljejo na kamne

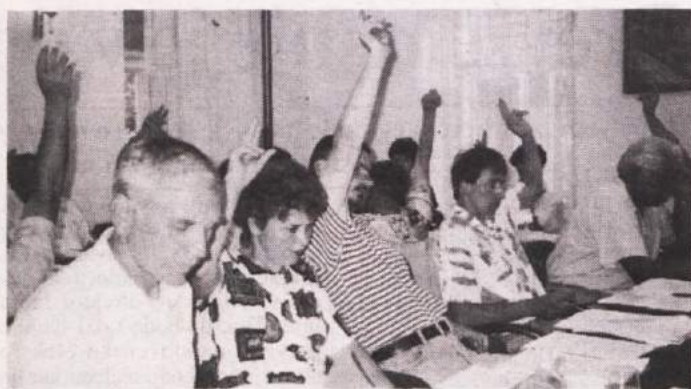
Mlada Knezova družina vzdržuje stari mlin na Tržiškem potoku - Žito čistijo in meljejo po starem - V mlin pripeljejo tudi ljubitelji domače moke iz vse Slovenije

ŠKOVEC PRI TRŽIŠČU - Pred leti je samo v ožjem Tržišču mlelo 5 mlinov in tudi po okoliških vaseh mlinarjev ni manjkalo. S sodobnim življenjem je za stare mlinske kamne in za mlinska kolesa na vodo zmanjkalo dela, zato so večinoma utihnil, marsikje o njih ni več sledu. V Škovcu pri Tržišču pa še meljejo po starem in, zanimivo, nikakršnega starega mlinarja ni pri kamnih in moki - le mlada in delovna družina.

Željko in Marjana Knez se ne preživljata z mlinom, saj sta oba zaposlena, le škoda jima je bilo zapustiti mlin, ki je pri domačiji ob Tržiškem potoku mlel že več generacij, gotovo več kot 100 let. Nekdaj je domačija premogla tudi gostilno, saj je nad dolino delal rudnik cinka in svinca. Danes o teh časih vedo povedati le redki, še vedno pa je dolina čudovit kraj za bivanje mlade družine - tako daleč od sveta in hkrati samo nekaj korakov do Tržišča, šole, trgovine in glavne ceste.

Pri Knezovih torej meljejo na kamne, ki so široki okrog 1 meter, pa ne le zase in za sosedje, saj včasih k njim najdejo pot tudi potrošniki domače moke iz različnih krajev Slovenije. Poseben mlin imajo za živino in drugega za mletje krušnih žit. "Pri nas zmeljemo za vsakega posebej, to pomeni, da vsak dobi nazaj natančno tisto, kar je prinesel. Čeprav sam še vedno trdim, da ni od mlinarja odvisno, kakšna je moka, ampak največ od kakovosti žita," pravi Željko.

Največ zmeljemo pšenice in koruze, nekaj tudi ajde. Še do leta 1967 je imel mlin pogon na vodni kolesa, nato pa so že prejšnji gospodarji uvedli pogon na bolj praktičen zaprt sistem. Romantike ob pogledu na mlin več ni, saj so Knezovi zgradili novo hišo, takšno, kakršno narekuje sodobni družini s tremi otroki čas, in pod njeno streho ohranili stari mlin. Kljub temu se v posodobljeni notranjosti dela še po starem. Za 50 kg zrnja ob srednji

IVANŠKI SVETNIKI PRI ENEM OD GLASOVANJ - Na zadnji seji ivanškega sveta so svetniki morali kar nekajkrat dvigniti roke, saj so sprejeli več odlokov.

Priprave na gradnjo

TREBNJE - V trebanjski občini si že dalj časa želijo svoj dom starejši občani. S pripravami na gradnjo doma so začeli že leta 1986, vendar se je investicija iz leta v leto prelaga, ker bi zanjo morala poskrbeti država. Razpisani je bil referendum za občinski samoprispevek, vendar uspel. Kljub temu so potem na natečaju izbrali projekt in pripravili komunalno opremljeno zemljišče. Lani so pridobili lokacijsko dovoljenje, letos marca pa gradbeno, in pred kratkim izdali razpis, na podlagi katerega bodo izbrali izvajalca, ki bo v jeseni pričel z gradnjo.

V domu bo lahko imelo oskrbo 120 ljudi, na 3500 m² je predvidenih 24 enoposteljnih in prav toliko dvoposteljnih sob ter 12 triposteljnih. V domu bodo tudi delavnice za varovance s prilagojenim programom. Delo v domu pa bo dobilo okrog 47 delavcev.

Celotna investicija, od komunalno urejenega zemljišča naprej, bo stala 650 milijonov tolarjev. V letošnjem državnem proračunu so nekaj denarja namenili tudi za gradnjo trebanjskega doma starejših občanov, in sicer 35 milijonov tolarjev. V občinskem proračunu pa so lani kot tudi letos za dom namenili 50 milijonov tolarjev.

J. D.

V PLANINSKEM VZGOJNEM TABORU

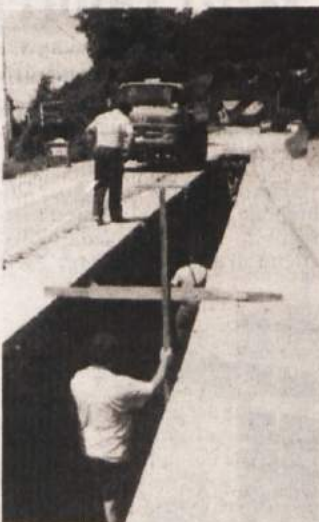
TREBNJE - Center za socialno delo v Trebnjem letos drugič zapored organizira planinski vzgojni tabor za osnovnošolske otroke, tokrat v počitniški hiši v Mostu na Nadiži blizu Breginje, ki ga v juliju in avgustu organizira Društvo ljubiteljev narave iz Krškega pod vodstvom dr. Zdenke Zalokar - Divjak. Letos se je za tovrstno počitnikovanje odločilo 33 trebanjskih otrok. Teden dolgo taborjenje stane starše 170 do 250 nemških mark, odvisno od otrokove starosti. Otroci bodo imeli vsak dan jutranjo telovadbo, meditacijo, planinski pohod, likovno delavnico oz. šolo ustvarjalnega pisanja, športne, orientacijske igre in tekmovanja, nastop gosta, glasbene delavnice, poleg tega je organizirana tudi šola vztrajnostnega teka, tečaj orientacije in prve pomoči, planinska šola, biološka delavnice in drugo.

SPET ZA CESTE

OKIČ NAD BOŠTANJEM - Vaška skupnost Okič je minuli konec tedna pripravila tradicionalni Simončičev memorial v spomin na preminulega gasilca. Dogajanje je popestrilo tudi vlečenje vrvi in ognjemeter ter seveda obvezna veselica, od katere izkupiček bodo, kot je v kraju navada, namenili za ceste in druga potrebna opravila v vasi.

tako redno, a dovolj pogosto, da se je zdel - še posebej, ker ima lasten vir energije (vodo) - pomemben tudi za vojaške namene. Tako sta Knezova dobila preko občine nekaj pomoči pri obnovi.

B. DUŠIČ GORNIK

CEVI NISO POŽIRALE VODE - V teh dneh bi po napovedih Šmarška ulica v Sevnici že morala biti spet odprta za promet, prebivalci ob njej pa ob večjem deževju bolj mirni. Ves pretekli teden so namreč delavci sevniske komunale urejali razbremenilno kanalizacijsko omrežje. Kot nam je povedal vodja gradbišča, se je naseleje nad ulico vse bolj širil, česar presek pod cesto vgrajenih cevi ni več vzdržal. Tako cevi ob nevihtah niso več požirale dodatnih količin vode, ki je tekla po ulici in že večkrat zalila kletne prostore sosednje gostilne. Zaradi tridnevne popolne zapore je bil promet namesto na most preusmerjen po drugi strani železnice na prehod nekoliko nižje. (Foto: B. D. G.)

Krjavljeve iskricke

MARATONSKE SEJE - Novonastale občine imajo povsod v Sloveniji podobne težave, prav tako pa jih veliko izhaja tudi iz nezkušenosti na področju vodnih lokalne samouprave. Tudi ivanški svetniki bodo morali skozi podobne težave svoje nove občine se naučiti, da maratonske seje ne bodo produktivne, saj svetniki zgubijo koncentracijo že v uri ali dveh, želje po šestih urah in več. Dokazano je, da se seje predolge, da se temi, ki je na dnevnem redu, govore o marsičem drugem, je to, kar svetniki večkrat ne vedo, kaj sprejeli.

POMOČNIK RAVNATELJA - Primer zgubljanja časa je bilo tudi zadnji odloka o ustanovitvi javnih vzgojno-izobraževalnih zavodov na področju osnovnega šolstva v ivanški občini, kjer so se svetniki časa dajali, koliko pomočnikov ima ravnatelj, čeprav to določajo normativi in standardi pristojnega ministrstva, potrdi pa ministri. Eden izmed svetnikov je potem, ko mu je bilo besedičenja o tem, čemer svetniki ne morejo odločiti, že dovolj, dejal, da bi bilo prav, o šoli odločajo ljudje, ki so tu, hodijo v šolo, ne le mimo.

KRIZANKA - Ko je zadnja ivanška seja občinskega sveta tekla proti polnoči in so bili svetniki pri 8. točki dnevnega reda, se enemu od svetnikov preblisnilo, bi bilo dobro, če bi v naslednjih številki občinskega časopisa Krvav izšlo tri strani krizank, ki bi jih svetniki lahko reševali na dolgih sejah. Sestavljalec krizank pa bi veljal naročiti, naj ne bodo pretrežke, ne, bodo seje še daljše.

Trebanjske iveri

TURISTIČNA PISARNA - Trebanjci se že več let trudijo, da bi v mestu odprli turistično pisarno, kjer bi lahko turistom postregli najnovejšimi informacijami o turističnih zanimivostih kraja, turističnih kmetijah, prenočitvah, podobnem, vendar jo še do danes nimajo. Kljub temu da je občina pripravljena plačati najmanjno v prostor in polovico plače zaposlovanca, se je na dva objavljena razpisa javil le en kandidat, ki pa ni ustrezno predpisanim zahtevam. Tako Trebnjem še vedno ni nikogar, ki turistom opozoril tudi na znamenitosti, ki so jih uredili zadnja leta, npr. Baragovino. Res je, da se dobri stvari same hvalijo, vendar glede na sodobne promocijske prijeme to ni dovolj.

SAMI STE SI KRIVI - Država za kraje, ki so od mestnih sredstev bolj oddaljeni in revnejši, milostno namenila ti: sredstva za razvoj demografsko ogroženih območij, pa žal v te kraje ne pritečejo sredstva ali se, ampak jih morajo občine zaprositi na natečajih in z izdelanimi projekti. Izdelava projekta seveda ni zastoj, poleg tega se ne ve, ali bo projekt dobil državno podporo ali ne. Če projektov ne pripravijo ali če ne izberejo pravega, pa so si tako in tako sami krivi, država jim je pomoč ponudila, če so se napačno obrnili, je to njihov problem. Nekaj podobnega je tudi z otroškimi dodatki, ki naj bi v novem pripadali večini slovenskih otrok, pa vendar, npr. Trebanjski ugotavljajo, da zanje niso zaprosili predvsem kmečki ljudje, ker za to ne vedo ali pa ne vedo, kam naj se obrnejo. Država je resda sprejela spremembo na področju otroških dodatkov preko medicine, vendar to tako lahko izbrala drug, za preproste ljudi primernejši način.

Sevniški paberki

VZGOJA - Sevniški ribiči so slavili, o čemer smo pisali že v prejšnji številki našega časopisa. V tem so izdali tudi brošuro, ki jo v uvodno besedo spisal sam sevniški župan Jože Pernel. Poleg velikih besed o ribištvu in ribičih, ki se spodobijo za tako priložnost, si lovec rib mimogrede prekvilificiral v vzgojitelja. Zatrtil je namreč da ribiči skorajda več ne lovijo rib, ampak jih večinoma le še vzgajajo. Zdaj je vsakomur lahko jasno, zakaj ribe samo še odpirajo usta, rečejo pa nič.

KJE JE FLORJAN? - V Turistični poslovalnici Florjan so poletje poskrbeli za posebno presenečenje. Na vrata poslovalnice so nalepili obvestilo, da do preključitve poslujejo le še ob ponedeljkih, sredo in petkih. Po času sodeč, si človek sklepa, da se niso mogli upreti skušnjavi. Kdo jim bi zamislil toliko dobrih idej za dopuste, ti pa kar delaš med papirji in prospekti. Pa so se verjetno odločili, kakšnega od programov preiskusiti v praksi. NI JIM DO VESELJA - V Jurtranjki se je zgodilo nekaj, kar je razburkalo poletne dni. Organi upravljanja in nadzora v tej družini niso bili navdušeni nad delom dosedanjega direktorja podjetja Dragana Percerja niti se niso strinjali z njegovimi pogledi na prihodnji razvoj Jurtranjke. Zaradi tega so ga razrešili in takoj nato razpisali odprto delovno mesto "vodenja uprave". Delavci, tudi tisti, ki z bivšim direktorjem niso bili zadovoljni, se niso imeli ob tem česa veseliti. Za vrhom jim namreč visi grožnja, da jih bo kaka stotina med njimi ostala brez dela.

PETERLE NA RAKI IN V KRŠKEM

KRŠKO - "Varno z vami" je geslo letošnje 10-dnevne kolesarske turneje po Sloveniji, na katero se odpravlja ekipa pod vodstvom predsednika SKD Lojzeta Peterleta. V desetih dneh bodo vsaj simbolično obkrožili celotno Slovenijo. Prva "nočitvena" postaja bo v četrtek na Raki, od koder bodo v petek jutraj krenili proti Krškemu skozi Senovo v Podsedro in naprej. V vseh krajih se bodo za kratek čas ustavili in se tudi pogovorili z domačini.

SREČANJE HARMONIKARJEV V KOSTANJEVICI

KOSTANJEVICA - V soboto, 3. avgusta, bo v Kostanjevici na "malem placu" v organizaciji Kmečkega hrama 2. srečanje harmonikarjev. Prireditev se bo pričela ob 14. uri z obhodom konjskih vpreg po kostanjeviškem otoku, sledil bo sprejem nastopajočih s pozdravom župana. Poleg harmonikarjev bosta nastopila še pihalni orkester iz Kostanjevice in plesna skupina Harlekin, med drugim pa boste lahko spoznali in poskusiti tudi dobrote aktiva kmečkih žena Pod Gorjanci.

KONČNO SE NEKAJ DOGAJA! - Tako so si verjetno rekli otroci, ki so se v preteklem tednu odzvali na vabilo brežiškega Centra za socialno delo ter se pridružili delavnicam in drugim poletnim aktivnostim, ki so se vrstile ves teden. V četrtek jih je pri počinuškem ustvarjanju zmotil tudi naš objekt. Čez dvajset otrok je ob pomoči vzgojiteljice Metke Plohl iz Brežic usvajalo v različnih likovnih tehnikah in se vmes zabavalo še ob družabnih igrah. Med drugim so izdelovali čestitke, ki so jih pošiljali domov in še kam (tudi na naše uredništvo), ter čepice, s katerimi so se fotografirali. (Foto: B. D. G.)

SEJEM VSAKO DRUGO SOBOTO

BREGE PRI KRŠKEM - Občina Krško je imela v preteklosti 7 sejmišč, ki so postopoma izumrle. Vendar so kmetije iz Krškega polja čutili potrebo, da se občasno srečujejo na sejmih. Praznino v občini so zapolnjevali s sejmi v Šentjerneju, pred kratkim pa je ponovno zaživel sejem na hipodromu na Bregah v krajevni skupnosti Krško polje, kjer so kmetje naredili tudi odkupno postajo. Na hipodromu na Bregah bo sejem prvo in tretjo soboto v mesecu, torej ravno obratno kot v Šentjerneju.

OPEKLO GA JE

BREŽICE - V četrtek, 25. julija, je 20-letni Damjan L. s Čopove ulice v Brežicah v kleti popravil motor čolna. V delavnici je na tleh s kotno brusilko izrezoval del vodila za komandno ploščo. Med rezanjem pločevine je odjeknila močna eksplozija, pri tem pa je Damjan dobil površinske opekline po nogi, obeh rokah in vratu. Eksplozija je razbila trojno steklo na dvokrilnem oknu in poškodovala okvir okna. Do eksplozije je prišlo zaradi hlapov nitro razredčila in dveh odprtih posod, v katerih je bilo okoli 1,5 litra nitro razredčila.

Nov zdravstveni dom je pogoj

Svetniki podprli razvoj kvalitetne zdravstvene mreže - Prepotreben nov zdravstveni dom - Naj bodo zdravstveni domovi na Senovem, v Kostanjevici in na Raki izkoriščeni

KRŠKO - Učinkovita zdravstvena oskrba je ena temeljnih potreb slehernega občana, vendar to, kakšna bo, ni vedno odvisno samo od lokalne skupnosti. Ker je v občini Krško zaradi zdravstva kar nekaj odprtih vprašanj, so o tem spregovorili tudi na seji občinskega sveta in sprejeli kar osem sklepov, ki naj bi vplivali na čim boljše zdravstveno oskrbo občanov.

Največja težava pri opravljanju zdravstvene dejavnosti je prostorska stiska, ki je v krškem zdravstvenem domu stara, kot so stari prvi podatki o razvoju zdravstvene službe v Krškem, ki segajo v 15. stoletje. Sedanja stavba je stara 30 let in bi lahko služila za območje do 8.000 ljudi, ne pa dvakrat tolikšnemu številu, kot je sedaj. Krčani so že pred 20 leti razmišljali o novem domu; zmagala je najslabša rešitev - prizidek. Tudi

• Ker zakonodaja predvideva, da bo po letu 2002 vsak zdravnik, zaposlen v Zdravstvenem domu ali bolnišnici, moral imeti specializacijo, je svet podprl sklep, da bodo zagotovili ustrezna finančna sredstva za specializacijo zdravnikov, nadaljevali pa bodo z že utečenim sistemom štipendiranja študentov medicine. Svetniki so podprli tudi ustanovitev posebnega zavoda za zdravstveno varstvo za Posavje.

pred 10 leti je ponovno stopilo v ospredje vprašanje prostorske utesjenosti. Tudi takrat so prizadevanja za nov zdravstveni dom padla v vodo.

Zato so svetniki tokrat sprejeli sklep, da je potrebno z gradnjo novega zdravstvenega doma na Spodnjem Griču zdravstveni dejavnosti zagotoviti ustrezne pogoje dela, v njem pa bodo našli svoj prostor tako državno zdravstvo kot zasebniki. Zdravstveni dom Krško je po sklepu sveta dolžan zagotoviti ustrezno delovanje zdravniške službe in največje izkoriščenost prostorskih možnosti v Kostanjevici, na Senovem, na Raki in tam, kjer za to obstajajo pravičljivi razlogi; različno sredstev do nujno potrebne zdravstvene zasedbe pa bi zagotovila občina iz proračuna. Da bi bila zdravstvena mreža čim bolj organizirana, občinski svet podpira pred-

novem in v Kostanjevici, vendar Zavod za zdravstveno zavarovanje ne prizna ustreznih stroškov. Število prebivalcev raste zelo počasi. V zadnjih 30 letih se je povečalo še ne za 10 odst., narašča pa število ostarelih in brezposelnih. Po sprejetih republiških normativih zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije plačuje za območje od 15 do 30 tisoč prebivalcev samo eno dežurno ekipo. V občini je trenutno nekaj več kot 28.600 prebivalcev, dežurna služba pa je uvedena na sedežu v Krškem. Občini daje posebno specifičnost še industrija: prisotnost nuklearne elektrarne, tovarne celuloze in papirja in rudnik rjavega premoga.

T. G.

Kmalu višja trgovska šola?

Brežičani pripravljajo strokovne podlage za višješolski trgovski program - Prvi študenti v letu 1997/98?

BREŽICE - Če bo vse po sreči, bo s 1. oktobrom 1997 v Brežicah odprla vrata višja šola za trgovinsko dejavnost. Kot je povedal predsednik komisije za pripravo osnovnih strokovnih podlag za šolo Franc Patek, so Brežičani pred tednom dni ustno že najavili predlog Ministrstvu za šolstvo in šport, nedavno pa so za pripravo predloga dobili tudi vso podporo občinskega sveta.

Za višjo strokovno šolo trgovinske dejavnosti so se Brežičani odločili zaradi že zdaj močne ekonomske in trgovske srednje šole v občini, močno razvejene trgovinske dejavnosti tod okoli in tudi zato, ker take šole v Sloveniji še ni in bi lahko dobro zapolnila vrzel pri izobraževanju. Letos se začnejo programi višjega strokovnega izobraževanja za elektrone v Velenju, za turizem na Bledu in za strojništvo v Novem mestu. Gre za izobraževanje po srednji šoli, vendar ne za univerzitetno šolanje, ampak za nekakšno vmesno stopnjo med srednjo in visoko šolo.

Program bo zanimiv za tiste dijake, ki ne morejo drugam. V šolo se bodo lahko vpisali tisti, ki imajo končano srednjo šolo z zaključnim izpitom ali maturo, poklicno strokovno šolo po sistemu 3+2 z zaključnim izpitom (npr. trgovinski poslovodja) ali ob opravljanju ustreznega diferencialnega izpita tudi tisti, ki imajo za sabo mojstrsko izobraževanje. S sprejemnim izpitom se bodo lahko vpisali tudi tisti z ustrezno poklicno triletno strokovno šolo in tremi leti delovnih izkušenj.

"Program bo zapolnil vrzel, saj takih višjih šol za dijake s končano poklicno šolo pri nas ni. Posebej zanimivo je, da bo v programu najmanj 40 odstotkov prakse, vpis pa bo možen samo na osnovi pogodbe študenta s podjetjem o izvedbi prakse," pravi Franc Patek. Šola bo ustanovila ministrstvo,

vendar pa prihaja pobuda iz občine in srednje šole, kjer bodo tudi pripravili predmetnik in iskali ustrezne izvajalce programa. Po Packovih besedah bodo lahko 60 odstotkov kadrov pritegnili iz sedanjih srednjih šol, radi pa bi pridobili še nekaj sodelavcev, pri čemer se posebej računajo na brežiške rojake.

Šola bo našla prostore v novi Srednji ekonomski in trgovski šoli Brežice, ki so jo začeli graditi ravno v teh dneh, ob njej pa bo tudi še prostor za morebitno širitev. Komisija predvideva, da bo do letošnjega decembra na ministrstvo vložila dokument za verifikacijo te šole. Program naj bi pristojni potrdili do februarja 1997, nakar naj bi sledila objava razpisa za vpis v oddelek za redni študij (30 mest) in oddelek za študij ob delu z ravno toliko mesti. Ker bi bila šola edina taka v Sloveniji, pričakujejo, da se bodo poleg Posavcev vanjo vpisovali tudi študenti od drugod.

B. D. G.

BODO BREŽICE DOBILE FESTIVAL?

BREŽICE - Klemen Ramovš je s svojo koncertno agencijo nedavno predlagal brežiški občini soorganizacijo festivala, ki naj bi se zaradi enkratne viteške dvorane tukajšnjega gradu preselil v Brežice. Gre za mednarodno ugleden festival z dolgoletno tradicijo v Radovljici, za vrhunsko umetniško glasbeno prireditev z nastopi svetovno znanih solistov in ansamblov. Brežičani so podprli soorganizacijo projekta kot izredno priložnost za promocijo sicer turistično usmerjene občine, vendar le, če to ne bo posegalo v proračun. Za vse morebitne posege so svetniki zahtevali poprejšnje soglasje občinskega sveta.

Prometnih zagat še ne bo konec

Promet v Brežicah silovito narašča, zato je nujna nova prometna ureditev v mestu - Za zdaj so si svetniki enotni le o dvosmernem prometu na Černelčevi - Kako po mostu?

BREŽICE - V Brežicah za zdaj še niso razrešili prometnih zagat v mestu in njegovi neposredni bližini, čeprav so spet obravnavali, tokrat novo prometno študijo. So pa tudi svetniki na zadnji seji ugotovili kakor pred njimi že predstavljajo najbolj prizadeti krajevni skupnosti, da je treba res načrtovati dolgoročno, toda kljub temu za nekatere rešitve poskrbeti takoj. Tako so sprejeli sklep, da se Černelčeva ulica od Elektrotehne do Agrarje odpre čimprej za promet v obe smeri.

Nujna je tudi takojšnja ureditev križišča pri trgovskem centru Intermarket, ki jo načrtovalci razvoja sicer rišejo v obliki podaljšane obvoznice z nadvozom nad železnico. Realisti pravijo, da te rešitve v praksi še nekaj časa ne bo, zato je treba reševati križišče v dogovoru z državo (gre za križišče z regionalno cesto) in lastniki Intermarketa. Že večkrat je bilo slišati predloge, da bi v tem križišču uredili krožni promet.

Največ vroče krvi povzroča promet po prenovljenem mostu preko Krke in Save, ki je bil že več let zaprt za promet. Čeprav študija in mestne krajevne skupnosti predlagajo enosmerni promet po njem, in sicer iz mesta ven, sta na zadnji seji občinskega sveta oba pristojna odbora predlagala dvosmerni promet. Enako zagovarjajo tudi krajevne skupnosti Krška vas, Skopice in Cerklje ob Krki, ki jim most pomeni osrednjo in najkrajšo vpadnico v mesto. Kako bo s prometom po mostu, bodo svetniki dorekli jeseni, ko bodo obravnavali predlog ureditve prometa v mestnem jedru. Težko je verjeti, da bodo prebivalci treh kranjskih krajevnih skupnosti popustili, saj so si v minulih letih močno prizadevali za čimprejšnjo obnovu mostu, in to ne zato, da bi bil sprehajališče za mestne prebivalce, ampak njihova bližnjica v

enosmerni prihod v mesto po Bizeljski cesti do občine, nato pa enosmerno po Cesti prvih borcev v smeri pošte ali v smeri gradu in naprej preko mosta.

Kot so ugotovili tudi na seji mestnih KS, je promet v mestu nujno reševati sočasno s prometom na nekaterih glavnih vpadnicah. Gre za križišče Ceste svobode z Dobovsko cesto in s Pletersnikovo ulico, povezavo ulice Pod obzidjem z Milavčovo ulico, za doseg boljše prepustnosti nekaterih ulic ter za ustrezno ureditev režima parkiranja v mestu.

• Kot kažejo meritve, se je v zadnjih treh letih promet v Brežicah povečal za četrtno, kar je po besedah Dušana Blatnika, direktorja Zavoda za prostorsko načrtovanje, eden največjih porastov v Sloveniji. Promet še narašča in po strokovnih ocenah tudi še bo. Ob tem gre in bo šlo tudi za nenormalno visoke poraste v samem mestnem jedru. Ob štetju leta 1993 so tako na Cesti prvih borcev, osrednji prometni žili v starem jedru, naštel 1398, zdaj pa kar 4843 vozil.

Meščani se zavzemajo tudi za možnost, da bi stari most ob sobotah popoldan, nedeljav in prazniki zaprli za ves motorni promet, hkrati pa zaradi preprečevanja korozije mostu predlagajo, naj se poudči možnost, da bi most ob poldnevih in snegu zaprli za promet, zaradi česar ga ne bi bilo treba soliti.

B. DUŠIČ GORNIK

NUJNI CERTIFIKATI ZA MESO

BREŽICE - Zaradi strahu pred boleznimi norih krav in drugimi boleznimi (tudi Aujetzkjevo) se je prodaja mesa zmanjšala za okrog 60 odstotkov, zato v Brežicah pozivajo veterinarje in svetovalne službe, naj javnost obvestijo, koliko so te bolezni res nevarne za ljudi. Hkrati menijo, da bi tudi v Sloveniji morali uvedti sistem certifikatov za meso, podobno kot v Nemčiji. Tako bi kupci dobili garancijo o tem, s čim je bila živina hranjena, poleg tega pa bi dobili tudi priložnost, da izvedo za neposrednega proizvajalca mesa.

GRADITELJI IN PODIRALCI - Kovinotehna je v trgovskem centru Intermarket v Šentlenartu pri Brežicah v soboto dopoldne poskušala pozornost kupcev pritegniti s predstavo nekaterih najboljših bodybuilderjev v Sloveniji (na sliki Franci Novak, četrtovrščeni na državnem prvenstvu). Še posebej zanimivo je bilo tudi tekmovanje v podiranju rok, v katerem so se pomerili obiskovalci trgovskega centra. (Foto: B. D. G.)

Novo v Brežicah

MOST SPORA - V Brežicah se te dni uveljavlja nova besedna zveza, namesto jabolko spora - most spora. Stari most preko krke in Save je tehnični spomenik in mnogi menijo, da je država toliko bolj velikodušno namenila denar za njegovo obnovo. Ravno takrat, ko se nekateri Brežičani najbolj navdušeno govorijo o tem, kako je treba ta tehnični spomenik varovati in ga nameniti zgolj sprehajalcem in kolesarjem, je nekaj hladnega povedal inž. Filipič, namreč, da je državni denar pritekel predvsem zato, ker je ravno na ta most predviden priključek iz bodoče hidrocentrale. Adijo idila, au revoir sprehajanje!

VZROKI - V Brežicah so sprejemali nov cenik za najem športnih objektov, ki mu je v imenu Nogometnega kluba močno nasprotoval Jernej Zorko. Nogometarje so menda pritisnili bolj kot s cenami z doslednim izterjevanjem plačil, ki je za nekatere druge klube veljalo že ves čas. Klub temu so nezadovoljni igralci in njihovi starši, ker morajo nositi žoge in opremo domov.

"Brežiški nogomet stes s tem zavrl, lahko bi prišel v višji rang tekmovanja, zdaj pa s tem ne bo nič, saj klub nogometaši zapuščajo," meni Zorko. Mnogim Brežičanom pa se zdi, da je brežiški nogomet v krizi zaradi drugih stvari.

PRESTOP - Zgodilo se je, ko je proti koncu zadnje seje občinskega sveta župan Avšič stopil pred mikrofona in začel nekaj prizadevno razlagati. Po nekaj stavkih je nenadoma odšel v svojo klop z eno samo jasno obrazložitvijo: "Vidim, da me nihče več ne posluša!" Desna stran dvorane se je nato oglasila s pojasnilom, da opozicija pridno posluša in sodeluje, medtem ko svetniki "vladajočih" strank kramljajo na hodniku. Predsednik sveta Alojzij Slavko Sušinj je nato ves "osramočen" naznanil svoj prestop v opozicijo. Samo za šalo, se razume.

V času od 15. do 25. julija so v brežiški porodnišnici rodile: Marjana Zorko z Raven - Karmen, Tatjana Poznič iz Srečiča - Janeza, Mojca Dordevič iz Brežic - Filipa, Zdenka Lah iz Brežic - Marka, Štefka Bevc iz Cerklje ob Krki - Urbana, Urška Kostevc iz Brežic - Špelo in Sonja Ferjanič iz Vrhov - Valentin. Četitalo!

Vino vlaga v nove polnilnice

Do spomladi v pravkar zgrajeni hali še polnilnici za pločevinke in kartonsko embalažo - Za 18 milijonov mark naložb - Septembra še temeljni kamen za upravno zgradbo z laboratorijem

ŠENTLENART - Podjetje Vino Bizeljsko-Brežice je v Šentlenu pri Brežicah že zgradilo 2.700 kvadratnih metrov veliko proizvodno halo. Gradbena dela, s katerimi so začeli sredi aprila, je prevzel Pionir, gradbena operativna Krško. Zgradba je samo uvod v velike, 28 milijonov mark vredne naložbe, ki še čakajo to podjetje. Že do spomladi bodo tako v proizvodno opremo vložili 18 milijonov mark.

Vino zdaj izbira in naroča strojno opremo (nekaj je že dobavljeno), s katero bo do spomladi naslednjega leta opremilo proizvodno halo. V njej bo nova polnilnica za pločevinke, polnilnica za kartonsko embalažo, poleg tega pa bodo v nove prostore preselili še prenovljeno linijo za polnjenje v pet (polietilensko) embalažo. Kot so povedali v podjetju, bo v

natečajev ministrstev. Po besedah glavnega direktorja Karla Recerja nameravajo že 13. septembra, ko bo podjetje obeležilo 50-letnico obstoja, v Šentlenu položiti še temeljni kamen za poslovno-upravno zgradbo podjetja, v kateri bo tudi razvojno-raziskovalni laboratorij. Tudi pri postavitvi tega računajo na državna sredstva. Če bodo pri kandidiranju za

tehnologijo. Predvsem se je podjetje zaradi potreb na trgu usposobilo za polnjenje manjših serij butične proizvodnje vina, posodobilo in izboljšalo tudi obe polnilnici za brezalkoholne pijače ter nekaj kletarske opreme.

B. D. G.

DANA BO VRAČALA

DANA - Ker so državljani vpisali skoraj trikrat več, kot je znašala razpisana vrednost delnic tega podjetja z Mirne (skupaj 315 milijonov tolarjev), se je prodajna cena delnic za certifikate dvignila od 1300 na 1690 tolarjev. Dana bo fizičnim osebam v povprečju tako vračala 37 odstotkov vpisanega zneska.

GOLJUFIJA PO POŠTI

LJUBLJANA - Zveza potrošnikov Slovenije opozarja na potegavščino v obliki poštnih pošiljk, ki jih prejema podjetja Fischer trade, d.o.o., Telshop. Po naših informacijah so podobne pošiljke, ki jih je treba odkupiti za 450 tolarjev in plačati zanje še 110 tolarjev poštnih stroškov, prejeli tudi potrošniki na našem območju, zato previdnost ne bo odveč. Preden prevzamete pošiljko, se torej pozanimajte, kaj je v njih in kdo jih pošilja. Kot so ugotovili na Zvezi potrošnikov, se po 450 tolarjev od vsake pošiljke steka v poštni predal na pošti Radeče, potrošniki pa v pismu dobijo le propagandni letak. Po dosedanjih ugotovitvah omenjena družba sploh ne obstaja, o zadevi pa že poizvedujejo organi za notranje zadeve.

B. D. G.

V Imperialu po dvodnevni stavki spet delajo

Delodajalec je izpolnil vse zahteve zaposlenih

KRŠKO - Delavci krškega Imperiala, ki sodi v sistem Žita, so v začetku preteklega tedna stavkali in zahtevali izplačilo preostanka regresa za lansko leto, plače za junij in vsaj četrtno letošnjega regresa. Po stavki v ponedeljek je vodstvo tovarne delavcem izplačalo plačo in lanski regres, zato so delavci nadaljevali s protestom še v torek dopoldne, do izplačila akontacije regresa za letošnje leto. Po izpolnitvi vseh zahtev je v torek popoldanska izmena že začela z rednim delom.

Kot nam je povedala sindikalna predstavnikinja Ljubica Florjančič, delavci ne želijo ustavljati proizvodnje in s tem delati škodo sami sebi in nemškemu partnerju, vendar so bili tokrat v skrajno obliko protesta prisiljeni. Z vodstvom so imeli namreč tudi pisni dogovor o izplačilih, a ga vodstvo ni izpolnilo. Kot je dejala, se bodo v prihodnje poskušali spet dogovarjati z delodajalcem o izplačevanju plač po kolektivni pogodbi in preostanka letošnjega regresa.

Imperial čaka svojo usodo po lastnjem sistemu Zito Ljubljana. V tovarni so proizvodnjo večinoma prenesli v eno izmeno, le najnujnejša dela delno opravljajo še popoldne. Lani so sprejeli načrt o zmanjševanju števila delovnih mest in v skladu z njim letos februarja ugotovili 60 presežnih delavcev, za katere so poskušali poskrbeti na kar najbolj neboleč način. Prvim presežnim delavcem se zdaj že izteka 6 mesecev in prehajajo med brezposelne.

B. D. G.

KLUB ZA ISKANJE ZAPOSLITVE
☎ 22-341

SKB BANKA LETOS USPEŠNJEŠA

LJUBLJANA - SKB banke je konec junija po bilančni vsoti dosegla 11,3-odstotni tržni delež, po depozitih 12-odstotni in po posojilih 16-odstotni. V prvem polletju je v primerjavi z enakim obdobjem lani za dobro četrtno povečala prihodke, neobrestne prihodke pa celo za 38 odst. V tem času je ustvarila 1,46 milijarde tolarjev dobička, kar je nad pričakovani in veliko več kot lani (382 milijonov).

Kako kaže na borzi?

Skoraj ne mine teden, da se ne bi borzna tečajnica razširila za kak nov vrednostni papir. Tako se 30. julija začne trgovati na odprtem trgu C z rednimi delnicami Tovarne olj Gea iz Slovenske Bistrice. Nominalna vrednost delnice je 1.000 tolarjev, najmanjša enota trgovanja z delnico je en lot, kar je ena delnica, skrajšana skupna oznaka za trgovanje z delnico pa je GSBG.

Kdor le tu in tam preleti borzno tečajnico, se verjetno težko znajde med različnimi nepreglednimi oznakami delnic, ki jih za potrebe trgovanja določa borza. Ker ravno v tečajnici v dnevnem časopisju ali na teletekstu televizije največkrat in najhitreje pridemo do informacij o trgovanju, poglejmo oznake delnic olastninjenih podjetij: KOLR - Kolinska, DRPG - Droga Portorož, KOVR - Kovinotehna, redne delnice, KOVP - Kovinotehna,

prednostne, TCRG - Terme Čatež, PGGG - Grosist Gorica, KHKG - Kompas Hoteli Kranjska Gora, LSBG - Lesnina EMMI Slov. Bistrica, LISG - Liska Sevnica, LOKG - Loka Škofja Loka, MELR - Poslovni sistem Mercator, PIRG - Pinus Rače, SLLG - Slovenijales Ljubljana in TSOR - Tovarna sladkorja Ormož.

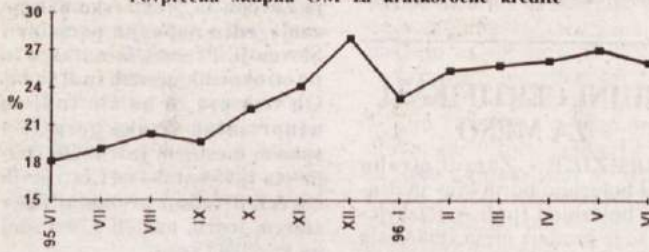
V teh dneh je začelo z javno prodajo delnic tudi Gorenje iz Velenja, kar je glede na dobro poslovanje podjetja vsekakor dobra priložnost za naložbo za certifikata. Nominalna vrednost delnice oznake G v javni prodaji znaša 1.000 tolarjev, prodajna cena za certifikate 1.082 in za gotovino 1.687 tolarjev, s tem da se cene v javni prodaji glede na število vpisanih delnic po zakonu lahko popravijo navzgor ali navdol za 30 odstotkov. MARJETKA ČIČ, DBD, d.o.o., Novo mesto, Novi trg 5 Tel. 068/323-553, 323-554, Fax. 068/323-552

Med morebitnimi vzroki za tako visoke obrestne mere mag. Kopal prišteva tudi visoko rizičnost posojanja denarja našim podjetjem, predvsem zaradi ne-likvidnosti in finančne nedisciplin ter premajhne zaščitenosti interesov upnikov. Vse to posojilodajalcem ne daje dovolj velike varnosti naložb, čeprav tudi drža, da naša podjetja in posamezniki kljub temu po precej ugodnejših obrestnih merah (8 do 11 odst. za tujo valuto) dobivajo posojila v tujini.

Ceno denarja gotovo zvišuje tudi veliko povpraševanje po njem. Mnoga podjetja ne dosegajo bonitet, ki jih zahtevajo banke, zato so prisiljena najemati kredite pri drugih finančnih posrednikih po veliko višjih obrestnih merah. Strokovnjaki menijo, da bi večja ponudba denarja znižala obrestne mere.

B. D. G.

Povprečna skupna OM za kratkoročne kredite

PREDRAGI KREDITI - Kot kažejo podatki Službe za konjunkturo in ekonomsko politiko pri GZS, se obrestne mere v slovenskih bankah v letošnjem letu za razliko od prejšnjih let niso zniževale. Pri realnih obrestnih merah je sicer zaznati manjši padec, a ker je naša skupna obrestna mera vezana še na TOM (temeljno obrestno mero), ki je odvisna od inflacije, se pri nas povprečne skupne obrestne mere gibljejo med 20 in 25 odstotki. To je, kot vidimo na grafu, sicer nekoliko manj kot v začetku letošnjega leta, vendar pa so skupne obrestne mere še vedno kar za četrtno višje od lanskih v istem času.

Hrvaški trg je zaradi dajatev še vedno zaprt

Prelevmani, trošarina in carina dražijo pijače

BREŽICE - Ker je podjetje Vino Brežice pred časom posegalo predvsem na trge bivše Jugoslavije in ker deluje v neposredni bližini meje s Hrvaško, se vsekakor močno zanima za hrvaški trg. Žal vlada na njem ta čas tak red, ki slovenskim vinom in brezalkoholnim pijačam ni naklonjen.

Hrvaška vlada je pred kratkim spet povišala carine, ne da bi hkrati uknila druge velike dajatve v obliki trošarin in prelevmanov, res pa je hrvaški minister za finance nedavno zagotovil, da bo Hrvaška že do novega leta uknila trošarino. Kot pravi jo v Vinu Brežice, znaša trošarina za vino na Hrvaškem toliko, kot je maloprodajna cena namiznega vina. Če vemo, da jo plačujejo samo uvozniki, potem nam je lahko jasno, da je prodaja slovenskih vin na hrvaških tleh praktično nemogoča, saj dosežejo tudi trikrat višjo ceno od hrvaških. Zato se ne gre čuditi, da hrvaški kupci v slovenskih trgovinah ob meji močno povprašujejo po kakovostnih vinih in na ta način "prikrilo" izvažajo.

Pri brezalkoholnih pijačah trošarino plačujejo tudi hrvaški proizvajalci, vendar za polovico manjšo od uvoznikov. Dodatno breme pa je tudi to, da morajo uvozniki našega blaga na Hrvaško vse dajatve plačati takoj.

B. D. G.

Tečaji

Povprečni menjalniški tečaji v torek, 30. julija: 1 nemška marka - nakupni 88,49 in prodajni 89,56, 1 avstrijski šiling - nakupni 12,40 in prodajni 12,72 ter 100 italijanskih lir - nakupni 8,51 in prodajni 8,93 tolarja.

V teh poletnih dneh smo se za vas še sprehodili po menjalnicah in bankah in se pozanimali o nakupu in prodaji hrvaških kun. Če se odpravljate na dopust ali poslovno k sosedom in bi radi kupili kune, naj povejmo, da ste minuli torek to valuto najceneje dobili v menjalnici Azur v Brežicah (100 HRK za 2.590 SIT) in v Dolenjski banki (2.600 tolarjev). Večina prodajnih tečajev po drugih menjalnicah se je vrтела okrog 2.610 ali 2.620 tolarjev za 100 kun, nekaj dražji pa so bili v menjalnici Tradetour v Novem mestu s tečajem 2.650 sit za 100 kun. Res pa so ponekod tečaji ugodnejši, če ste kupili večje količine hrvaške valute (npr. menjalnica Penezl v Sevnici).

Če ste kune prodajali, je bilo bolje, da ste se izognili bank, saj ste v Dolenjski banki v Novem mestu, v Novi LB Kočevje ali v LB Posavski banki dobili za 100 kun samo 2.400 tolarjev. 25 tolarjev več ste dobili v menjalnici Azur v Brežicah in 50 tolarjev več v krški menjalnici Penezl. V torek se je kune splošno prodali menjalnica-ma Jure ali pa Publikum v Novem mestu, kjer so vam za 100 kun plačali 2.560 tolarjev.

DOLENJSKI LIST

Gospodarstvo čaka boljše ceste

Za normalno delovanje in razvoj gospodarstva nujna dobro razvita prometna mreža in tekoče gibanje prometa - S prenovami regionalnih zaostajamo - Kaj pa obvoznice?

NOVO MESTO - Območje Posavja, Dolenjske, Bele krajine ter Kočevja in Ribnice je kar gosto prepleteno s cestami, kar prinaša tudi mnogo stroškov za vzdrževanje in obnovo. Na območju od Kočevja do Posavja bi bilo nujno preplastiti kar polovico regionalnih cest. Prebivalci sami so zgradili krajevne in lokalne asfaltno ceste skoraj do vsake vasi. Na območju je 1500 km lokalnih in 800 km državnih cest, od tega 200 magistralnih in 600 regionalnih. Večji del regionalnih cest je potreben čimprejše temeljite obnove, veliko stroškov pa povzročata tudi zimsko vzdrževanje. CP Novo mesto je samo minulo zimo porabilo 12.000 ton soli in 30.000 ton gramoza.

Šestdeseta in sedemdeseta leta so bila naklonjena vzdrževanju in gradnji cest, vendar pa se je, kot poudarja direktor Cestnega podjetja Novo mesto Franc Gole, pred letom 1992 občutno premalo denarja namenjal vzdrževanju. Zaradi tega cestarji zdaj ne morejo dohitevati razpadanja cest, vsaj ne ob denarju, ki ga ima za ceste na razpolago država.

"Država zdaj dobro skrbi za redno vzdrževanje in ga tudi vzpodbuja ter nadzira. S tako prakso je nujno nadaljevati. Slabše je z gradnjami in investicijskim vzdrževanjem. Če je obnavljanja premalo, nastajajo luknje, ki jih ni mogoče učinkovito krpiti. Na

našem območju so najbolj potrebne preplastitve regionalne ceste, saj bi jih bilo že zdaj treba obnoviti kar polovico. S takim pritokom denarja, kot je zdaj, bomo to lahko opravili šele v 10 do 15 letih! Prisiljeni smo obnavljati le krajše odseke cest, trenutno, na primer, na več kot 30 km območja," je povedal Gole.

V letošnjem letu je dobilo CP Novo mesto za redno vzdrževanje in zimsko službo na razpolago 400 milijonov tolarjev, za obnavljanje in investicije pa okrog milijardo.

LABOD BO KONCERN

NOVO MESTO - Labod iz Novega mesta bo kmalu začel poslovti kot koncern s šestimi samostojnimi družbami in to na osnovi tržnega principa. Matično podjetje bo od svojih tovarnih odkupovalo izdelke, če bodo njihove cene konkurenčne.

SLOVENICA JE ZDAJ SLOVENSKA

LJUBLJANA - Od letošnjega junija je zavarovalniška hiša Slovenica v večinski lasti slovenskih družb, saj je dotedanji večinski lastnik Croatia osiguranje iz Zagreba prodal 94-odstotni delež v družbi. Novi lastniki Slovenice so: Slovenska zadruga kmetijska banka (15 odst.), Zveza hranilno-kreditnih služb Slovenije (15 odst.), Zadruga zveza Slovenije (4 odst.), Kmečka družba za upravljanje investicijskih skladov (15 odst.) in po po 15 odst. trije skladi Kmečke družbe.

Franc Gole

pomena, če bi Slovenija avtocesto Ljubljana - Obrežje le zgradila še pred prvim petletjem naslednjega tisočletja, in ne, kot je načrtovano. (Izgradnja je namreč razen dveh krajskih odsekov. Vsi nja Gora-Bič in Krška vas-Obrežje, preložena v čas do leta 2004.) Poleg tega bi bilo pomembno, da bo cesta imela kar največ priključkov, da bo služila domačemu gospodarstvu, hitrim povezavam in mobilnosti kadrov, ki jih tu primanjkuje. To je, vsaj za Dolenjsko, Posavce in Belokranjce, veliko bolj nujno, kot pa da služi samo tranzitu tovornjakov čez državo.

Za normalen razvoj gospodarstva življenja bi bila nujna še izgradnja nekaterih mestnih in krajevnih obvoznic, do katerih pa v nobeni regiji ne bodo kmalu prišli, saj je po Sloveniji še kakih 150 podobnih potreb. Morda se najbolj kaže severni obvoznici v Novem mestu, ki se zdaj duši v prometu.

B. D. G.

Sto sort jablan na enem mestu

V kartuziji Pleterje ob sodelovanju Biotehniške fakultete in Ministrstva za kmetijstvo zbirajo različne sorte jablan - genska banka za ohranjanje in možnosti križanja

PLETERJE - Za zidovi kartuzije Pleterje je okoli 7 hektarjev nasadov jablan. Pred približno šestimi leti je bilo jasno, da so stara drevesa začela odmirati, zato so se odločili, da bi te stare sorte ohranili. Okoli 25 sort jablan so cepili in posadili ob pokopališču na okoli 30 do 40 arih, to pa je postal tudi zameetek nastajajoče genske banke, ki je dobil tudi podporo Biotehniške fakultete iz Ljubljane in Ministrstva za kmetijstvo.

Poskus, da bi na enem mestu zbrali čim večje število slovenskih sort, je namreč že večkrat padel v vodo, medtem ko je način dela in življenja znotraj meniških zidov dajal večje garancije za uspeh. In uspehi so že vidni, saj je na enem mestu sedaj zbranih okoli 120 različnih imen jablan. "Verjetno sort ni toliko, ker se iste sorte pojavljajo pod različnimi imeni,"

OGLEDI VINOGRADOV

ČRNOMELJ - Kmetijska svetovalna služba Črnomelj vabi vinogradnike na terenske ogledne in svetovanje v vinograde pod vodstvom specialista za vinogradništvo dipl. inž. Jožeta Maljeviča, ki bodo: v sredo, 7. avgusta, ob 10. uri na Stražnjem Vrhu pri zadrugi zidanici; ob 12. uri na Tanči Gori pri Vrtinovi zidanici; ob 15. uri pri Drakuličevem vinogradu na Perudini in ob 17. uri na Plešivici pri vinogradu Janeza Prijanoviča. V petek, 9. avgusta, pa bodo ogledi ob 10. uri v Ručetni gori pri Jakšetovi zidanici, ob 12. uri na Cerovcu (dobimo se pri trgovini) in ob 15. uri pri železnici v Semiču, od koder bomo odšli na ogled Stare gore.

vendar menimo, da je na enem mestu že zbranih blizu sto različnih vrst jablan, čeprav smo imeli večkrat zaradi starih dreves težave s cepiči," pravi Jože Simončič, vodja ekonomije v kartuziji.

NASAD VSE VEČJI - V Pleterjih je uspešno zbranih okoli 120 različnih imen jablan. Ker se nekatere sorte pojavljajo pod istimi imeni, je verjetno dejansko število sort blizu 100.

Glavni nasad, ki združuje po pet ali šest dreves iste sorte, je star dve leti, vsako leto pa bo kak študent Biotehniške fakultete ob opazovanju lastnosti jablan delal diplomsko nalogo, s čimer bo tudi bolj jasno, koliko različnih sort je

Hkrati poteka tudi preizkušanje in opazovanje desetih različnih vrst orehov in 40 sort hrušk, zbirko vseh vrst sadja pa bodo še bogatili tudi s sodelovanjem kmetov. Zato bi bilo prav, da se v primeru, ko bi radi kakšno sorto ohranili tudi vi, ogledate pri njih. Avgust je namreč zelo primeren za okulacijo.

že zbranih, hkrati pa bo to podlaga za možno vzgojo novih odprnejših sort.

T. G.

SREČANJE VINOGRADNIKOV

SEMIČ - Semiška podružnica društva vinogradnikov Bele krajine vabi na tradicionalno srečanje vseh belokranjskih vinogradnikov, ki bo pri lovski koči na Smuku nad Semičem v nedeljo, 4. avgusta, ob 15. uri. Dipl. inž. Jože Maljevič bo predaval o zaščitni vinski trte in pogojih za obnovo vinogradov, za razvedrilo pa bo poskrbel ansambel Belokranjci.

Najprej zakoni, potem kaznovanje

Kmetijski inšpektor opozarja na neustrezno zakonodajo - Bo melioracijski sistem propadel? - Predpisati pašni red, ki bi upošteval interese vseh uporabnikov prostora

ČRNOMELJ - V kmetijski inšpekciji ugotavljajo, da v črnomaljski občini vse bolj opuščajo obdelovanje zemlje in to celo na melioriranih površinah. Vendar pa inšpekcija, kar se tiče obdelave, nima natančnih pooblastil za ukrepanje. Ljudi sicer pisno ali ustno opozori na dolžnost dobrega gospodarja, a to vedno ne zaleže.

Kmetijski inšpektor Jože Urh opozarja tudi na zaskrbljujoče vzdrževanje hidromelioracijskega območja Podturnščice, še posebej na zemljiščih v zasebni lasti. Razlogi za to so po njegovem v reorganizaciji lokalne samouprave, saj je Republika Slovenija v začetku lanskega leta prevzela med drugim od občin tudi akt o uvedbi melioracij. S tem pa tudi pristojnost izdajanja odloka o uvedbi prispevka za lastnike kmetijskih zemljišč za vzdrževanje skupnih melioracijskih objektov in

naprav. Sistem zbiranja denarja za te namene v občini ni nikoli deloval, novi sistem zbiranja sredstev in sklepanje pogodb za dela z izvajalci preko upravne enote pa še ni zaživel, zato inšpektor opozarja, da se lahko zgodi, da bo melioracijski sistem v nekaj letih propadel.

Prav tako kmetijski inšpektor opozarja na spoštovanje zakona o vinu. Veliko pridelovalcev grozdja in vina namreč ni vpisanih v register, svoje pridelke pa prodajajo, ne da bi bili za to registrirani, medtem ko prijavitelne količine ne ustrezajo dejanskemu stanju. Velikokrat se dogaja tudi, da vinogradniki prijavi le del pridelka, medtem ko kletarsko evidenco vodijo pomanjkljivo ali pa je sploh ne. Medtem ko prodaja vina v vinotočih, v kmečkem turizmu, na veselicah, ob vinski cesti še ni zakonsko urejena, pa tudi ni nadzora nad ustekleničenim vinom v prometu, ki je po sedanjih zakonodajih v pristojnosti tržne

inšpekcije. Kmetijski inšpektor ugotavlja, da je evidenca o točnjem neustekleničenega namiznega vina in vinskega mošta v gostinskih obratih pomanjkljiva. Vendar bo po njegovem njihova inšpekcija dovolj učinkovita šele, ko

Ko je postala Kolpa meja med dvema državama, je bilo v Beli krajini konec z nomadsko pašo. Prej so namreč predvsem iz Bosne prihajali pozimi v Slovenijo pastirji z ovcami. Vendar kmetijski inšpektor ugotavlja, da se tudi nekateri Belokranjci s svojimi čredami odločajo za nekakšno obliko nomadske paše, ki je prav tako moteča. Zato inšpektor predlaga, da bi morali, tako kot to že velja za čebele, predpisati pašni red, ki bi upošteval interese lastnikov zemljišč, ovčarjev, govedorejcev, gozdarjev, lovcev, naravovarstvenikov in drugih uporabnikov prostora.

bo sprejeta ustrezna zakonodaja s predpisanimi sankcijami za kršitelje predpisov in ko bo sodna oblast poskrbela za hitro in dosledno reševanje predlogov za prekrške in ovadb za kaznivá dejanja.

M. B.-J.

BRESKVE LETOS DOBRO OBRODILE - V največjem slovenskem sadnem nasadu družbe Evrosad iz Krškega, ki obsega skupaj 270 hektarjev površin, so že začeli obratiti zgodnje sorte breskev in breskev za vlaganje. Tako kvaliteta kot količina so letos boljše kot lani, ko je velik del nasadov prizadela toča. Sicer pa so v njihovi prenovljeni trgovini v Stari vasi pri hladilnici na voljo tudi že zgodnje sorte jabolok, od začetka avgusta pa tudi hruške. Letos je za obiranje presenetljivo veliko zanimanje domačinov, predvsem dijakov in študentov, medtem ko je interes pri nezaposlenih, ki so prijavitelji na zavodu za zaposlovanje, zelo majhen. Glede na to, da bodo v glavni sezoni obiranja potrebovali tudi preko sto sezonskih delavcev, se verjetno spet ne bodo mogli izogniti tuji delovni sili. (Foto: T. G.)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Sterilizacija s paro

Nizkotlačna para, ki jo pošiljamo v filter, segreje hitro na 100° C tisti del filtra, ki je ob vhodu pare. Od vhoda pare oddaljeni del filtra se počasneje segreva, zato šele po daljšem času dosežemo segretost celega filtra na 100° C. Problematični so manometri na filtru, ki jih s parjenjem težko ogrejemo na sterilizacijsko temperaturo, če so nameščeni na visokih, drobnih cevkah. Lažje steriliziramo ploščate manometre, ki sedijo na širokih ležiščih.

Priporočljivo je sterilizirati filter na suho, predhodno navlažene plošče namreč porabi veliko toplote. Plošče iz plastičnih materialov se pri parjenju trikrat bolj raztezajo kot kovinske, zato se sme filter čvrsto stisniti šele, ko se ohladi, sicer se plošče pod pritiskom deformirajo.

Po končani sterilizaciji zamašimo vse odprtine na "čisti" strani z zamaški iz vate, ki smo jih prej namočili v 2-odst. raztopini žveplaste kisline oziroma v alkoholu. Tudi ventili na "umazani" strani filtra, vključno s prežračevalnim ventilom, se zaprejo, da pri ohladitvi filtra ne nastaja vakuum. V tako sterilizirani filter se v smeri filtriranja pošlje voda in se odzračevalni ventil zapre šele takrat, ko je filter poln in kaže manjši nadpritisek. Šele takrat se odpre iztočni ventil in se filter z vodo izpra pod šibkim pritiskom, dokler ne priteče voda, ki nima okusa po ploščah. Vodo iz filtra potisnemo z vinom. Najbolje je filter in polnilec vina sterilizirati v istem delovnem postopku, povezano s cevjo. Tako je manj možnosti, da pride po končani sterilizaciji med njima do okužbe.

Če ugotovimo, da imajo prvi litri vina priokus po ploščah svetujemo izliti do 50 l vina nazaj v sod, kjer se priokus zgubi. Če stekleničimo zelo majhno količino vina, je boljše, da ne tvegamo in vračamo vina v sod, temveč da prve steklenice vina s priokusom po ploščah porabi-

mo doma. Kupec vina je upravičeno bolj kritičen, škoda bi ga bilo razočarati.

Filter je pri natančnem delu možno sterilizirati tudi dan ali dva pred stekleničenjem. Lahko ga uporabljamo tudi tri in več dni. Zamašene plošče filtra lahko s protikom vode očistimo in ponovno steriliziramo. Plošče različnega (RK) filtra s protikom hladne vode po uporabi lahko regeneriramo. To opravimo najprej z vodo v smeri filtriranja, dokler ne priteče čista voda. Nato izpiramo 10 minut v protiku s čisto, mehko demineralizirano toplo vodo (50 - 55° C) pri pritisku do 0,5 bara. Priporočila se pretok vode največ 600 l/m² v uri. Sledi lahko sterilizacija s paro ali toplo vodo (85 - 95° C) v smeri filtriranja. Na ta način lahko filtriranje pocenimo.

Vsak sestavljeni filter, napolnjen s ploščami; za grobo ali fino filtracijo priporočamo izpirati z vodo iz dveh razlogov:

1. da se odstranijo na čisti strani plošče viseči delci, nitke, sicer pridejo v vino, in če stekleničimo, plavajo nitke filtrirnih plošč v steklenicah, kar zelo moti porabnika vina;

2. nove plošče iz najboljšega materiala pustijo v vinu na začetku filtracije okus po papirju, če jih dovolj ne speremo.

Poglavje zase je tudi čiščenje v samem filtru. Vsi filtri niso konstruirani tako, da se lahko očistijo. Mnogi kanalčki niso dostopni za krtačenje, izbriganje pod pritiskom ne zadoštuje za dolgo časa. Zato smo mnogokrat zmedeni nad umazanijo, ki priteče iz navidez očiščenega filtra. V vinu so poleg mikroorganizmov (kvavnice, bakterije) tudi ostanki čistila (bentonil), razne sluzi itd., ki jih ni lahko odstraniti iz reber plošč in ventilov filtra. Zato ni nikoli odveč temeljito čiščenje filtra, posebno če filtriramo vina z ostankom sladkorja. Za mnoge okužbe vina v steklenici je krivo ne dovolj asepticno filtriranje z ne dovolj očiščenim filtrom.

dr. JULIJ NEMANIC

POTREBNA OBNOVA SADOVNJAKOV

KRŠKO - V podjetju Evrosad so letos že obnovili nasad jablan na 6 hektarjih, 3 hektarje jagod in drevesnice na 4 hektarjih. Kot pravi direktor Evrosada Ivan Kozole, za jesen in pomlad načrtujejo prenovno 10 do 15 ha nasadov, vendar pa bi morali dejansko prenoviti 15 do 20 ha nasadov.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Topla voda v gospodinjstvu

V mesecih z največ sonca lahko z različnimi napravami nepsredno izkoriščamo sončno energijo, vendar je še ne znamo dovolj gospodarno izbrabiti. Za pripravo tople vode v gospodinjstvu lahko poleg direktnega sončnega sevanja izkoriščamo tudi okoliško toploto, to je vroč zrak. S pravilno urejenim solarnim sistemom lahko v gospodinjstvu krijemo skoraj celotne potrebe po energiji. Pri tem pa moramo upoštevati število družinskih članov in njihove navade. Količina tople vode na člana družine niha med 20 in 80 litri. Od tega za kopalnico in umivanje porabimo 60 odst., v kuhinji 25 odst., za pranje in čiščenje pa 15 odst.

V poletnem času lahko sončno energijo izkoriščamo s ceninimi napravami, ki jih z malo ročne spretnosti lahko zgradimo celo sami. Za ohišje uporabimo star električni bojler ali drugo posodo, ki jo prebarvamo s črno barvo in jo namestimo na dobro osončen prostor. Taki preprosti solarni boilerji so zelo uporabni doma na

vrtu, v zidanicah in počitniških hišicah. Preprosti sistem ogrevanja je tudi, če na primerno ogrodje ovijemo gumijasto črno cev, ki je priključena na vodovod in segreto vodo uporabimo za osvežilo prho na omenjenih prostorih ali za hitrejšo pripravo jedi na prostem. Ob vsem pa je tudi jasno, da nekaj privarčujemo. Vse več se v gospodinjstvih uporabljajo sprejemniki sončne energije - kolektorji, kar je tudi dokaz, da smo vedno bolj varčni in ekološko ozaveščeni. S centralno napravo na enem mestu v stanovanju je možno uporabljati toplo vodo neprestano, torej v neomejenih količinah.

Možnost pridobivanja tople vode je tudi s toploto črpalke, s pomočjo katere se izkorišča toplota okoliškega zraka. Postavimo jo v prostor s toplim zrakom, kjer hladilna snov v njej odvzame toploto zraku, se pri tem upari in potuje čez kompresor v kondenzator. Tu se kondenzira in odda toploto vodi v hladilnik, kar je še posebno primerno za ta čas.

PRVI VINOGRADNIŠKO-VINARSKI KONGRES

PTUJ - Zaradi pomena panoge in vina kot najzlahotnejšega pridelka slovenske zemlje, je generalno pokroviteljstvo prvega slovenskega vinogradniško vinarkega kongresa prevzelo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Na kongresu z mednarodno udeležbo bodo spregovorili o najpomembnejših dilemah razvoja te panoge v Sloveniji, kongresno dogajanje pa bo poleg plenarnega dela razdeljeno še v štiri vsebinske sklope - vinogradništvo, predelava grozdja in dozorevanje vina, trženje vina, četrti sklop pa bo posvečen praktičnim aplikacijam določil novega zakona o vinu. Kongresni dnevi se bodo začeli 4. decembra, organizacijsko pa ga bo pripravila Slovenska vinska akademija Veritas.

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

Z NOVOMESKE TRZNICE

Na ponedeljkovi tržnici je bila velika ponudba krompirja po 70 do 80 tolarjev kilogram, stročjega fižola, pese, kolerabe, korenja, blitve in paradižnika po 200, bučk in zelja po 100, čebule po 140, kumar po 100 do 150, kumaric za vlaganje po 250, paprike po 350, novega fižola v zrnju po 500 in solate po 250 tolarjev kilogram. Od sedaj je bilo naprodaj največ breskev po 100 do 120 tolarjev, jabolok po 100 do 140 tolarjev, marelic po 250 tolarjev ter hrušk po 150 in višenj po 250 tolarjev kilogram. Branjevske so ponujale tudi sirček po 200 tolarjev in lonček smetane po 600, jajca po 25 tolarjev, domačo kokošo pa po 600 tolarjev kilogram.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 120 prašičev, starih do 3 mesece, in 40 starejših. Prvih so prodali 40 po 300 do 350, drugih pa 20 po 210 do 230 tolarjev kilo žive teže.

kmetijski nasveti

Konj se vrača - a drugačen

Tudi nedavno podržavljanje nad štiri stoletja stare kobilarne Lipice kaže na to, da reja konj spet pridobiva pomen, seveda je po "zmagi" kmetijske mehanizacije drugače usmerjena. Revija o konjih, ki izhaja tretje leto (ustanovitelj in izdajatelj ČZD Kmečki glas, odgovorna urednica Jana Vojnovič), potrjuje novo usmeritev, katere vse pomembnejši del postaja reja konj za šport pa tudi za meso. Temu se je pridružila tudi agrarna politika, ki je sprejela več ukrepov za spodbujanje konjereje v letošnjem letu. Prav bi bilo, da bi se možni rejci spoznali z njimi.

Uredba o uvedbi finančnih intervencij za ohranjanje kmetijstva ter proizvodnje hrane za leto 1996, kot se vladni ukrepi uradno imenujejo (Uradni list RS št. 7), se nanaša na tri oblike pospeševanja reje: na obnovo čred plemenskih kobil, na izravnavo stroškov pridelave ter na pospeševanje pitanja govedi, konj in drobnice. Za obnovo črede je predviden regres v višini 42.000 tolarjev za triletno žrebiče noriške, slovenske hladnokrvne pasme A-rodovnika in hafliške pasme, ter za tri- do šestletne žrebiče lipicanske pasme. Seveda gre za žrebiče, ki so sprejete v rodovnik in pripuščene pod priznanega žrebca. Posebna premija (15.000 tolarjev) je v uredbi predvidena tudi za hladnokrvne žrebiče, ki so sprejete v B-rodovnik.

Da bi pospešili rejo konj na strmih kmetijah in v planinah, je zagotovljena denarna podpora za izravnavo večjih stroškov reje. Podpora je moč dobiti tudi za prirejo mesa v hribovskih in gorskih ter kraških kmetijah, in sicer pri prvih 30, pri drugih in tretjih pa 45 tolarjev za kilogram prirasta, posebne denarne podpore pa so deležne še živali na planinski paši. Seveda je treba vse te predvidene oblike pomoči uveljaviti s pismenimi zahtevki, opremljenimi s potrjili pristojne strokovne službe.

Iz junijske številke Revije o konjih, iz katere povzemamo teh nekaj osnovnih podatkov, naj navedemo še, da bo s 1. januarjem 1998 leta uvedeno obvezno označevanje kopitarjev. Brez tega identifikacijskega dokumenta, živalskega potnega lista, ne bo mogoče ne nakup ne prodaja, kaj šele sodelovanje na različnih pridelkih in tekmovanjih, ki so nepogrešljiva sestavina reje, zlasti pa športa.

Inž. M. L.

Cerkev sv. Roka kot kulturni dom?

Novomeško podjetje TAK in Zdenko Hlavaty želita urediti t.i. prostora v Regrči vasi - Sakralni turizem in kulturne prireditve za prenovo propadajoče cerkve v Regrči vasi - Sakralni turizem in kulturne prireditve

RAZSTAVLJATA ŠKOFOVA IN KUPČEVA

NOVO MESTO - V četrtek, 25. julija, je bila zvečer v restavraciji Splošne bolnišnice Novo mesto otvoritev razstave del novomeških slikarjalcev Jelice Kupec in Jožice Škof. Umetnici je predstavil Jožef Matijević, višji kustos Dolenjskega muzeja. Za prijeten kulturni večer so poskrbeli: vokalno-instrumentalna skupina Zárja in sonce, pesnik Smiljan Trobiš in povezovalci programa Rudi Škof.

Vesni medalja, Gregorju priznanje

NOVO MESTO - Novomeška Gimnazija se v svojem jubilejnim letu, ko praznuje svoj 250. rojstni dan, lahko pohvali tudi z dobrimi učnimi uspehi svojih dijakov, ki dosegajo odlične rezultate na raznih tekmovanjih, tudi mednarodnih. Tako je že leta uspešna na kemijskem področju, za kar ima velike zasluge prof. kemije Florjančičeva in ostali.

Prejšnji teden sta od štirih slovenskih dijakov kar dva Novomeščana sodelovala na mednarodni mladinski kemijski olimpiadi v Moskvi. To sta novomeška gimnazijca 4. letnika Vesna Krošelj iz Šentjerneja in Gregor Kosec iz Novega mesta, ki sta se zelo dobro odrezala tudi pri opravljanju letošnje mature. Gregor je dosegel vseh 34 možnih točk, Vesna pa spada med tiste z več kot 40 točkami in jima bo dr. Slavko Gaber podelil priznanje na slovesnosti v Cankarjevem domu. Na kemijski olimpiadi v Moskvi se je tokrat pomerilo 167 dijakov iz 47 držav, testi pa so bili zelo zahtevni. Vesna, ki je na kemijski olimpiadi na Kitajskem sodelovala že lani, je letos dobila srebrno medaljo, Gregor pa si je prislužil priznanje.

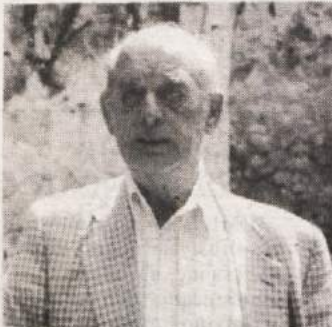
L. MURN

NOVO MESTO - Nekaj stoletij stara cerkev sv. Roka v Regrči vasi, ki je bila včasih božja romarska pot in kjer so 16. avgusta potekala znana Rokova žegnanja, od druge svetovne vojne samuje in propada. Zdenko Hlavaty želi, da bi jo s sodelovanjem Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto (ZVNKD) ponovno obnovili in da bi služila kot prostor za sakralne obrede, ki so bili včasih tukaj, ter kot kulturni dom. Pot do tega je verjetno še dolga in odvisna predvsem od tega, kdo bo lastnik cerkve in ostalega okoliškega zemljišča. Lastniki zemlje so namreč potomci avstrijskih grofov Paradeiserjev, graditeljev gradu, ki so sedaj vložili prošnjo za denacionalizacijo.

Valvasor, ki je prvi omenil cerkev sv. Roka, pravi, da sta jo zgradila grof Rudolf Paradeiser in njegova žena Doroteja okrog leta 1630 kot spomin na minulo divjanje kuge okrog leta 1625. Sv. Rok je namreč veljal za najpomembnejšega zavetnika proti kugi. Cerkev je bila znana in priljubljena božja pot, na Rokovih žegnanjih pa so se tam zbirali romarji iz vse Dolenjske in Bele krajine. Cerkev je do druge svetovne vojne ostala v lasti družine Langer (lastniki gradu Poganci), zatem pa je z razlastitvijo grajske posesti postala državna. Med vojno je bila poškodovana (bila je belogardistična postojanka), po njej pa so okoliški ljudje odnesli nekatere koristne ostanke. Sedaj je že dobrih 50 let prepuščena propadanju.

Da se to ne bi nadaljevalo, si prizadeva Hlavaty, ki skupaj z družinskim podjetjem TAK (trgovina, arhitektura, kultura) želi na prostoru od južne obvoznice do Gorjancev urediti t.i. prostora. Gre za rekreacijski park, kot sta na primer v Ljubljani Tivoli in Mostec, in ga potrebuje vsako večje mesto, v njem pa bi združili še sakralni turizem in kulturo. Cerkev bi bilo treba zaščititi pred nadaljnjim propadanjem.

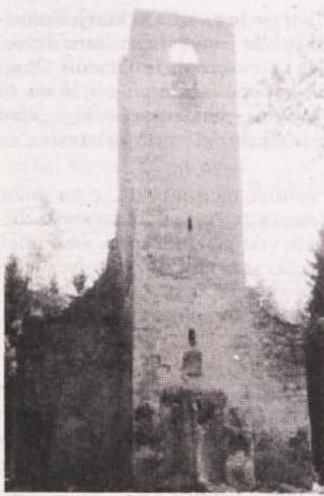
njem odzunaj in znotraj, na novo narediti omet, nove tlake, vzidati vrata in vitražna okna, s streho pa bi pokrili le prezbiterij za sakralne namene in oder. Šicer objekt ne bi imel strehe, ker bi okrog njega postavili sekundarno lahko konstrukcijo, verjetno leseno, ki bi jo zasteklili. Tako bi bila cerkev

Zdenko Hlavaty

kot historični eksponat v stekleni vitrini, je razkril načrte Hlavaty. V cerkvi bi lahko potekale različne kulturne prireditve - igre, koncerti ipd., prostora pa bi bilo za približno 200 ljudi.

Hlavaty je poudaril, da bi v prvi vrsti skrbeli za to, da ne bi posegali v naravo, izkoristili bi le možnosti. Zato bi pri obnovi radi sodelovali z ZVNKD Novo mesto, ki mu bodo čimprej predložili te načrte. Podjetje TAK je poslov-

OSTANKI CERKVE SV. ROKA - Zapuščena cerkev, ki pa je bila do pred kratkim še zelo zaraščena z grmičevjem in gozdom. Prostor so s prostovoljnimi delom očistili tamkajšnji krajanji. (Foto: L. Murn)

ni načrt že pokazalo novomeški občini, ki to idejo moralno podpira, finančno pomoč pa bo težje dobiti, tudi drugje. Zavod za gozdove je dal dovoljenje, na pobudo TAK in KS Regrča vas pa je ta kompleks vnesen v predlog novega urbanističnega načrta Novega mesta. Vprašanje je, ali bo sprejet, problem pa je tudi lastništvo nad zemljiščem, saj so potomci grofov Paradeiser vložili prošnjo za denacionalizacijo. "Sklad za upravljanje kmetijskih zemljišč in gozdov RS bi zemljo dal lahko v najem, toda prej mora biti končan denacionalizacijski postopek. To pa se žal lahko zavleče," je dejal Hlavaty.

L. MURN

KITAJSKI PAPIRNATI ZMAJI V LJUBLJANI

LJUBLJANA - V Slovenskem etnografskem muzeju bo od četrta, 25. julija, do 8. avgusta na ogled gostujoča razstava Kitajski papirnati zmaji, ki jo je poslala Kitajska agencija za mednarodne raziskave iz Pekinga. To je po mnogih letih prva razstava, ki bo znova približala delček kulture z neke druge celine, in sicer bo predstavila 182 papirnatih različnih zmajev iz vsakdanjega življenja in kitajske mitologije. Ob razstavi je muzej pripravil še ciklus šestih predavanj z uveljavljenimi strokovnjaki sinologi, etnologi in poznavalci Kitajske.

Razstavlja 30 slikarjev

Štirje nagrajeni slikarji - Odkupljenih osem slik - Vedno boljše sodelovanje z občino

DOBREPOLJE - Še do 13. avgusta bo odprta razstava del 30 slikarjev, ki so jih ustvarili na ekstemporu 13. julija in so zdaj razstavljeni za javnost v dvorani občine Dobrepolje. Poleg slikarjev razstavlja nekaj kipov še domači kipar Alfonz Pinosa. Ekstempore in razstavo je organiziralo dobrepoljsko turistično društvo Saja, ki ga vodi predsednica Sandi Zalar iz Predstrug. Ta je povedala: "Le-

tošnji ektempore je že četrto po vrsti. Letos smo bili prvič deležni pomoči občine, ki je za odkup prvonagrajene slike namenila 200.000 tolarjev. Drugo nagradno sliko pa je občina kupila skupaj z našim TD in to smo podarili Mari Kralj, vdovi kiparja in slikarja Toneta Kralja."

Prvo nagrado je za sliko "Vas Cesta" prejela Milena Rupar, drugo za sliko "Žitno polje" Ana Cajnko in tretjo za sliko "Kozolci" Matjaž Bukovac. Nagrado pokrovitelja mižarstva Jakič iz Zdsenske vasi pa je dobil Franc Železnik za sliko "Kapelica v Zdsenski vasi".

Na letošnjem ekstemporu je sodelovalo kar 10 slikarjev več kot na lanskem in s takimi srečanji bodo skušali nadaljevati, kar bo lažje, če jih bo z denarjem podpirala še naprej tudi domača občina.

J. PRIMC

Artičani nastopijo na Poljskem

Folklorna skupina z ljudskimi pevci in godci se pripravlja na tekmovanje na mednarodnem folklorjem festivalu v Zakopanem na Poljskem - Šivajo nove noše

ARTIČE - Plesalci folklorne skupine KUD Oton Župančič iz Artiča bodo s skupino ljudskih pevcev iz domačega kraja in godčevskim triom sredi avgusta letos odpotovali na 28. mednarodni folklorni festival gorskih dežel v Zakopanem na Poljskem. Festival je eden redkih takih, ki je tekmovalnega značaja, skupine pa nastopajo s programom v štirih kategorijah - od čistih izvornih do povsem umetnih skupin, ki ohranjajo ljudske plesne, obrede, običaje in petje.

Artičani so pred dvema letoma že gostovali na Poljskem, kjer so navezali stike s kulturno skupino iz Podhalena (ta jim je lani obisk že vrnila), Poljaki pa so jih tudi povabili na festival. Organizatorji so na osnovi video posnetkov skupino uvrstili v tekmovalni pro-

gram festivala. Na Poljskem bodo folkloristi in obveznem polurnem programu prikazali običaj "kožehanja" (ličkanja) koruze v Artičah, ki so ga sami raziskali v domačih vaseh ter ga lani postavili na oder. "Kožehanje" je popestrjeno z delom, igro, ljudskim

petjem, glasbo in plesom s kozjansko-štajerskega območja. V programu bodo sodelovali najstniki, pa tudi člani srednjih in starejših let. Na festivalu se bo vsak dan nekaj dogajalo, od otvoritvene in zaključne slovesnosti do tekmovalnega dela, finala in koncerta finalistov. Artičani bodo poleg tega imeli tudi več nastopov po poljskih mestih (tudi v Krakovu), največ za turiste, radi pa bi se srečali tudi s svojimi znanci, skupino kulturnikov iz Podhalena.

Stroške delovanja in opremljanja z nošami skupina krije tudi z izkupičkom od vse pogostejših komercialnih nastopov. V letošnji zimi so člani poskrbeli za obnovo kozjanskih starih delovnih noš, za kar so morali zbrati 200 tisočakov, opremili pa so si tudi nove prostore z garderobnimi omarami. Prav za avgustovski nastop v Zakopanem bodo Artičani oblekli povsem nove, tokrat bolj prazne kozjanske ljudske noše iz območja Orlice, za katere bodo oddeli okrog 400.000 tolarjev, nekaj oblačil pa si bodo izposodili pri prijateljskih skupinah.

Organizatorji festivala bodo poskrbeli za bivanje in prehrano med devetdnevnim bivanjem (od 17. do 25. avgusta), pri kritju stroškov potovanja bo pomagala Zveza kulturnih organizacij, računajo pa tudi na pomoč občine in številnih sponzorjev, med katerimi sta se doslej najbolj izkazali podjetji Vidempapir in Vitacec.

B. D. G.

V MAJHNEM KRAJU VELIKO SKUPINA - Skupina, ki deluje v Artičah že od leta 1967, šteje okrog 30 članov. Danes v njej plešejo že otroci takratnih mladenk in mladeničev. Zadnja leta ohranja predvsem plesne in običaje štajerskega in še posebej bližnjega kozjanskega območja, zato se je skupina opremila tudi z nošami, glasbili in drugimi pripomočki za odrske postavitve. Dokazala se je s številnimi nastopi doma in v tujini (od Madeonije do Italije, Nemčije in Poljske), njeno uspešnost pa kaže že to, da se ohranja in razvija v tako majhnem kraju, kjer je kadrovanje novih članov omejeno. (Foto: B. D. G.)

Slovenščina spoštovan jezik?

"Kako berejo učenci po svetu in pri nas?" - Prva mednarodna primerjava bralnih sposobnosti - Finci prvi - Dekleta boljše

Kadar smo govorili o tem, kako berejo naši učenci, smo to ponavadi storili na podlagi subjektivnih izkušenj. Sedaj bo beseda o tem stekla lažje in pravičnejše, kajti izšla je knjiga z naslovom "Kako berejo učenci po svetu in pri nas?", ki je nekakšno poročilo o prvi mednarodni primerjavi bralnih dosežkov naših učencev z učenci v drugih šolskih ureditvah. V tem mednarodnem projektu, ki je štiri leta in pol potekal v okviru Mednarodne zveze za preverjanje izobraževalnih dosežkov, pri nas pa ga je izvajal Pedagoški inštitut v Ljubljani, je sodelovalo 32 držav iz vsega sveta ali 210 tisoč učencev iz 9 tisoč šol. Iz naše države je vzorec zajel 6649 učencev iz 219 šol. Za "poskusne osebe" pa so bili izbrani 9-letniki (3.r.) in 14-letniki (8.r.). Prvi zato, ker pride pri tej starosti branje najbolj do izraza, drugi pa zato, ker se pri tej starosti v večini držav konča obvezno šolanje.

Glavni namen raziskave je bil, ugotoviti razlike v bralnih dosežkih učencev v vsakem od 32 šolskih sistemov in pojasniti razlike (interpretacija naših dosežkov sta podala Ana Gradišar in Zdenko Lapajne). Naši devetletniki so se uvrstili na 20. mesto, štrinajstletniki pa so bili boljši - 11. Pokazalo se je, da sta obe skupini slabši v branju (in razumevanju) poljudnost-rokovnih besedil (20. mesto), umetnostna besedila pa jim

grede bolje (14. mesto). Razumevanje grafičnih sporočil je zadostovalo za 17. mesto. Zanimivo, nikakor pa ne presenetljivo je, da so bili najboljšiji finski osnovnošolci, in to pri obeh skupinah, dobro pa so se odrezali tudi švedski, francoski, ameriški in novozelandski šolarji.

Nekaj razlogov za takšne rezultate da primerjava Slovenije s Finsko. Šlednja lahko zaradi visokega družbenega bruto proizvoda (18.590 dolarjev, pri nas pa BDP 6500 dolarjev) prikaže več za izobraževanje učiteljev, za svetovalne službe, za boljše opremo šol, večje razrede; izdatki za izobraževanje finskega učenca stanejo 1824 dolarjev, pri nas 374 dolarjev; na Finskem je pismenost cenjena vrednota (med vsemi sodelujočimi državami ima v ljudskih knjižnicah največ knjig na prebivalca); čeprav po številu ur materinščine Finska zaostaja za večino drugih držav, pa se dosledno drži vodila, da je vsak učitelj tudi učitelj materinega jezika, itd.

Tukaj se skrivajo nekateri vzroki, ki bodo, upamo vsaj, pripeljali do sprememb, da bo slovenski jezik v naših šolah postal resnično glavni predmet in spoštovan. Dobra spodbuda pa so že rezultati letošnjih maturantov, ki so se pri slovenščini tokrat izkazali bolje kot lani - povprečna ocena je 3,03, lani je bila 2,98.

LIDJA MURN

PREDSTAVITEV PESNIŠKE ZBIRKE MARIJE K. MIRTič - Škatla s pokrovom je naslov pesniške zbirke Marije Kalčič Mirtič, ki je izšla nedavno tega pri založbi Opus iz Krškega, prvič pa je bila javnosti predstavljena zadnjo julijsko soboto v Dolenji vasi pri Krškem. To prozno lirčno delo je s fotografijami opremil Ljubo Potočnik, spremno besedo pa je napisal Sergej Verč. Program ob predstavitvi so sooblikovali Ana Rostohar, Natja Jenko Sunčič, Martin Šušteršič in Robi Pirc. Teksti, zbrani v knjigi, so nastajali od začetka osemdesetih let. Takrat je bila avtorica med ustanovnimi člani krškega literarnega kluba, ki je v desetih letih močno obeležil posavsko in dolenjsko kulturno dogajanje. Sicer pa je njeno književno ustvarjanje v zadnjem desetletju še posebej vidno v radijskem mediju, za katerega je napisala nekaj odmevnih radijskih iger. (Foto: T. G.)

43. Kronika o zgodovini Kočevske

Kočevska cerkev ni postala sedež škofa - Pozabljeni Celjani, ki so bili gospodarji večine Kočevske - Neizkoriščen jezik in pravljice

KOČEVJE - 43. številka Kronike, časopisa za slovensko krajevno zgodovino, je imela podnaslov Prispevki za zgodovino Kočevske, v njej pa razni avtorji objavljajo zanimive prispevke. Velja opozoriti na nekaj pomembnejših.

Gojko Stanič v sestavku Endemitska umetnost na Kočevskem med drugim opozarja na mnoge zanimivosti, zlasti cerkve, ki so tudi prebivalcem Kočevja premla znane. Avtor je že tudi na predavanju v kočevskem Muzeju poudaril, da ima glede na arhitekturo Kočevje eno samo višinsko dominantno - neoromansko cerkev. To razsežno župnijsko svetišče bi bilo lahko sedež škofa, če ne bi prišlo do prve svetovne vojne, nove slovsanske države itd. V drugih sestavkih so nekoliko podrobneje predstavljeni Ortenburžani, ki so imeli svoje posesti na Kočevskem, medtem ko njihovih naslednikov grofov Celjskih v Kroniki ni, čeprav so tu pa tudi na Hrvaškem, Ogrskem, v Avstriji in Bosni imeli pomembno vlogo. Vsaj omenjeni pa so Franko-

pani in Zrinjski, ki so si po trditvah mnogih s pretvarjanjem listin pridobili veliko ozemlja, Celjski pa po zakoniti poti. Veliko zgodovine Celjanov še vedno ni znane. Prav na razgovorih o mehan Slovenije in Hrvaške bi prišlo prav, če bi naši pogajalci poznali ugotovitve hrvaških zgodovinarjev in slavistov, saj na primer na območju Delnic, Čabra in verjetno še kje prebivalci še danes ne znajo izgovoriti mehkega č.

V sestavku o etnografskih posebnostih na nekdanjem nemškem jezikovnem otoku etnologinja dr. Marija Lackner Kundergraben med drugim opozarja na sago o "belih ženah", v kače zakletih dekletih in fantih, podzemskih jezerih, butalskih zgodbah itd.; podobne so še danes znane

na slovenskem in hrvaškem bregu Kolpe oz. Čabranke. O "butalskih zgodbah" v vasi Rogati hrib pravi, da je bil njihov junak Paul neke vrste Eulenspiegel, ki je dobesedno vzel vsako naročilo. Gre za nekega Poldraka Martina, ki je znan v Sloveniji, na Hrvaškem in še danes obstajajo zgodbe o njem. Zanimivo bi bilo raziskati, kako so te zgodbe prišle v določene kraje - verjetno s selitvami ljudi.

Naj opozorimo še na nekatere verjetno tiskarske napake. Na strani 17 je podatek, da je najstarejša fara v Gorskem kotarju v Gerovu in da je bila ustanovljena leta 1404. Po dokaj zanesljivih podatkih je bila ta fara ustanovljena sto let kasneje, ustanovljena pa je ribniška, torej slovenska prafara. Na strani 64 je zapisana Konča vas, pravilno pa je Konča vas in na strani 106 je vas Podpresk namesto Podpreska.

J. PRIMC

Pojasnjeno umor Romov pri Cerkljah

Umora osumljen hrvaški državljani 26-letni J. B., ki je dejanje hrvaškim organom tudi priznal - Obravnava bo verjetno pri sosedih - Na kraju umora našli 207 nabojev

KRŠKO - Poročili smo že o dvojnem umoru Romov v bližini naselja Črešnjice pri Cerkljah ob Krki 14. julija zvečer, ko sta zaradi strelotakrat še neznanih storilcev izgubila življenje 54-letni Vladimir Brajdič in 27-letni Stanko Hudorovič, ki sta stanovala v Kerinovem grmu. Preiskava je zaključena, umorov pa je osumljen 26-letni hrvaški državljani J. B.

Morilec je uporabil avtomatsko puško kalašnikov kal. 7,62 mm. Na kraju zločila je bil parkiran kombi zastava 750, ki ga je Stanko kupil tistega dne, v bližini pa je bilo raztreseno tudi 207 nabojev kal. 7,62 mm. Ze začetno zbiranje obvestil je nakazovalo, da gre za prekupčevalce z orožjem in da je prišlo do dvojnega umora

• **Kot smo izvedeli na ponedeljkovi novinarski konferenci na UNZ Krško, verjetno ni zveze med umoroma in požarom v gostilni Roma Ivana Kovačiča v Spodnjem Starem Gradu.**

verjetno pri predaji orožja. Ker so se podatki navezovali na hrvaške državljane, so delavci UNZ Krško za pomoč preko Interpola in v okviru obmejnega sodelovanja prosili tudi Policijsko upravo Zagreb, ki je pri hišni preiskavi

25. julija pri osumljencu našla avtomatsko puško kalašnikov, s katero sta bila umorjena oba Roma. Hrvaški pravosodni organi so zoper osumljenca J. B. odredili pripor. Uspešen zaključek je plod dobrega meddržavnega sodelovanja policij z obeh strani meje, ki je vzorno že vrsto let in se je potrdilo tudi v tem primeru.

Sicer pa sta bila Vladimir in Stanko stara znanca policije. Stanko je bil pred dvema letoma

zaloten pri vnosu puškomitraljeza M 72 na mejnem prehodu Slovenska vas, med prebivalci Kerinovega grma pa je bil znan tudi po tem, da je ob trgovanju z orožjem trgovca rad odpeljal na samo, da je orožje tudi preizkusil, ko pa je imel orožje v rokah, je prodajalca odslovil brez orožja. Tokrat sta pri prekupčevanju krajši konec potegnili Roma. Da je prišlo med Romoma in Hrvatim do medsebojnega obračuna, lahko sklepamo iz najdenih tulcev dveh kalibrov (Roma sta bila ustreljena z orožjem istega kalibra), gotovo pa ni bilo spornih le nekaj več kot 200 najdenih nabojev.

T. G.

STRELA UDARILA V ZIDANICO - Nedeljsko neurje je kar močno zagodlo prebivalcem v šentjernejški občini, kjer je močan veter razkril nekaj streh, porušil kozolec, strela pa je udarila v zidanico Zorkovih v Vrbovcih. Požar, ki je uničil ostrežje, so pogasili gasilci iz Šentjerneja, Grobelj in Stare vasi, na pomoč pa so priskočili tudi gasilci gasilsko-reševalnega centra in prostovoljci iz Maharovca, Vrhpolja, Cerovega Loga, Ostroga ter gasilci prostovoljnega društva Stara vas - Loka. Na srečo hujše škode ni bilo, lahko pa bi bila še manjša, če bi bili o požaru najprej obveščeni domači gasilci.

po dolenjski deželi

• *Sončno četrtkovo dopoldne je za izlet izkoristil hrvaški državljani, ki se je odločil, da bo na ogled Slovenije popeljal šest Romunov. Vse lepo in prav, če ne bi bila vmes meja, ki se je odločil, da bo na ogled Slovenije popeljal šest Romunov. Vse lepo in prav, če ne bi bila vmes meja, ki se je odločil, da bo na ogled Slovenije popeljal šest Romunov. Vse lepo in prav, če ne bi bila vmes meja, ki se je odločil, da bo na ogled Slovenije popeljal šest Romunov.*

• *V Šentmencu je bil očitno v noči na petek na delu strasten kadilec, ki je vlomil v trgovino Mercator Šentmencu na Savski cesti. A očitno mu je bolj malo mar za posamezne znamke cigaret, saj je z njim tovalo kar 170 zavojčkov cigaret od marlboraja, bossa, lorda do filtra 57. Sicer ne vemo, ali se je slabši cigaret lotil zato, ker je boljših zmanjkalo, gotovo pa si bo slab okus popravil s pijačo, na kar je mislil že v trgovini, saj je odnesel še 2 zaboja piva, 12 litrov mleka, ledeni čaj in nekaj vrednostnih bonov. Da pa vlomilcu ni vseeno za lepoto telesa, je tudi dokazal, saj je trgovino zapustil z dvema kozmetičnima kompletoma Bonaro pod pazduho.*

NEURJE DIVJALO PO POSAVJU

KRŠKO - V nedeljo med 15.30 in 16. uro je močno neurje zajelo območje vasi Črešnjice nad Pijavškim in Srednje Arto. Neurje, veter, toča in dež so povzročili največ škoda na strehah stanovanjskih in gospodarskih poslopij. V obeh naseljih je veter izruval in polomil več dreves, prišlo pa je tudi do pretrganja telefonskega kablja v Črešnjicah nad Pijavškim. Območje si je ogledal tudi predstavnik občine Krško. Škoda je velika, vendar je še niso ocenili.

NEPREVIDEN SKOK V REKO

KOČEVJE - V petek, 26. julija, popoldne je 20-letni Marko Hrvat z Vrhnika pri Slovenskih Konjicah sto metrov od Dola pri Predgradu skočil na glavo v Kolpo. Ker je reka na tem delu globoka le 90 centimetrov, je z glavo trčil v dno, prekrilo z mivko, in si pri tem zlomil vratno hrbtenico in desno ključnico.

POVZROČIL NESREČO IN POBEGNIL

SENOVO - V soboto, 27. julija, ob 20.45 je 23-letni Damjan Kovačič s Senovega peljal osebni avto od Velikega Kamna proti Senovu. Na Malem Kamnu mu je v nepreglednem ovinku nasproti pripeljal neznan voznik rdeče lade samare. Ker je neznanec vozil prehitro, ga je zaneslo na nasprotni pas, Kovačič pa je, da bi preprečil trčenje, zavil na desno, na neutrjeno bankino, in po robu ceste vozil še dobrih 30 metrov. Potem je izgubil oblast nad vozilom in zapeljal s ceste. Sopotnica 18-letna Helena Avguštinčič se je pri tem lažje poškodovala, neznan povzročitelj pa je odpeljal naprej.

NEPREVIDNI MOPEDIST

RAKA - V soboto, 27. julija, ob 11.55 se je 15-letni Vid Lipar z Dednega Vrha peljal z mopedom od Ardrega proti Straži pri Raki. Zunaj Straže je peljal po sredi ceste, pri tem pa ni opazil voznice osebne avtomobila, 40-letne Mire Š. z Goleka. Voznici je sicer uspelo avto ustaviti ob desnem robu ceste, a je motorist kljub temu trčil vanj, od kod ga je odbilo na bankino, kjer je obležal hudo ranjen.

Na Dolenjskem dve nesreči s smrtnim izidom

Obe na magistralki

KARTELJEVO, BIČ - Prejšnji vikend so bile slovenske ceste spet krvave, saj so zahtevale kar osem žrtev, dve tudi magistralna cesta M1. Nekaj minut po polnoči od petka na soboto je 24-letni Aleš Bojc iz Dolenje vasi vozil po magistralni cesti iz Karteljevega proti Trebnjemu. V Selih pri Karteljevem je z desnimi kolesi zapeljal na makadamsko bankino in pri tem izgubil oblast nad vozilom. Zapeljal je na levo, na travnati nasip vozišča, kjer se je avto prevrnil in po dobrih 40 metrih prevračanja obstal na kolesih. Med prevračanjem sta voznik in 16-letna sopotnica Aleksandra Kmetič iz Podbukovja padla iz vozila. Sopotnica je zaradi hudih poškodb umrla na kraju nesreče, voznik pa se je hudo poškodoval.

V nedeljo, 28. julija, ob enih popoldne pa se je na magistralni cesti v kraju Bič zgodila prometna nesreča zaradi neprimerne hitrosti 52-letnega Jožeta Jakopina iz Ljubljane. Ta je s katrcem dohiteval kolono vozil, vendar se je koloni prehitro približeval in ni mogel pravočasno ustaviti. Zato je, da bi preprečil trčenje z avtom pred sabo, zavil v levo. V tem trenutku je nasproti z peugeotom 605 pripeljal 45-letni Dinko Bačič iz Hrvaške. Vozili sta trčili, Jakopin pa je zaradi hudih poškodb med prevozom v bolnišnico umrl.

ODKRITI LJUBITELJI JUGOV - Policisti iz Sevnice so odkrili trojico: mladoletnega Š. J. in polnoletna M. A. in C. B. iz okolice Sevnice, ki so v maju in juniju vlomili v šest osebnih avtomobilov jugo, iz katerih so odvzeli avtoradije in zvočnike. Skoraj vsi predmeti so bili najdeni pri osumljencih, nekateri pa so že bili prodani in vgrajeni v vozila.

UKRADLI MERCEDESA - V noči na 26. julij je neznanec s parkirnega prostora Šport hotela na Otočcu odtujil osebni avto Mercedes Benz 220i, ki je last Mateja M. iz Hrvaške. S tem ga je oškodoval za okoli 4.500.000 tolarjev.

OB DENAR IN BATERIJI - Stane M. in Igor G. sta 28. julija ob 22. uri skozi vrata vlomila v osebni avto Renault 4, last Draga G. iz Novega mesta, ki je bil parkiran v Kronovem, in iz vozila odtujila 40 kun in dve ročni bateriji.

NAKRADENE STVARI SPRAVIL PRI PRIJATELJICI - Policisti so 23. julija naredili hišno preiskavo pri 21-letnem P. K. iz Gornje Pirošice, ki je konec junija vlomil v diskont Vina Brežice, 12. julija pa še v delikateso Kmečke zadruge Brežice. Predmete v vrednosti 130 tisočakov je shranil pri prijateljici K. D. iz Brežic, kjer so bili tudi zaseženi.

VABLJIVA ŽENSKA TORBICA - 28. julija zvečer je neznanec razbil zadnje steklo in vlomil v osebni avto Jožeta M. iz Slamne vasi. Avto je bil parkiran na dvorišču pred stanovanjsko hišo v Cerovec, iz njega pa je neznanec odnesel žensko torbico.

OBČINA ŠENTJERNEJ IMA SKORAJ 300 ČLANOV CIVILNE ZAŠČITE - V sredo, 24. julija, je bilo v prostorih občine Šentjerneje evidentiranje članov civilne zaščite občine Šentjerneje, saj se je s spremembo lokalne samouprave ta funkcija prenesla iz nekdanje občine na novo občino. Štab, ki ga sestavljajo poveljnik Franc Šinkovec, namestnik Metod Krvina in člani Zdenko Antonič, Peter Pucelj in Karel Grubar, je občinski svet že potrdil, novembra pa se bodo udeležili enotedenskega izobraževanja na Igu. Uposabljanja naj bi se še letos udeležile tudi enote RKB in enote prve pomoči, medtem ko se za naslednje leto predvideva izobraževanje ostalih enot. Civilno zaščito v občini sestavlja 146 pripadnikov enot civilne zaščite in 150 gasilcev iz že ustanovljenih gasilskih društev. Po mnenju poveljnika je štab z osebno opremo zadovoljivo opremljen, v kratkem pa nameravajo opremiti tudi ekipo prve pomoči, ki se bo še letos udeležila republiškega tekmovanja ob obletnici potresa v Ljubljani. (Foto: T. G.)

KRONIKA NESREČ

PREHITRA VOŽNJA - V sredo, 24. julija, ob 15.30 je voznik motornega kolesa Albert S. iz Ljubljane vozil po lokalni cesti od Seavnice proti Blatu in pred naseljem Blato zaradi neprimerne hitrosti zapeljal s ceste. Pri padcu se je posebno hudo poškodoval.

PO NASPROTNEM PASU - V petek, 26. julija, je 23-letni Damjan L. z Zigrskega vrha vozil osebni avto z Blance proti Sevnici v Gornjem Brezovem. Ko je pripeljal preko prehoda čez železniško progo, je peljal po nasprotnem pasu, v tistem trenutku pa je nasproti pravilno po svoji strani pripeljal voznik tovornega avtomobila Vladimir J. iz Prešne Loke, ki je sicer zaviral in se umikal, vendar trčenja ni mogel preprečiti. Voznik osebne avtomobila se je pri tem hudo poškodoval.

OBA PO SREDI CESTE - V sredo, 24. julija, se je v Šmarjeti zgodila prometna nesreča, v kate-

"Nočna cestna služba" s krampji

"Ležeči policaji", ki so pravzaprav edino učinkovito sredstvo za umiritev prometa, motili prebivalce Stare vasi - Hitra akcija, številne opazke, grožnje in opozorilni strel

ŠENTJERNEJ - Že davno tega, takrat ko so še zidali kostanjeviški grad, je krožila pripovedka, da so bile vsako noč znova na delu tri ženske, ki so podrlle tisto, kar so zidarji naredili čez dan. In podobna pravljica, ki je žal resničnost, se je v kratkem času ponovila kar dvakrat v občini Šentjerneje. Najprej so "neznanci" podrli gradbeni oder ob gasilskem domu v Orehovici, ki so ga postavili gasilci, da bi umetnica na zid doma narisala sv. Florjano, prejšnji teden pa se je na Ilirski cesti v Šentjerneju skupina 30 do 40 fantov spravila na štiri "ležeče policaje". Enega so namreč že odstranili pred slabim mesecem.

Zgodba ima korenine vsaj v lanskem oktobru, ko je bilo na prošnje krajanov Ilirske na tej ulici postavljenih pet tako imenovanih ležečih policajev. Kakšen je (bil) promet po tej cesti, vedo veliko povedati prebivalci ob njej. Ta cesta je namreč bolj ali manj idealna takrat, kadar bi se radi iz kakšnega razloga, na primer vienosti ali neizpravnosti vozila, izognili glavni cesti, kjer je več možnosti, da padete v roke pravim policistom. Po tem splošno znanem "obvozu" je tako včasih promet skorajda bolj gost kot po regionalni cesti, zaradi če prej omenjenih razlogov pa so vozniki tudi bolj nevarni, kar so že dokazali z nesrečami, podrtjo ograjo...

• Cesto si je po razbijanju ovir na željo občinske uprave ogledal inšpektor inspektorata policije UNZ Novo mesto, dokumentacija pa bo dobilo Ministrstvo za promet, ki bo preko pristojnih inspektorjev za ceste odločilo tudi o tem, ali so bile ovire sploh zakonito in prav postavljene. Zoper vaščane Stare vasi je bil podan ukrep zaradi kršitve javnega reda in miru, kazenska ovadba pa je vložena tudi zoper Franca J. zaradi uporabe strelnega orožja.

Ker na cesti, ki je široka vsega tri metre, znak z omejitvijo hitrosti 40 km/h ni prav nič zalegel, so se krajan na občino obrnili s prošnjo po "ležečih policajih", ki so očitno edino sredstvo, ki lahko prehitre voznike prisili, da nogo malce dvignejo s plina. Tako so si lani

na poziv občine Šentjerneje cestno ogledali predstavniki Oddelka za vzdrževanje cest pri Cestnem podjetju Novo mesto in predlagali ter naredili cestne ovire, kot so bile še do nedavnega. Mnogi so kaj hitro občutili, da 6 do 7 cm visoke in nekaj deset centimetrov dolge ovire zahtevajo mnogo bolj previdno vožnjo, del uporabnikov te ceste, ki se po njej vozijo na bližnje njive, pa je vzelo pravično v svoje roke.

Že ob postavitvi ovir je bilo rečeno, da je možno ovire znizati, to zahtevalo so Starovaščani spet jasno povedali na zboru krajanov in postavili rok do prejšnjega torka. Stroj za brušenje ceste je bil ravno v tistih dneh na regionalni, zato je bilo tudi predvideno nižanje ovir. Žal se to ni zgodilo do torka, vaščani Stare vasi, ki so jim pomagali tudi prijatelji iz Grobelj, pa so cestarjem to delo prihranili. Okoli 21. ure je večja skupina dobesedno napadla ovire na cesti s krampji in drugim orodjem ter s svojo množ-

žičnostjo uspela "policaje" potolči v pičle pol ure. Med tamkajšnjimi prebivalci in "nočnim cestnim podjetjem" se je vnel prepir. Franc J. pa je hotel enega od "ležečih policajev" zavarovati tako, da je čezenj zapeljal tovornjak. To je delavce še bolj razjezilo. Sledil je pljusok psov in vsemogočih groženj, eden od razjarjenih cestarjev je na hišo Franca J. vrgel kos asfalta in razbil opeko, tako da je Francu zavrelo. Šel je po pištolo, za katero sicer ima dovoljenje, in v tla izstrelil opozorilni strel.

Ležečih ovir na Ilirski tako ni več, mnogi pa se sprašujejo, ali so bile postavljene po zakoniti poti. Kot smo izvedeli na občini Šentjerneje, so se za ovire na cesti odločili na podlagi odloka občine Novo mesto o ureditvi cestnega prometa v naseljih. Občina Šentjerneje takšnega odloka namreč še ni sprejela, zato do sprejetja velja odlok bivše občine. Po njem ima občinski upravni organ možnost za umiritev prometa na nekategoriziranih cestah, ena izmed možnosti so tudi ovire, ki bi bile, mimogrede povedano, dobrodošle na marsikateri ulici, po katerih hitri vozniki ogrožajo predvsem varnost otrok. In kam bomo prišli, če bodo o oznakah na cestah na vrat na nos odločali kar uporabniki sami?

TANJA GAZVODA

TUDI ROMI POGOSTO HITIJO TOD MIMO - Mladega Roma iz Šentjerneja so na tej cesti pred dnevi ustavili policisti. Povedal je, da avto že pet let ni registriran, torej je stranska cesta idealen obvoz, ki se tokrat ni končal najbolj srečno.

Primc upravičil nastop v Atlanti

Igor Primc je na olimpijskih igrah z 59,12 m dolgim metom osvojil 24. mesto - V prvem metu je šel na zanesljiv izid, v drugem in tretjem pa na vse ali nič

NOVO MESTO - Edini dolenski športnik, ki je nastopil na olimpijskih igrah v Atlanti, je upravičil svoj nastop, čeprav je sam potihem pričakoval boljši met od 59,12 m. Če bi mu uspelo približati se svojemu rekordu, bi brez težav nastopil v finalu, tako pa je bilo to dovolj za 24. mesto.

Kljub utrujenosti po napornem lovu za potrditev norme za nastop na olimpijskih igrah je najboljši slovenski metalec nasploh Igor Primc na treningih pred svojim prvim in upajmo ne zadnjim olimpijskim nastopom pokazal dobro formo, saj je njegov disk letel krepko preko 60 m oziroma dlje kot na treningih, preden je letos spomladi postavil držav-

ni rekord, zato optimizem ni bil neupravičen. Igorja je na zadnjih pripravah v Združenih državah Amerike spremljal tudi njegov trener Karel Gačnik, ki pa je že pred začetkom atletskih tekmovanj odpotoval domov in Igorjev nastop spremljal po televiziji. Dogovorjena sta bila, da Igor poskuša v prvem metu zanesljivo doseči izid, ki bi mu

prinesel vsaj povprečno uvrstitev, tako da bi v preostalih dveh kvalifikacijskih metih lahko sproščeno metal na svo moč in poskusil doseči čimveč.

Tako se je tudi zgodilo. V prvem metu je Igor dosegel izid 59,12 m, s čimer je potrdil napovedi pred igrami. Zal mu drugi del naloge ni najbolj uspel. Napel je vse moči in poskušal doseči več, kot je bilo pričakovati, a mu preostala metanista uspela. V drugem metu je vrigel 56,40 m, v tretjem pa 67,62 m. Zal imajo metalci v kvalifikacijah le tri poizkuse in ne šestih kot sicer, tako da je možnosti za najboljši izid malo. Kljub vsemu velja Igorjev nastop na olimpijskih igrah oceniti kot zadovoljiv, saj s 24. mestom nikakor ni igral vloge statista, vsekakor pa s tem še ni dosegel skrajnih mej svojih sposobnosti in lahko v naslednjih letih od njega pričakujemo še boljše izide in vidnejše uvrstitev tudi na največjih svetovnih tekmovanjih. Naslednja velika priložnost zanj pa so že sredozemske igre prihodnje leto, kjer bi si moral za cilj postaviti medaljo, kar glede na njegov napredek v zadnjih letih ni nerealno pričakovati.

I. VIDMAR

Strel bo plaval na 100 km

Martin Strel bo v torek in v sredo poskusil premagati 100 km morja med Benetkami in Portorožem

TREBNJE - Martin Strel, znani slovenski plavalec na dolge proge iz Trebnjega, tudi letos ne miruje. Čeprav je spomladi izkušil stavo in s tem 5.000 nemških mark, ko ga je v ljubljanskem bazenu Trivoli v plavanju na 24 ur premagala izvalka, se je dobro pripravil na svoj letošnji veliki podvig. Naslednji teden namerava preplavati 100-kilometrsko morskoto pot med Benetkami in Portorožem. Kot je pri njem zadnja leta že v navadi, bo tudi tokrat plaval pod geslom "Plavam za mir, prijateljstvo in čiste vode".

podvodne aktivnosti, čase bodo merili in poskrbeli za GPS-vodenje sodelavci Timinga Ljubljana, na barki pa bo tudi številna novinarska ekipa, saj bodo o tem neposredno poročali Dolenjski list, Slovenske novice, Delo, Primorske novice, svetovno znana revija o ekstremnih športih in podvigih No Limits World Records, Pop TV, Erosport, TV Novo mesto, Val 202, Studio D, Radio Koper, Radio Morje in Radio Capris.

Poleg tega bo Martin svoj letošnji podvig posvetil tudi 100-letnici olimpijskih iger moderne dobe, novinarjem pa naj bi vso zadevo uradno predstavil že včeraj v Benetkah, pri tamkajšnjem županu prof. dr. Massimu Caecianiju, na novinarsko konferenco pa so povabili tudi slovenske novinarje. Kar množično spremstvo Martina Strela bo iz Portoroža z barko Burja na štart v Benetke odpeloval v torek ob 5. uri zjutraj, na njej pa bo že stalno moštvo: za varnost v vodi bodo skrbeli po zapeljavi novomeške kluba za

Če bo vreme dobro, bo Martin z beneškega pomola skočil v vodo v torek, 6. avgusta, ob 14. uri, po 100 km boja z morjem, valovi, tokovi in utrujenostjo pa naj bi v Portorož prispel v sredo okoli enajstih zvečer, v primeru slabših vremenskih pogojev pa uro ali dve pozneje. Na cilj pa vabi tudi vse prijatelje in znance, ki ga želi pozdraviti in mu stisniti roko ob uspehu. Martin je eden izmed 7 zemljanov, ki jim je uspelo preplavati 100 km ali več, saj je pred dvema letoma to razdaljo presegel za več kot polovico, tako da mu pasti takega podviga niso tuje in ima za uspeh veliko možnosti.

Tomaz Bozic rekorder tudi na 100 m

Novomeški šprinter je v Wolfsbergu v Avstriji s časom 10,47 za 4 stotinke sekunde popravil 9 let stari državni rekord v teku na 100 m - Rekorder tudi na 200 m

NOVO MESTO - Le teden dni za tem, ko je Tomaž Božič, najboljši slovenski šprinter in član atletskega kluba Krka iz Novega mesta, ki se ta čas pripravljaja na državno prvenstvo, zmanjšal količino in intenzivnost treninga, se mu je uresničila velika želja - na mednarodnem atletskem mitingu v Wolfsbergu mu je uspelo popraviti 9 let stari državni rekord Kranjčana Simona Rudeža.

Tomaž iz leta v leto postopno napreduje in oba državna rekorda, ki ju je postavil letos, sta plod dolgoletnega načrtnega dela, pri katerem

prav nič ni prepuščeno naključju. Z nekaj let velja za najboljšega slovenskega šprinterja, da pa bi to zares tudi bil, sta mu do sedaj manj-

kala le rekorda na obeh šprinterskih razdaljah. Ob koncu pomladi je prav tako v Avstriji v Feldkirchu dosegel svoj prvi cilj: z 20,98 se je kot prvi Slovenec v teku na 200 m spustil pod mejo 21 sekundo.

Vse od takrat je visel v zraku tudi rekord na 100 m, vendar na nobenem izmed naslednjih tekmovanj Tomaž ni imel dovolj ugodnih pogojev ali pa sam ni bil dovolj dobro razpoložen za rekordni izid. Po obdobju intenzivnejšega treninga ob koncu prvega dela tekmovalne sezone se je vrhunskih izidov nadejal spet na državnem prvenstvu, ki bo 9. in 10. avgusta, ko se bodo iz Atlante vrnili tudi že naši olimpijci. Čeprav se je od napornih priprav Tomaž že nekoliko spočil, pa v Wolfsbergu še ni pričakoval rekorda, a so ga solidni konkurenti iz Madžarske, Češke, Italije in Avstrije spodbudili, da je tekel dovolj hitro. Vreme morda niti ni bilo najugodnejše, saj je bilo precej soparno in se je pripravljalo na nevihto. Tudi veter, ki je pihal tekačem v hrbet, a le z 0,6 m/s, ni obetal rekorda. Vendar se je vseeno zgodilo. Tomaž je dobro štartal in celo progo pretekel sproščeno, kar je pri špruntu zelo pomembno. Elektronske ure so mu na cilju izmerile čas 10,47 - rekord in zmaga.

Tek na 200 m je minil v znaku močnega grmenja in dežja, pa tudi Tomaža Božiča, ki je z 21,35 tako v Wolfsbergu še drugi zmagal. Od novomeških atletov sta na mitingu nastopili tudi Katka Jankovič, ki je bila s 14,35 druga v teku na 100 m z ovirami, in Mateja Udovč, ki je bila četrta v teku na 800 m.

proge s časom 1:00,74 približal ljubljanečan Stefan Sopko, zmagovalce razreda superbike, ki je nastopil z 900-kubično hondo, medtem ko je tretji najboljši čas 1:01,37 dosegel Darko Katrašnik (Žiri) s 750-kubičnim suzukijem, ki je bil v razredu superbike drugi. V ostalih razredih so zmagali: med prikoličarji edina nastopajoča Dobrovičnik in Pirnat iz Velenja, med veterani Celjan Rafacel Sajovic iz Celja s 350-kubičnim motomarinijem, v razredu do 250 cm Jure Lampe iz Domžal z yamaha in v razredu enduro in cross Darko Katrašnik iz Žiri s KTM 620 enduro.

Na Zalost številnih gledalcev in na veselje zmagovalca in glavnega organizatorja se tudi tokratnega supermotoslalomu za Veliko nagrado Mirne niso mogli udeležiti vsi boljši slovenski motoristi, ki so ta čas teknovali na dirki v avstrijskem Zelwegu. Poleg tega je precej motoristov nastopilo v neprimerni opremi - v kavbojkah in teniskih namesto v ustreznih kombinzonih, pa tudi doma narejena formula brez kakršnih koli atestov zagotovo ne sodi na cesto, ob kateri stoji množica gledalcev.

I. V.

NOČNI TURNIR DVOJIC

LUTRSKO SELO - V soboto, 3. avgusta, bo na igriščih teniškega centra na Lutrškem selu nočni turnir dvojic. Tekmovanje se bo začelo ob 17. uri, prijavitelj pa se lahko tudi še v soboto do 12. ure po telefonu 068 75-217.

ŽVAN IN GLEDALCI - Kot je že v navadi na supermotoslalomu za Veliko nagrado Mirne tudi letos ob progi ni manjkalo gledalcev, ki pa niso bili najbolj zadovoljni. Ne le da so lahko videli le eno namesto dveh voženj, pač pa je nastopilo le malo pravih dirkačev, katerih vožnje so resnično atraktivne. Novomeščan Matej Zvan (na sliki), ki je nastopil z 80-kubičnim Hondinim motorjem za motokros, se ni mogel enakovredno kosati s tekmovalci, katerih motorji imajo tudi po desetkrat večjo prostornino, a je kljub temu osvojil 5. mesto v najbolj množičnem razredu enduro in cross. (Foto: I. V.)

Rokavec spet prvi na svoji dirki

Na 13. gorskem supermotoslalomu Mirna 95 je z novim rekordom proge že dvanajstič zmagal glavni organizator dirke Branko Rokavec - Zaradi dežja le enkrat na progo

MIRNA - Brane Rokavec, nekdanji motoristični as, član AMD Trebnje, je že dvanajstič zmagal na gorskem supermotoslalomu za Veliko nagrado Mirne. Dva kilometra dolgo progo med Zapužami in Stanom s 15 stožci je prevozil v rekordnem času 58,34. Po končani prvi vožnji je organizatorjem ponagajalo vreme, tako da vse kategorije zaradi mokre steze niso mogle opraviti obeh voženj, za končni vrstni red pa so obveljali le izidi prvega nastopa.

Svoj stari rekord, ki je znašal 59,85, je Brane Rokavec, ki je tokrat nastopil s hondo 600, popravil za sekundo in 51 stotink, po koncu dirke pa je povedal, da meni, da je to maksimum, saj se je med vožnjo med kegli nagnil, toliko, da je s koleno drsal po asfaltu.

Novomeška tekmovalca Uroš Dvornik (1:03,55) in Matej Dule (1:03,95), ki sta v razredu super-sport 600 osvojila drugo oziroma tretje mesto, sta za Rokavcem zostala za več kot pet sekund, kar jima nikakor ni bilo jasno. Še najbolj se je zmagovalcu in staremu rekordu

DVANAJSTI POKAL - Branko Rokavec (v sredini sprejema pokal) kljub temu da že nekaj časa ne nastopa več na dirkah z motorji, še ni pozabil veščine in je progo med stožci odpeljal najhitreje do sedaj, mlada novomeška tekmovalca Matej Dule (desno) in Uroš Dvornik (levo) pa se bosta morala še precej naučiti, da bi ugnala starega lisjaka. (Foto: I. V.)

Krki Italija, Kranjcu pa Gorenjska

Kolesarji novomeške Krke so uspešno nastopili v Italiji, kjer je bil Ravbar šesti - V Škofji Loki je Brestaničan Igor Kranjec zmagal - Prevejšek iz Savaprojekta tretji

NOVO MESTO - Kolesarji novomeške Krke so v soboto nastopili na krožni dirki v italijanskem mestu Variano, kjer se je dirka razpletala prav po njihovi meri, čeprav se jim račun na cilju niso izšli. Že takoj po štartu 125 km dolge dirke je pobegnilo 6 kolesarjev, med katerimi je bil tudi Krkin kolesar in letošnji slovenski prvak v cestni vožnji Bogdan Ravbar. V drugi skupini ubežnikov, ki so se kasneje podali na lov za vodilno šestestero, so bili med 17 kolesarji kar štiri krkaši, kar je pomenilo precejšnjo številčno prednost pred ostalimi moštvi.

Žal je Novomeščani niso izkoristili. Prva skupina ubežnikov si je med dirko nabrala okoli dve minuti prednosti, vendar jo je do cilja skoraj vso izgubila. Bogdan Ravbar je bil med njimi precej aktiven, saj je zmagal tudi v šestevku letošnih ciljev, vendar je bil v ciljnem špruntu zad-

nji in je tako osvojil 6. mesto. Le 12 sekund za njimi je prevozila cilj druga skupina, kjer pa so imeli krkaši v špruntu več uspeha: Uroš Murn je bil osmi, Pavel Šumanov enajsti in Vladi Miholjevič petnajsti. Po besedah trenerja novomeške vrste Srečka Glivarja so krkaši dirko odpele taktično izvrstno in dosegli enega največjih uspehov na italijanskih dirkah v zadnjem času, žal pa Ravbarju ni najbolje uspel zaključni šprint.

Ribniška šola rokometu

Po rokometno znanje v Strunjan

RIBNICA - Od 22. do 26. junija je potekala v Strunjanu prva "Ribniška šola rokometu", katero je obiskovalo 120 dečkov in deklic (letnica rojstva 1980 in mlajši) iz Kočevja, Ribnice, Grosuplja, Loškega Potoka, Sodražice, Ponikve in Kranja. Z mladimi so delali že uveljavljeni trenerji, sicer pred leti odlični rokometasi Inlesa Janez Ilc, Peter Karpov, Nikola Radič, Stojan Gelze in vodja šole Zdenko Mikulin. Po en dan sta bila med šolarji in jim nekaj iz svojih izkušenj pokazala tudi reprezentanta Beno Lapajne in Tomaž Tomšič, ki sta prve rokometne korake naredila v Ribnici pod vodstvom trenerja Mikulina.

Pobuda za ribniško šolo rokometu je nastala znotraj kluba, saj imajo uspešni mladi igralci težave pri prehodu v člansko ekipo. Prepričani so, da bodo v prihodnje lahko iz množice mladih vzgojili igralce za prvo ligo, ki si jo v Ribnici zelo želijo. Šola rokometu bo posledaj tradicionalna, saj so jo udeleženci dobro sprejeli.

Ribniški rokometasi so iz Strunjana odšli na "Eurofest" v Izolo in v močni konkurenci 85 evropskih ekip dosegli izjemne uspehe. Dečki letnika 1981 so bili prvi, v finalu pa so premagali trboveljskega Rudarja. Deklice so imele za nasprotnice več tujih ekip, osvojile pa so tretje mesto. Čisto ob koncu sta se na obali pomerili dve rokometni šoli, ribniška in celjska. Ribničani so bili najboljši tudi v obe skupinah letnikov 1983 in 1984.

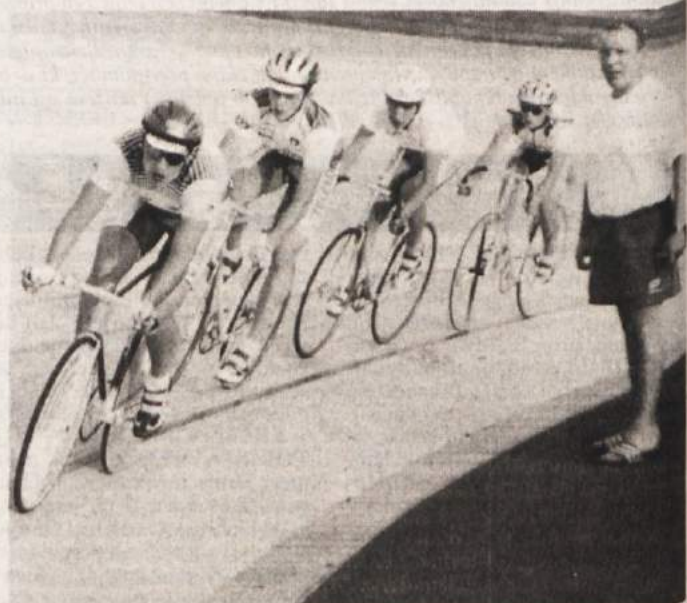
M. G.

Igor Kranjec - že druga zmaga na Gorenjskem

DVA DNI TENISA

FARA - Minuli vikend je bil v Fari teniški turnir Kostel open 96, ki se ga je udeležilo 9 tekmovalcev, vsi iz kočevske občine. Najboljši so bili domačini s Kostelskega, ki so osvojili prva tri mesta: 1. Boštjan Južnič, 2. Alen Klarič, 3. Matija Zdravič, ki so prejeli pokale, denarne in praktične nagrade. Za udeležbo na turnirju so se zanimali igralci tako rekoč iz vse Slovenije. Ko so zvedeli, da bo tekmovaljeva na asfaltne igrišču, udeležbe niso pripravili. Zato so v turističnem športnem društvu Kostel že razpravljali, da bodo zgradili dve novi igrišči, ki bosta tenisačem bolj ustrezali.

IZKORISTITI ZADNJO PRILOŽNOST - Mladi slovenski kolesarji, ki bodo nastopili na mladinskih svetovnih prvenstvih v dirkališnih disciplinah, se ne morejo pohvaliti, da so na nastop dobro pripravili. Poleg tega, da reprezentanca še ni dokončno določena, imajo za sabo le malo pravih treningov na dirkališču. Odkar je nared novomeški velodrom, prvi tovrstni objekt v Sloveniji, skušajo pod vodstvom trenerja Janeza Jagodica (desno) nadomestiti zamujeno. Na sliki kolesarji od leve proti desni: Goran Galamič, Mitja Remih, Andrej Filip (vsi Krka) in Dejan Podgornik (HIT Casino Nova Gorica) med vadbo ekipe vožnje, ki je ena izmed dirkališnih disciplin. (Foto: I. V.)

Še 9 dni do svetovnih prvenstev

Tekmovališča, na katerih se bodo za naslove mladinskih svetovnih prvkov merili mladi kolesarji, so že nared - Otvoritev naslednje soboto, prve tekme pa dan kasneje

NOVO MESTO - Čez devet dni si bodo organizatorji mladinskih svetovnih prvenstev v kolesarstvu lahko oddahnil, kajti težko pričakovana prireditev se bo začela, do tedaj, vsaj tako kaže, pa bo že vse nared. V zadnjih dneh je Cestno podjetje Novo mesto preplastilo vse dotrajane cestne odseke na balkanskem krogu in na progi za obe kronometriški preizkušnji, za tekmo je nared tudi velodrom v Češki vasi, kjer imajo gradbeniki še nekaj dela z urejanjem okolice, sicer pa kljub nekaterim težavam lahko rečemo, da prvenstvo bo.

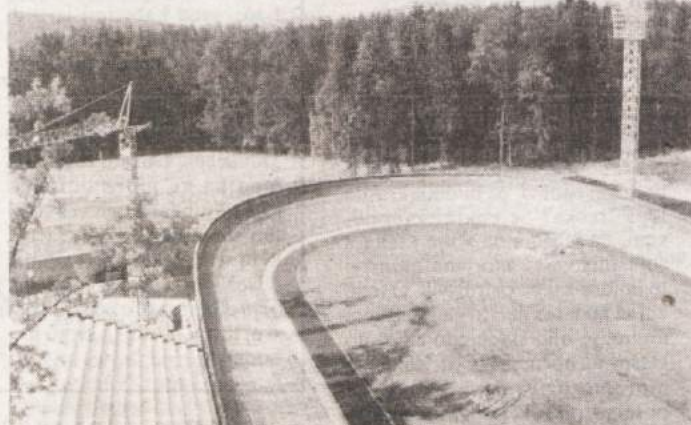
Do ponedeljka se je za nastop na prvenstvih prijavilo 50 reprezentanc, med katerimi so tudi vse kolesarske velesile - Italija, Francija, Španija, Nemčija, Švica, Nizozemska, Danska, Združene države Amerike, Rusija in države iz nekdanje Sovjetske zveze, Češka, Bolgarija in druge, pa tudi take, ki bi jih težko našli na kolesarskem zemljevidu sveta - Mongolija, Albanija, Makedonija in podobne. Marsikateri reprezentanca, predvsem tiste, ki računajo na medalje, so si že podrobno ogledale proge in dirkališče ter na prizorišču opravile nekaj treningov, še posebej dosledni so bili pri tem Italijani, ki so na lanskem prvenstvu na cestni dirki pri fantih osvojili vse tri medalje.

Prvenstva se bodo formalno začela v soboto, 10. avgusta, ko bo ob 18. uri otvoritvena slovesnost, sama tekmovališča pa se bodo v nedeljo začela z dekliskim in fantovskim kronometrom, v ponedeljek pa z disciplinami na dirkališču. Vrhunec prvenstev bosta obe cestni dirki v nedeljo, 18. avgusta, od katerih si največ obeh tudi domači kolesarji, saj bo prav Peter Ribič tisti mož v reprezentanci, od katerega

pripravljajo organizatorji sami. Poleg urnikov tekmovalj, predstavitev slovenskih reprezentantov in prog, na katerih se bodo mladi kolesarji borili za naslove svetovnih mladinskih prvkov, bo v prilogi še vrsta drugih zanimivosti in tudi intervju z novomeškim kolesarjem Bogdanom Finkom, ki je do sedaj edini Slovenec, ki je na mladinskih svetovnih kolesarskih prvenstvih osvojil medaljo.

I. V.

strokovnjaki največ pričakujejo. Prvenstva bodo podrobneje predstavljena naslednji četrtek, ko boste v Dolenjskem listu lahko našli priloženo tudi posebno prilogo, ki jo

VELIČASTEN OBJEKT - Novomeški velodrom oziroma kolesarjevo dirkališče je, vsaj kar se površin, namnjenih tekmovalju tiče, končan in pripravljen za mladinska svetovna prvenstva. Ob robu gozda nad Češko vasio je objekt postavljen v športnikom izredno prijazno okolje, saj je večina velodromov ponavadi v mestnih središčih, obdanih z gorami betona. Čeprav so graditelji v precejšnji časovni stiski, obljubljajo, da bodo do začetka nared tudi stalna tribuna (levo spodaj), parkirnišča, montažne tribune in pisarne pod tribunami, kjer bodo imeli svoj prostor organizatorji in novinarji. Ker bodo tekmovalnja na dirkališču tudi zvečer oziroma ponoči, je velodrom osvetljen z reflektorji, nameščenimi na dveh stolpih, postavljenih diagonalno na objekt. (I. V.)

ŠPORT

Rovan najboljši v Trstu

Zmaga brežiškega skakalca

BREŽICE - Na mednarodnem atletskem mitingu v Trstu je brežiški skakalec s palico, slovenski rekorder Jurij Rovnan, glede na mnogobojne tablice dosegel najboljši izid tekmovalja, s skokom 520 cm pa je seveda zmagal tudi v svoji disciplini. Poleg njega sta v skoku ob palici ob Brežičanov nastopila še Boris Čurčič in Uroš Novak. Oba sta preskočila 420 cm in zasedla 5. oziroma 6. mesto. Jurij Rovnan se je preizkusil tudi v metu kopja, kjer je s 58,04 m osvojil 5. mesto, Novak je bil s 46,02 m deveti, Čurčič pa s 35,94 m trinajsti. Z osebnim rekordom in petim mestom se je v teku na 800 m izkazal mladi Gorazd Divjak (2:03,01), medtem ko je bil Primož Gabrič s 2:11,97 enajsti. Gabrič je nastopil tudi na 200 m in s 24,89 dosegel osebni rekord.

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

Težave športnikov invalidov

Slovenski invalidi med najboljšimi - Jože Okoren o tesnejšem sodelovanju s strokovnjaki

TREBNJE - Pred dnevi se je v Ljubljani končalo 2. evropsko prvenstvo v košarki na vozičkih skupine B, na katerem je slovenska reprezentanca osvojila tretje mesto in se tako uvrstila v skupino A. Sekretar organizacijskega odbora Jože Okoren, nekdanji odlični tekmovalci v atletiki (krogla, koplje, disk) in košarkar, sedaj podpredsednik Zveze paraplegikov Slovenije in predsednik Društva paraplegikov Dolenjske, ima velike zasluge, da je prvenstvo v Tivoliju uspelo na zadovoljstvo vseh.

"Vse bolj prodira spoznanje o upravičenosti in koristnosti športa paraplegikov. Kljub temu nalietimo še na vrsto težav, ovir, predvsem miselnih, tudi v strokovnih krogih. Spoznanju, kako je pomembno, da se paraplegiki ukvarjajo s športom, pa sledi vprašanje, kako to izvesti, pripraviti, usmeriti in vzgajati," je povedal Jože Okoren.

Njegova bogata športna pot se je začela na paraolimpijskih igrah leta 1972. Sodeloval je na 3 olimpijskih igrah, 4 svetovnih prvenstvih in 9 evropskih prvenstvih. Sedem let je bil s 24 metri evropski rekorder v metanju diska. Nekaj let je igral košarko za državno reprezentanco, pred šestimi leti pa je prenehal z aktivnim športnim udejstvom. Jože zdaj prizadevno dela v številnih organih Zveze paraplegikov, najraje pa na področju invalidskega športa. Poleg atletike in košarke se paraplegiki ukvarjajo še z mnogimi drugimi športi, kot so maraton na vozičkih, streljanje z zračno puško, plavanje, namizni tenis, v zadnjih letih pa tudi tenis in celo rugby.

DRUGI V DRŽAVI - Najlepše darilo ob 70-letnici črnomaljskega nogometnega kluba Bela krajina so si prigrabili starejši dečki, ki so naslovu prvakov v prvi ljubljanski ligi, zmagali na mednarodnem turnirju na Vranskem ter drugima mestoma na turnirju na Ježici in Nike cupu dodali še pikto na i - drugo mesto na državnem prvenstvu za starejše dečke. Na sliki moško starejši dečkov nogometnega kluba Bela krajina s trenerjem Brankom Vrščajem.

Jože Okoren

"Pričakujemo več razumevanja države; ta bi morala zagotoviti denar za razvoj in seveda bolj prisluniti potrebam vrhunškega invalidskega športa. Še vedno prevladuje miselnost, da je invalidski šport nekaj manjvrednega, kar ni res. O tem smo se najbolj prepričali prav na prvenstvu v Ljubljani, ko si je naše tekme ogledalo veliko število prijateljev košarke." Pogrešajo tesnejše sodelovanje s fakulteto za šport, ki ne kaže zanimanja za strokovno delo z invalidi. Bolnišnični, rehabilitacijski in tekmovalni šport bo brez strokovnega dela utonil v povprečju, ki si ga nihče ne želi. Poleg hale Tivoli pri nas skorajda ni primernega športnega objekta za invalide, kar je največja ovira za množičnost. Gre za širši problem, s katerim bi se morala ukvarjati družba, saj so arhitektonske rešitve temeljni pogoj za boljše dosežke.

M. GLAVONJIC

Kdor seje, ta tudi žanje

Tekač Aleš Tomič odhaja na mladinsko svetovno prvenstvo v Sydneyu

Ptice na nebu ne sejejo, a se vednarle prehranijo in preživijo. Z vrhunskim športom je drugače. Kdor globoko ne orje, brana in ne seje; temu ni dano niti da bi se približal polju, kjer je mogoče žeti mednarodni športni ugled, kaj šele, da bi z njega kaj odnesel.

Novomeški tekač Aleš Tomič bo avgusta nastopil na mladinskem svetovnem atletskem prvenstvu v Sydneyu. Podal se bo v avstralsko zimo, ki sicer ni zima v našem pomenu besede, da bi požel prve velike mednarodne izkušnje. Mnogi elitni atleti se spominjajo takih nastopov kot učne izkušnje, ki jim je olajšala prihodnje nastope na SP in olimpijskih igrah.

Ko sta si s trenerjem Borutom Retljem lani zastavila glavni cilj sezone, izpolnitev norme v teku na 1500 m za nastop na SP, je bila ta oddaljena še sedem sekund. Kdor se je kdaj ukvarjal s tekom na 1500 m, ve, da so sekunde od 3:54 do 3:47 lahko tudi - svetlobne!

Aleš si je decembra poškodoval koleno in skoraj mesec dni ni mogel trenirati. Kazalo je, da se je v atletove in trenerjeve načrte vmešala prehudna motnja, da bi bilo cilj mogoče uresničiti. Kot motnja - naj se sliši še tako nenavadno - je delovalo tudi nespremenljivo dejstvo, da je septembra Tomič začel študirati na fakulteti za šport. Dolge ure v telovadnici in bazenu so mlademu tekaču srkale svežino, ki jo mora imeti za treniranje svoje osnovne discipline. Po drugi strani pa je bivanje v Ljubljani Tomiču omogočilo, da je v ogrevani atletski dvorani redno treniral tudi hitrost in moč, od katerih se noben tekač nikoli ne sme preveč oddaljiti. Pozimi je povprečno pretekel 85 do 90 km, zdaj, v sezoni jih preteče 60-70.

Nič nenavadnega ni bilo, da sta se s trenerjem odločila nastopati tudi v dvorani. Aleš je namreč izredno motiviran tekmovalci in zimska sezona je zanj kot olje na ogenj njegovega športnega navdušenja. Tako je že v prvem dvoranskem nastopu za več kot 4 sekunde (na 1:54,50) popravil državni mladinski dvoranski rekord v teku na 800 m. Kot mladinec se je uvrstil v seniorsko državno reprezentanco za šestorboj Anglija-Irska-Ceška-Madžarska

JANEZ PENCA

Hrvatska-Slovenija in z novim osebnim rekordom osvojil 3. mesto. Tako uspešna zimska sezona pač podkuri motiviranost!

Slednje mu očitno ni manjkalo v ponovnem reprezentančnem nastopu 26. maja, tokrat na primestju, kjer se je v 3 minutah 45 sekundah in 85 stotinkah iz dobrega mladinskega pretelev v potnika na mladinsko svetovno prvenstvo. S tem rezultatom je dosegel celo ostrejšo, tako imenovano A-normo za nastop v Sydneyu. Ker jo je dosegel v začetku sezone, sta se s trenerjem lahko brez obremenitev, ki navadno spremljajo lov na norme, posvetila treningu in začela tudi eksperimentirati z enim samim namenom, da bi na SP ne samo nastopil, ampak dobro nastopil. S svojim dosežkom je Tomič tudi popravil 15 let star državni rekord. Samo pet dni po tistem je normo še enkrat potrdil na mednarodnem odprtem prvenstvu Dolenjske. Začel se je čas mirnega pripravljanja na največje tekmo, kar jih ima lahko mladinec v svoji karieri. Celo nastop za člansko reprezentanco v pokula Bruno Zauli v Lisbnu, kjer se je pomeril s svetovno znanimi tekači, je bil samo del priprav za glavni cilj sezone.

Trening, skozi katerega Aleš vodi trener Borut Retelj, ni zgolj to, kar je moč videti na atletski stezi ali v gozdu, ampak tudi cela vrsta spremljevalnih dejavnosti. Borut rad poudari, da tudi od njega zahteva 24-urno predanost stvari. V nevidni del teh priprav spadajo organiziranje priprav, fizioterapija, ki jo kot sponzorski prispevek nudi Rok Grobelšek, spremljanje zdravstvenega stanja, fiziološka testiranja, ki jih tekmovalci opravljajo na fakulteti za šport, pa svetovanje prehranskega strokovnjaka oz. farmacevta. Trenerjeva skrb je, da iz življenja svojega varovanca odpravi vse tisto, kar bi utegnulo motiti njegovo pripravo za vrhunske dosežke, in da mu omogoči vse sile usmerjati v treniranje in obnovo organizma za še več treniranja.

Borut Retelj je trd trener. Ampak Aleš Tomič ve, da so se veliko trše preizkušnje v mednarodni športni areni, kamor sta se oba trdno obločila zakoračiti.

SEMINAR NINJUTSU VEŠČINE - Temi letošnjega poletnega seminarja ninjutsu veščine sta bili goloroka borba in meč. Čeprav na seminarju niso uporabljali pravih mečev, pa sta Dean Rostohar (levo) in Andrej Jasenc (desno) posebej za naš časopis "zavzela" pravo bojevniško pozico s pravimi meči. (Foto: M. L.-S.)

Popularizacija bojevniških veščin

Kočevarji organizirali seminar ninjutsu veščine - V Sloveniji zaenkrat le dva Bujinkan kluba

KOČEVJE - Na Grintovcu pri Kočevju je minuli vikend potekal pod imenom Ni Ninpo Kai '96 dvodnevni seminar bojevniške veščine ninjutsu. Seminar je bil že drugi poletni seminar zapovrstjo, organiziral pa ga klub Bujinkan Ninpo Dojo Kočevje.

"Za organizacijo seminarja smo se odločili, da bi popularizirali to starodavno bojevniško veščino, ki je nastala na Japonskem pred 1.500 leti, tudi v Sloveniji, kjer smo pravzaprav šele na začetkih," je povedal Andrej Jasenc, ki že dobro leto vodi skupino petnajstih ljubiteljev te veščine, združenih v Bujinkan Ninpo Dojo Kočevje. V Sloveniji sta trenutno namreč le dva kluba (poleg kočevskega še v Velenju), ki gojita to veščino, sestavljeno iz različnih tehnik goloroke borbe, uporabe mečev, kopij, lokov, razstreliv in projektivov.

Da bi udeležencem seminarja - teh je bilo kar 30 iz vse Slovenije in tudi Hrvaške, od koder pa niso prišli le začetniki, ampak tudi precej mojstrov drugih borilnih veščin - zagotovili kvaliteten seminar in možnost, da se naučijo kar največ, so Kočevarji k sodelovanju povabili Deana Rostoharja iz Zagreba, ki je pred dobrim mesecem dni na Japonskem dosegel stopnjo 5. dan, s katero se v vsej Evropi lahko ponasajajo le redki mojstri te veščine. "Dean Rostohar je tudi dobitnik zlate medalje časti, ki jo za posebne zasluge podeljuje vrhovni poglavar Bujinkana dr. Masaaki Hatsumi, in tako tisti, ki nas lahko resnično največ nauči," je o pripadniku specialne policijske enote na Hrvaškem, ki je v akciji ob eksploziji mine izgubil nogo, a kljub temu nadaljeval s treninji, povedal Andrej Jasenc, ki

tudi sam hodi na treninge k Deanu v Zagreb najmanj dvakrat na mesec. Dodal je še, da bodo podoben seminar organizirali tudi pozimi, le da bo tedaj v dvorani in ne na prostostem, kot je bil tokrat.

M. L.-S.

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

ŠIBILA TRENER INLESA

RIBNICA - Končan je prestopni rok v vseh rokometnih ligah. Ribniški Inles je ostal brez šestih igralcev. Janez Ile, Tomaž Kraje in Stane Mihelič so odšli v Grosuplje k novemu članu I. B lige, Tone Fajdiga, Peter Lesar in Lovro Zbašnjak pa v Škofljoče k novemu članu I. B lige. Slovak Ljuboš Hudak bo najverjetneje ostal v Ribnici, medtem ko František Čapka išče klub v Italiji in Sloveniji. Uprava je že dalj časa iskala novega trenerja. Ker se niso mogli dogovoriti z domačimi strokovnjaki (Mikulin bo trener Kočevja, Karpov Škofljice, Radič Grosuplje), so se Ribničani odločili za dr. Marka Šibilo, predsednika slovenske trenerske organizacije in trenerja prvoligaša Kodeljevca. Priprave so se začele 29. julija. V Ribnici bodo jeseni pripravili turnirje v počastitev 40-letnice kluba, že ta mesec bodo na izredni skupščini izvolili novega predsednika, saj namreva sedajni nepreključni odstopiti, predtem pa bo poravnal denarne obveznosti do igralcev oziroma kluba. Ribničani bodo prvo tekmo v ligi odigrali 15. septembra proti Šarbkum iz Litije.

M. G.

HOKEJ TUDI POLETI - V sklopu prireditev Topliške noči so prizadevni člani hokejskega kluba iz Dolenjskih Toplic na igrišču pri šoli pripravili turnir v hokeju na rolerjih za prvenstvo Dolenjske. Nastopilo je deset ekip iz Straže, Novega mesta, Dolenjskih in Šmarjskih Toplic. Po pričakovanju so bili najboljši domačini, ki so v kategoriji nad 16 let v medbojnom obračunu v finalu odločili o zmagovalcu. S 4:3 so Mad Kooksi premagali Kafe bar D, najboljši strellec turnirja je bil Toni Roglič, najboljši igralec pa Štef Grmek. Med ekipami do 16. leta so zmagali Grizlji iz Dolenjskih Toplic, najboljša strelca pa sta bila Matjaž Tekavčič in Aljaž Pureber. Ni pa bilo živahno le na igrišču, izkazali so se tudi gledalci, ki so ob igrišču ustvarili izjemno navijaško vzdušje in dokazali, da je hokej v Dolenjskih Toplicah že pognal prave korenine. (Foto: Marko Peršina)

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC

TENIŠKI CENTER OTOČEC

Resnica o Orehovici z druge strani

Porušen oder ob gasilskem domu, ki so ga gasilci postavili, da bi slikarka na dom narisala fresko sv. Florijana

Žal se moram na vas, dragi vaščani, obrniti preko časopisa, saj kaže, da zelo hitro pozabljate, hkrati pa verjamate posameznikom, ki trosijo laži o meni in o prostovoljnem gasilskem društvu Orehovica. Če se dobro spomnite, se s pomočjo krajevne skupnosti Orehovica ni gradil samo gasilski dom Orehovica, pač pa tudi ostali trije domovi, saj je tudi prav, da se gasilskim društvom pomaga pri nabavi opreme in graditvi domov. Gasilci to vračajo, ko je najbolj potrebno.

Moram vas spomniti na čas naše vojne za Slovenijo, ko se gasilci nismo posmehovali, ampak smo stvar vzeli resno. Ob prvi radijski objavi, da je možen letalski bombni napad, smo organizirali 24-urno dežurno ekipo, s takratnim predsednikom Alojzom Kosom sva občane obvestila in poučila, kako naj se obnašajo in pripravijo za morebitni zračni na-

pad, po vaseh pa smo razdelili presežek gasilske opreme. A od članov civilne zaščite, ki so se mnogo kasneje zdravili, sva dobila očitke, da sva delala preplah. O našem delu se lahko prepričate v poročilu, ki smo ga predali res brez hvale in pretiravanja, saj mora biti poročilo gasilcev kratko in jasno. Ne vemo sicer, kakšno je bilo poročilo civilne zaščite, saj je ta dobila priznanje, mi pa, ki smo vam prvi pomagali in svetovali, pa tudi besede hvale ne. Pravzaprav nič zato, a boli nas, da spet nasedate nekaterim posameznikom tudi iz naših gasilskih vrst, češ da si hočemo nekaj prilastiti.

In še nekaj o lastništvu doma. Po uradnih sedaj novomeške občine sem pregledal in skušal poiskati dokument o spornem družbenem domu. Tudi sedaj pokojna že

gospa Terčkova je poiskala dokumente celo iz leta 1937. Žal so si ta dom izmislili tisti, ki so bili proti naši osamosvojitvi. Upal bi si trditi, da so proti še danes, saj si dovolijo motiti tujo posest in podreti oder, s katerega bi Jožica Medle narisala zavetnika gasilcev sv. Florijana s podlogo Gracarjevega turna. Isti ljudje si jo celo upajo poditi z odra in groziti, da freska, tudi če jo bo naslikala, ne bo dolgo ostala cela, pa četudi bo potrebno zaminirati gasilski dom! Ali niso to metode, ki jih uporabljajo še danes na Balkanu?

Mislil, da ste lahko vaščani štirih vasi ponosni na naše gasilsko društvo Orehovica, saj smo z vašo in kajpak s pomočjo zavarovalnice Tilia veliko naredili za preventivo, opremo in prostor za družabno srečanje. Ali ne bi bili ponosni tudi vi, če bi dom krasila lepa freska? Še enkrat vam povem, da je dom na voljo vsem, a solastništva ne moremo dati, saj to določa zakon o društvih. O tem, kaj se bo letos delalo na gasilskem domu, je bilo sklenjeno z večino glasov na občnem zboru. Žal se ne moremo ozirati na dva ali tri posameznike, ki kot gasilci pridejo na občni zbor, a še takrat zamudijo, tako da lahko rečemo, da ne vedo, kaj je bilo sprejeto. Ne vedo pa, da v našem statutu obstaja člen, ki pravi, da kdor dela proti interesom društva ali jim kakorkoli škodi, ne more biti član tega društva. Mislil, da bi imelo pri nas častno razsodišče kaj delati!

Vsi, ki me poznate, veste, da nisem zlonameren ali zahrbiten. Rad povem resnico, in če je kdo potreboval mojo pomoč, mu je nisem odklonil, če je le bilo v moji moči. Boli pa me, ko me nekateri, ki so jih drugi nagovorili, žalijo, da se prilizujem župnikom, da dobim celo anonimna grozilna pisma. Kar nosim na verižici, nosim s ponosom, ker so mi to pred enajstimi leti kupili žena in otroci, ko sem imel nesrečo. Če bi bil takšen, kot me nekateri blatijo, ne bi zahteval, naj se stranke ne mešajo v gasilstvo. Če pa bo hotela katerakoli stranka prostor za srečanje ali sestanek v gasilskem domu, ga bo vsaka dobila.

Ko je bil dom leta 1991 dokončan, sva s hišnikom pritrdila spominsko ploščo padlim gasilcem, čeprav nekaterim gasilcem ni bilo prav, češ kaj dela sedaj v samostojni Sloveniji petokraka zvezda na gasilskem domu. O tem, kakšen bo dom in kaj bo na njem pisalo, bo odločalo gasilsko društvo, ne pa nekateri posamezniki, ki se jim toži po nekdanji Jugoslaviji. Zagotovo pa bo na marmornih ploščah pisalo: "Ta dom so zgradili gasilci s pomočjo krajanov leta 1991." Prav je, da si pomagamo, ne pa nagajamo. In če bo kje gorelo, ste za nas vsi enaki.

JOŽE NOVAK
predsednik PGD Orehovica

Gasilci Petrove vasi praznovali

Razvitje prapora

PETROVA VAS - Gasilsko društvo Petrova vas je 14. julija slavilo 70-letnico ustanovitve. Slavnostna prireditev se je začela s paradno številnih gasilskih društev iz črnomaške in semiške občine ob pihalni godbi iz Podgrada, v kulturnem programu pa so sodelovali mladi iz okoliških vasi. Predsednik društva Stane Verdnik je orisal 70-letno pot gasilcev in poudaril, da so bili in bodo vedno gonilna sila v kraju.

Najzaslužnejšim gasilcem so podelili državna, občinska in društvena priznanja. Za 60-letnico dela v gasilski službi so priznanja dobili: Jakob Lozar iz Petrove vasi, Jože Rožič iz Gornje Pake in Janez Gorše z Lokev. Na slovesnosti je župan občine Črnomelj Andrej Fabjan kot boter razvil nov društveni prapor, ki ga je blagoslovil župnik Franc Grahek iz Spodnjih Dupelj, sicer pa domačin in tudi aktivni član gasilskega društva pred 40 leti.

BERNARDA PETRIC

Protestna izjava

Še o spomenikih NOB

Borke in borci zaščitne enote vojnopolitičnega vodstva NOV in POS, zbrani na svoji redni letni skupščini na Bazi 20, se obračamo na slovensko domoljubno javnost z apelom za zaščito spomenikov, ki so pomemben temelj slovenske neodvisnosti, državnosti in svobode. Skrunitev somenikov ima svoj izvor v politikanskih igrah in poskusih prekranjanja zgodovine, v kateri nas je prav NOB postavil na stran zmagovite zavezniške protifašistične koalicije.

Spomeniki NOB v Ljubljani, med katerimi je tudi spomenik Borisa Kidriča, so danes ogroženi zaradi intrigaških splet in iger, ki ne upoštevajo zgodovine, civilizacijskih norm in volje večine Slovencev. Ousodi tega spomenika ne more odločati samo Ljubljana, temveč celoten slovenski narod. Narod, ki bi se odrekel pomembnim dosežkom v svoji zgodovini, bi nedvomno ogrozil tudi svoj lastni obstoj in svojo prihodnost.

KOLPIN TURNIR

PODZEMELJ - V soboto, 3. avgusta, bo nogometni klub Kolpa iz Podzemlja pripravil nogometni turnir, posvečen spominu na pred dvema letoma tragično preminulega vratarja Jožeta Jakliča. Tekmovanje se bo začelo ob 9.30 s tekmo med novomeškim Elanom in črnomaškemu Belo krajino, ob 11.30 se bosta pomerili moštvi domače Kolpe in Transportov iz Ilirске Bistrice, ob 14. uri pionirji Bele krajine in Kolpe, tekma za tretje mesto bo ob 16.30, za zmago pa ob 18. uri.

DOLENJSKI LIST

Z letali in brez

Kako se kaj vidi

DOB PRI ŠENTVIDU - Mogoče je naredil največjo napako tisti učeni mož, ki je svoje dni naredil prvo letalo. Odkar namreč po svetu vozijo naokoli aeroplani, vladarji radi potujejo s temi plovidi in ob svojem visokem letu pozabljajo na druge načine.

Župani in vladarji drugačnih vrst ter njihovi pribočniki in uslužbenci so najbrž pozabili, da iz Ljubljane proti Dolenjski in Beli krajini vozi vlak. Ker so vladarji osebno preredko izpostavljati temu potovanju v smeri južno od Ljubljane, tudi ne morejo opaziti, da se blizu železniške postaje Šentvid križajo tiri in cesta. Ta železniški prehod je na tem svetu zdaj kot nekakšno presenečenje. Kdor razmišlja o letalih, ali se z letalom celo pelje, ali misli, kako bi se kjer koli, čeprav blizu Doba pri Šentvidu, vozil z letali, najbrž ne ve, za kakšno presenečenje gre. V avtomobilu, s katerim prečkate železnico na omejenih točkah, pa se vam bo razkril. Presenečeni boste preprosto zato, ker po cesti kar nenadoma pripeljeta na vrh hrička na nezavarovan železniški prehod. Če bi bil na tirih, pedenj za znakom "stop", prav ob vašem prihodu vlak za Dolenjsko, pa praviloma ne bi bili več presenečeni. Presenečenje tudi odpade, če predhodno opazite iz šentviške smeri znake, ki opozarjajo na bližnji železniški prehod. Teh znakov pa skoraj ne morete videti, ker so v visoki občestni travi ali za cevjo ali jih je usoda kako drugače prikrajšala.

Kot rečeno, se iz letala ne vidi, da je omenjeni prehod vsaj deloma problematičen. Tega prehoda tako kot zdaj tudi v bodoče vladarji ne bodo videli, saj bi radi blizu Doba pri Šentvidu naredili nekakšno letališče. No, zato je mogoče naredil največjo napako tisti učeni mož, ki je svoje dni naredil prvo letalo. Odkar namreč po svetu naokoli vozijo aeroplani, vladarji radi potujejo s temi plovidi, in ko vladarji visoko letajo, ne vidijo prav dobro na zemljo nezavarovanih železniških prehodov, malih ljudi in njihovih stoterih vsakdanjih težav.

M. LUZAR

NAJSTAREJŠA KRAJANKA MIRNSKE KS - Prijazno in skrbno doma okolje je velikokrat nemočno pred tegobami, ki jih leta nagradijo na rotnostnikova ramena. Pod težo bremen odpovejo noge, izginejo želje, spomni se vrne v oddaljene čase, za današnji trenutek mu je komajda mar. Pa vendar je bila Marija Smolič, najstarejša krajanka mirnske krajevne skupnosti, vesela šopka, ki sta ji ga za 94. rojstni dan prinesli aktivistki Rdečega križa Štefka Gregorčič in Mari Logar ob asistenci duhovnika Janeza Paška. Marija se je zagledala v cvetje in zapela: Prišla bo pomlad, učakal jo rad. Želimo ji to. (Tekst in foto: S. Peček)

Stekel pes ogrizel otroka

Bil je to klateški in necepljen pes

KOČEVJE - Minuli teden smo poročali, da je 6. julija v Jakšičih na Kostelskem stekel pes ogrizel otroka. Takrat nam ni uspelo dobiti izjave medobčinskega veterinarskega inšpektorja Štefana Vesela, to pa se nam je posrečilo minuli petek. Inšpektor Vesel je na naša vprašanja odgovoril tako: "Stekli pes je ugriznil otroka v soboto, postopek pa se je začel šele v ponedeljek, ker so takrat pripeljali pokončanega psa na veterinarsko postajo. Pregled trupla psa je bil razmeroma hitro končan. Tajko smo zvedeli, da je bil pes stekel, smo ukrepali po predpisih in za nekatere pse, ki so prišli v stik s steklom, odredili 90-dnevno karanteno, čeprav so bili ti psi cepljeni.

V tem primeru je šlo za potepuškega psa, ki so ga opazili na tem območju že spomladi in se je hranil po okoliških vaseh tako, da je drugim psom kradel hrano ali pa so mu dajali jesti tudi vikendarji. Od kod je pes prišel, se ne ve.

Domačini so večkrat poizkušali tega psa ujeti in poskrbeti, da bo cepljen proti steklini, saj so zato tudi že naročili veterinarja. Vendar je bil pes previden in prebrisani in se ni dal ujeti.

J. PRIMC

Bioenergetik - čer ali svetilnik

Ob prebiranju različnih izkušenj z bioenergetikom sem odločila, da tudi sama zapišem svojo življenjsko zgodbo. Rdeča sem se s hudim izpahom ob kolkov. Komaj triletna sem bila na zdravljenju v Sempetru pri Novi Gorici. Bila sem vsa v mrazu. Po letu zdravljenja sem prišel domov in lepo hodila. Ko se odraščala, so se v kolkih pojavile bolečine, hoja se je vidno slabšala. Ko sem bila stara 40 let, mi je usoda omogočila hojo z opornicami.

Zaradi nezmožnosti za delo me po 25-ih letih delovne dobe invalidsko upokojili. Sedaj sem šesto leto na opornicah. Operacije mi niso priporocali. V kolkih mi je vedno, ko sem sedla ali vstala, tako pokalo, kot bi se lomila ali sipalo kamenje. Bila sem že čisto brez volje do življenja, ko sem mislila, da se bodo moji kolariki ustavili.

Kljub obupu mi je bila srečno naklonjena. Izvedela sem za bioenergetika Ivana Pirca iz Hrastnika. Že na drugi seansi zdravljenja se je stanje moje boleznine vsaj nekoliko izboljšalo. Močnega pokanja je več, bolečine počasi izginjajo. Nekoli ne bom pozabila, kako sem 22. januarja letos po šestih letih po tretji seansi zdravljenja v bioenergetiku Pircu, naredila prve korake brez opornic.

MARINKA KOMPAR
Smartno ob Dolenjski

"Če pride, ga bom ustrelil"

Tako pravi trgovec iz Strug, ki so mu pred kratkim vlomili; zdaj prenočuje v skladišču, pri sebi pa ima puško - Ne zaupa policiji

STRUGE - Pred okoli tremi tedni je bilo vlomljeno v zasebno trgovino Jelka v Strugah. Vlomilce so sicer odkrili in ugotovili, da so iz Kočevja, a se spet sprehajajo na prostosti, tudi po Strugah. Tako je povedal trgovec, ki ne želi biti imenovan. Dodal je, da si je zdaj pripravil ležišče v skladišču trgovine in tam s puško čaka na morebitne vlomilce. Pravi, da je v to prisiljen zato, ker policija in sodišče ne ukrepata učinkovito zoper tatove in druge nepridiprave, zato bo zavaroval in branil svoje premoženje kar sam.

Povedal je, da so bili vlomilci trije. Že nekaj dni pred vlomom so prišli v trgovino na ogled. Delali so se sicer, kot da nameravajo kaj kupiti, a so povpraševali le po blagu, ki ga v trgovini očitno niso imeli, in končno kupili štruco kruha. Nekaj podobnega se je zgodilo avtoprevozniku v Strugah, ko so prišli tudi trije povpraševati za drobi, a so jim le očrtno ogledali okoli, kje bodo opazile kaj

takega, kar bi kazalo v zavetje noči ukrasti, medtem ko jih pogoji za delo in podobno spletno zanimali.

Medtem ko smo se pogovarjali, je mimo trgovine spet pripeljal neregistriran fičko (o tem smo že poročali pred kratkim), last nekega Stružanca in policiji dobro znanega ljubitelja tuje lastnine. V trgovini smo zvedeli, da se je lastnik fičke do nedavnega prevažal le s tem neregistriranim vozilom, zdaj pa je napredoval in ima že tri avtomobile, sveda vse neregistrirane.

Med pogovorom je nekdo menil, da bo bolje, ko bodo Struge sodile pod pristojnost policijske postaje v Grosuplje, kamor sodi že zdaj Dobropolje. Struge pa so del dobrepoljske občine. Pa je drugi dejal, da ne bo nič bolje, ker policija nima dovolj pooblastil za boj s kriminalci. Treji pa je pokritiziral, da je taka policija sploh "brez veze" in da je torej zanjo škoda vsakega tolarja.

J. PRIMC

Grožnje z obračunavanjem

Pošteni ljudje so premalo zavarovani pred kriminalci - Premile sodbe, zato nekateri groze, da bodo pravico vzeli v svoje roke

KOČEVSKO - V zadnjem obdobju je tudi v zahodnji Dolenjski slišati vedno več bolj ali manj resnih groženj po osebnem obračunavanju, vendar na srečo (še) niso uresničene. Vzroki za grožnje so različni. V enem primeru naj bi šlo za maščevanje družini, katerega člana sta očitno zakrivila smrt otroka druge družine. Kot pravi ljudski glas, so policisti grožnjo resno vzeli in ogroženo družino preselili v drugo vas oz. pod policijsko zaščito, kar je bil seveda dober ukrep.

V drugem primeru pravi izseljenec, ki je prišel na dopust, da mu sosed neprestano krađe, strinja okoli hiše in grozi. Tudi drugi domačini se pritožujejo zoper omenjenega in hkrati kritizirajo policijo, ki tistemu nič ne more ali nič neče, in če je že zaprt, spet hitro pride ven. Policija je ugotovila, da so trditve o nezakonitih dejanjih resnične, vendar oni lahko napišejo le prijavo sodišču ali sodniku za prekrške, stvar sodišča (in seveda predpisov) pa je, za koliko časa bo v zaporu. Ljudje v tistem okolju pa bi radi živeli v miru, zato nekateri že pravijo, da bodo pravico vzeli v svoje roke, če že policija in sodišče ne ukrepata tako, da bi bili pošteni ljudje zavarovani pred lumpi.

Takih primerov, raziskanih in ne raziskanih, bi lahko naštel še več, tudi iz Kočevja. Prav tako bi lahko omenili kakšno zanimivo sodbo sodišča, ki, na primer, tatu nagradi s milo pogojno kaznijo, okradnega pa v ustni obrazložitvi ošteje, zakaj je med krajo spal. Kot da je spanje zavrženo dejanje, kraja pa ne.

Naša oblast, tudi sodna, bo morala bolj poskrbeti za svoj ugled in varovati poštene ljudi, ne lumpov. Če bo delovala tako, si bo povrnila ugled, ki ga je izgubila, sicer bodo državljani res prisiljeni ukrepati po svoje, kakor so nekateri politik pred leti že zagovarjali. Seveda bi taka rešitev prispevala le k še večji zmed in nezakonisti, kot je že zdaj.

J. PRIMC

70 LET GASILSKEGA DRUŠTVA PETROVA VAS - Na prireditvi so gasilci razvili tudi novi prapor, katerega boter je predsednik občine, Andrej Fabjan (na sliki v sredini). Glavni pokrovitelj in darovalec traku na praporu pa je zavarovalnica Tilia iz Črnomlja. (Foto: B. Petric)

Višino tujega kapitala omejiti!

Svarilo avstralskega Slovenca svoji nekdanji državi - Zgodba o vplivu tujega kapitala v Avstraliji - Zakon naj omeji višino tujega kapitala v posameznih panogah

V zadnjem obdobju nas v časopisih spet pretresajo novice o slovenskem kapitalu v tujih rokah, še posebej aktualna je papirnica Videm Krško. Zaradi tega posreduje pisno pismo bratrance Martina Pluta, ki je kot 22-leten fant leta 1939 odpotoval v Avstralijo in tam preživel 56 let. Kot odločen poznavalec razmer v Avstraliji in kot Slovenec, navezan na domovino, Slovenijo opozarja na nevarnosti. Tako piše:

"Pri splošni privatizaciji moramo biti zelo previdni, saj lahko, če je nekontrolirana in hitra, pripelje do razprodaje narodnega gospodarstva tujim investitorjem. Državljeni Slovenije vsekakor ta hip nimajo zadostnega kapitala za nakup večjih in zato seveda bolj pomembnih podjetij, ki so osnova za narodno gospodarstvo, splošno dobrobit in predvsem samostojnost. S prehodom te industrije v tuje roke bi nastale podobne razmere kot pred 2. svetovno vojno, ko so domačo ekonomijo nadzorovali izven državnih meja in jo s tem paralizirali. To je bila tudi ena od utemeljitev kasnejših povojnih revolucionarnih postopkov v gospodarstvu.

Dogodki in njih posledice v drugih delih sveta nam lahko služijo kot dragocena izkušnja. Ko je leta 1972 Mr. G. Whitlam, ki je bil 23 let v opoziciji, zmagal na volitvah in postal federalni predsednik avstralske vlade, je med prvimi ukrepi odpoklical avstralsko vojsko iz Vietnamu. S tem je končal zavezništvo med ZDA in Avstralijo, kar se mu je maščevalo nekaj let kasneje, ko je tajna ameriška služba aktivno pomagala pri padcu njegove vlade. Leta

1975 je tedanji generalni guverner angleške kraljice v Avstraliji odstranil Whitlamenta in njegovo vladu, ki je bila le nekaj mesecev prej ponovno izvoljena z veliko večino. Odstranitev zakonito izvoljene vlade je povzročilo neizmerno razburjenje po vsej celini, kar je imelo za posledico odločitev, da je Avstralija postala samostojna republika desetletja prej, kot bi sicer.

Eden glavnih razlogov za odstranitev Whitlamove vlade je bilo predvsem dejstvo, da si je poskušala izposoditi 11 milijard avstralskih dolarjev za odkup tujega kapitala, s čimer bi zmanjšala nadzor tujcev nad avstralskim gospodarstvom - seveda v prid Avstralije same. Še danes so mnoga podjetja pod tujo kontrolo, čeprav se je to v zadnjih letih nekoliko omililo zaradi zakonodaje, ki na posameznih gospodarskih področjih omejuje delež tujega kapitala.

Ravno v tem naj bi bila zgodba za Slovenijo nekoliko poučna. Če je velika in bogata Avstralija tako močno čutila potrebo po nadzoru nad lastno ekonomijo, mora biti ekonomska neodvisnost mladi, politično razvijajoči se Sloveniji še toliko potrebnejša. Tako bi se izognili bodočim ekonomskim in političnim nevarnostim in celo katastrofam. Slovenija se mora vsekakor braniti pred prevelikim tujim kapitalom, velikost tega kapitala pa mora biti določena z zakonom. Naj se potrebni kapital raje zbira, pa čeprav počasneje, preko domačih delniških družb, združenj in tudi slovenskih državljanov s pošteno prisluženim in prihranjenim kapitalom."

Martin Plut, avstralski Slovenec, je, potem ko je večino življenja preživel v Avstraliji, umrl v novembru lani, star 78 let.
MARTIN JAKLIČ
Ljubljana

Vtisi z ribiškega tabora

Pred nekaj tedni mi je mentor omenil, da se bom udeležil ribiškega tabora v Brestanici. Komaj sem dočakal sredo jutraj. Poleg mene je potovalka in dve ribiški palici, v rokah pa časopis. Skozi možgane mi švigne: jezero, ribiški dom, narava, ribolov, same lepe stvari. In že drviva z mentorjem proti Črnolju, kjer nama prisede moj vrstnik Vili. Ustavimo se šele pred ribiškim domom v Brestanici. Takoj ko smo razpakirali, so nam povedali, da so nas obiskali evropski prvaki, nekajkratni

državni prvaki kastinga in njihov predsednik. Kasting je ribolov na suhem, pri katerem obtežilnik z ribiško palico mečejo v tarče. H kastingu spada tudi met obtežilnika v daljavo. Zamislite si, da morate z ribiško palico 7-dekagramski obtežilnik vreči 71 metrov, kolikor znaša svetovni rekord.

Popoldne smo imeli predavanja o ekologiji, nato pa smo s posebnimi napravami merili lastnosti vode. Potem smo se odpravili loviti ribe. Vse ulovljene ribe sem sproti spuščal nazaj. Naslednji dan smo šli na izlet na brestaniški grad, potem pa naprej proti Kostanjeviški jami, kjer smo opazovali lepote kraškega sveta. Obiskali smo še dve ribogojnici. Tretji dan nas je čakalo presenečenje: odpeljali smo se na svetovno prvenstvo v padalstvu. Po ogledu smo se vrnili v dom, tu pa so nas pričakali nagajenci natečaja "Voda je vir življenja". Hvala vsem, ki so ustvarili tabor in pomagali, da smo se lepo počutili ob prekrasnem jezeru.
DAMJAN MUHIČ

DARILO ZA OTROKE - Občinski odbor slovenskih krščanskih demokratov Novo mesto je podaril Zdravstvenemu domu Novo mesto, dispenserju za otroške bolezni, igrače v vrednosti 50.000 tolarjev, z željo, da bi se mali bolniki čim bolj počutili, čeprav čakajo na obisk pri zdravniku. Igrače je vodji dispanzerja dr. Alenki Schweiger v imenu Občinskega odbora izdelala dr. Vida Čadonič-Spletčič.

OBNAVLJAJO VAŠKO KAPELICO - Jagodničani so se pred kratkim odločili, da bodo obnovili že precej dotrajano kapelico sredi vasi, ki je potem, ko so pred leti neznanci iz nje pokradli kip Marije in Jezusa, je še bolj propadala. Denar za obnovo so prispevali vaščani sami skupaj z vikendšici oz. lastniki parcel v Jagodniku, nekdanja vaščanka, ki sedaj živi v Gorenjskem, pa je podarila nov kipec Marije. Vaščani so že obnovili streho, sedaj pa jo bodo še ometali in prebelili. (Foto: J. Dornič)

TEKMA "SUHIH" IN "DEBELIH"

DOB PRI ŠENTVIDU - Na nedavni nogometni tekmi ekip "suhih" in "debelih", ki je bila na tukajšnjem športnem igrišču, je bil rezultat ob koncu neodločen. V ekipi suhih so smeli nastopiti tekmovalci do 70 kilogramov in starejši od 30 let, za nastop pri debelih je bil pogoj, da je igralec težji od 110 kilogramov. Tekma je bila letos druga in naj bi postala tradiciionalna.

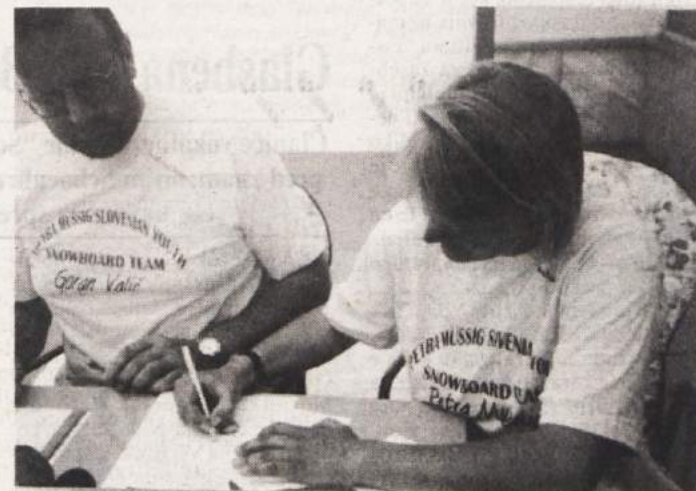
ŠE PAPEŽEVEMU OBISKU NA ROB

Na prispevek skupine borcev NOB iz Novega mesta in okolice v zvezi s papeževim obiskom sem prejel na svoj naslov veliko odmevov glede izražanja podpore obelodanjenja resnice o drugi svetovni vojni. Posebno obširno pismo mi je napisala preprosta Belokranjka in v njem potrdila vse navedbe o mučenju ranjenega partizana in še veliko več. Vsem se lepo zahvaljujem. Gospodu Alojzu Pavlenču iz Novega mesta (Dol. list 18. julija) pa sporočam, da jaz s kočevskimi brezni nimam nič. O tem si bo že moral poiskati drugega sogovornika - "pred brezni ali v nebesih", kakor mu drago.

MARTIN RUKŠE
Brusnice

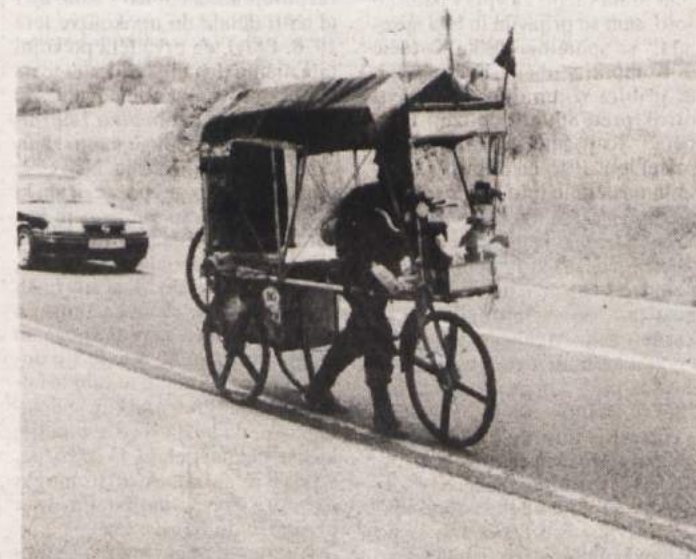
RADIO SEVNICA KREPKO BRCA - Da je res tako, so delavci in stalni sodelavci te radijske postaje dokazali na drugem turnirju lokalnih radijskih postaj v malem nogometu, ki ga je v začetku tega meseca pripravil Štajerski val. Ekipa sevniskega radia je dosegla drugo mesto (takoj za Celjani), Sevnicičana pa sta bila tudi najboljša strelca turnirja. Sicer pa sevniski radio vse bolj pošteno brca tudi pri vsakdanjem delu, in to že od leta 1969. Zdaj oddaja vsak dan med 8. in 19. uro ter v soboto do polnoči. Na sliki je ekipa, ki se je potila na delu 26. julija dopoldan, še vedno ponosna na priborjeni pokal: Berna Žarn, Nada Černič - Cvetanovski, Renata Žnidar, Zoran Bizjak in Boštjan Dobovšek. (Foto: B. D. G.)

PODPIS POGODBE - Ena najuspešnejših tekmovalk v zgodovini snowboarda, Petra Muessig, je v četrtek, 18. julija, v Tenis centru na Otočcu z direktorjem slovenskih snowboarderjev Goranom Valičem podpisala pogodbo o treniranju najboljših mladih slovenskih snowboarderjev. Trenutno imajo kondicijske treninge na Otočcu pod strogim vodstvom 31-letne Petre Muessig. Z takšnim načinom in metodami kot jih ima Petra, naj bi bili mladi snowboardarji boljše pripravljene na tekmovalno sezono 1996/1997. (Foto: Jože Hartman)

SODEXHOVA KUHNJA V STRAŽI - Podjetje Sodekho je s tradicijo, razširjenostjo in ugledom poznano v svetu, saj velja na trgu prehranskih storitev za eno vodilnih družb. Največjo kuhinjo v Sloveniji imajo v Sodekhovi centralni kuhinji na Topniški 33, poleg tega pa imajo številne obrate tudi v Ljubljani in okolici, na Gorenjskem in tudi na Dolenjskem. V Straži pri Novem mestu vodi Sodekhovo kuhinjo Roman Mihalič, pri delu pa mu pomagajo sodelavke, ki so se zadovoljne postavile pred objektivi aparata. (Foto: S. M.)

PEŠ OKOLI SVETA ZA MIR - Minuli teden smo na naših cestah lahko videli odpravo Indijca Vikasa Singha. 30. oktobra leta 1987 se je odpravil peš okoli sveta. Na pot je odšel, da bi s svojo hojo opozoril ljudi na nesmiselnost vojn in po svojih močeh pripomogel k miru na svetu. Začel je v Indiji, odšel proti vzhodu in se prek Slovenije vrača v Indijo. (Foto: Marko Klinec)

DOLENJSKI LIST

Na Frlugi le 4 prebivalci

V obmejni vasi na Gorjancih dve domačiji - Za liter mleka dobili celo 8 tolarjev

FRLUGA - Pred desetletji, ko je bilo veliko število otrok pri hiši nekaj povsem običajnega, je bilo v obmejni vasi Frluga, ki ima tri domačije, od katerih je danes ena prazna, okoli 25 prebivalcev. Danes so tam le še štirje. Ivana Božič je stara 81 let, pri Petretičevih pa sta z mamo Antonijo še dva sinova. Vasi daje poseben pečat cerkva sv. Katarine, ki ima še nekaj prvih romanskega sloga, v njej ima župnik iz Podbočja mašo enkrat mesečno, na katarinino pa je tam tradicionalno žegnanje.

"Zaradi višine (Frluga leži na 475 metrih nadmorske višine) je strojna obdelava otežena," pravi 26-letni Jani Petretič. Čeprav imajo skupaj 25 hektarjev zemlje, je obdelovalne okoli 8 hektarjev, na njem pa zaradi peščne zemlje gojijo kulture, ki jih porabijo doma. Za Antonijo in Janeza je dela doma vedno dovolj, čeprav pravega zaslužka ni. K družinskem proračunu največ "prinese" vino, saj imajo zasajenih kar 12 tisoč trt, Janez pozimi orje sneg, kak tolar dobijo s prodajo drv, Martin pa hodi tudi v službo.

Marija vsak dan dvakrat odhaja mleko v bližnje Prušno vas, saj imajo v hlevu 8 glav živine,

HRIBOVSKO ŽIVLJENJE JE TEŽKO - Antonija s sinom Janijem. Dela je vedno čez glavo, čeprav rezultati niso takšni, kot so lahko v nižini. Zgodilo se je celo, da so jim mleko plačali po 8 tolarjev liter.

NAJSTAREJŠA VAŠČANKA - Na Frlugi, ki je 6 kilometrov oddaljena od Podbočja, do nje pa lahko pridete tudi iz kostanjeviške smeri čez Črnečo vas, kjer cesta nekaj sto metrov poteka celo po hrvaškem ozemlju, je najstarejša Ivana Božič, ki je ena od štirih prebivalcev Fluge. Kljub oddaljenosti od mestnega vrveža je z življenjem na vasi zadovoljna, čas pa si krajša z delom na njivi, v vinogradu in hlevu.

od tega 4 krave. In enkrat se je celo zgodilo, da so dobili za 108 litrov mleka vsega skupaj 800 tolarjev! "Pravijo, da je bilo mleko tako malo plačano zato, ker je imelo premalo beljakovin. A kako naj kupujemo razne dodatke in krmila, saj se to v višinskih delih ne izplača!" pravi Janez. Prašičem mleka ne dajejo, saj so, kot pravi Antonija, že tako dovolj debeli zaradi koruze, in tako so pravzaprav primorani, da mleko oddajajo. Tudi Ivana Božič kljub visoki starosti postori vse, kar je treba, pri tem pa ji pomaga hči Tončka, ki pride k njej skoraj vsak dan. Ko smo jo obiskali na Frlugi, je bila ravno pri vinogradu, za katerega še vedno skrbi tako kot za njivo, čeprav zaradi revme že težko hodi. Kljub obilici dela prizna, da ne bi mogla živeti, če ne bi imela kmečke pokojnine.

T. GAZVODA

Tudi v (zobo)zdravstvu nekaj bolnega

Samo nekaj izkušenj starejšega občana z zdravstvom, zobozdravstvom in pregledi po pošti pri zdravniški komisiji zdravstvenega varstva

O našem zdravstvu je bilo še pred mesecem ali dvema velikimi razpravami, štrajki, grožnje z novimi štrajki itd. Od ministra za zdravstvo pa so med drugim zahtevali, naj v zdravstvu naredi red. Poročili smo tudi o (ne)redu v zdravstvu na območju zgornje Kolpske doline. Zdaj pa naj dodam le še nekaj doživljajev enega samega občana v obdobju okoli meseca dni.

Najprej je iskal zobozdravstveno pomoč v domačem zdravstvenem domu, pa ni bilo nič, dokler ni prišel do zasebnega zobozdravnika v Ljubljani, kjer je bilo treba storitve krepko plačati. Seveda je bilo treba zobe tudi nekajkrat fotografirati, in to po kakšnih cenah!

Najprej je bilo fotografiranje treh zob brezplačno, ker je napotnico napisal zobozdravnik domačega zdravstvenega doma. Fotografiranje (ortopan) za zasebnega zobozdravnika v Ljubljani je v zdravstvenem domu v Šiški veljalo 800 tolarjev. Šlo je za veliko fotografijo vseh zob. Naslednjič je moral po naročilu zasebnega zobozdravnika fotografirati le en zob in ga je ta fotografija veljala 732 tolarjev, ker je pač napotnico napisal zasebni zobozdravnik iz Ljubljane in ne zobozdravnik domačega zdravstvenega doma. Pri četrtem fotografiranju zoba v domačem zdravstvenem domu pa spet ni bilo treba plačati nič, čeprav je napotnico napisal ljubljanski zasebni zobozdravnik.

Gre torej za popolno zmedo pri (ne)zaračunavanju slikanja zob, sumljive pa so tudi cene. Pravzaprav pa je sumljivo vse v tem zobozdravstvu, saj je bil pacient zdravstveno zavarovan in bi torej moral biti vseeno, kdo mu zobe popravila in bi moral biti fotografija brezplačna. Še več: tudi za zasebno zobozdravstveno storitev bi moralo plačati vsaj del stroškov zdravstveno zavarovanca (odvisno od normativov za take storitve).

Še večji cirkus je, preden sploh prideš do zobozdravnika v zdravstvenem domu. Tako je omenjeni občan moral peljati najprej hčerko, nato še zeta k zobozdravniku na Hrvaško, ker domači niso sprejemali. Neke občanka je potočila, da ji je odpadla zalivka, odšla je v domači zdravstveni dom, kjer so ji rekli, naj pride čez tri mesece, ker so zdaj začeli letni dopusti. Ne-

srečnica se sprašuje, če imajo res zobozdravniki v njenem kraju kar po tri mesece dopusta.

Seveda pa ne gre le za dopuste, ampak očitno tudi za normative v zdravstvu, za katere kaže, da so zelo ohlapni in lahko dosegljivi. Tako lahko zveš, da zdravniki ali sestre ne sprejemajo bolnikov v "obdelavo", ker so presegli normo že za toliko in toliko dni oz. tednov ali celo mesecev, presežka pa ne dobijo plačanega. Tudi tu bi bilo treba napraviti red.

Še posebno pa je občana začudilo, da zdravniška komisija pregleda človeka kar po pošti. Tako na primer specialist, ki te temeljito pregleda, predlaga, da je potrebno 14-dnevno zdravljenje v zdravilišču, komisija zdravstvega zavarovanja pa najde najprej

razne zavlačevalne izgovore oz. zahteve, in ko jih izpolniš, ti sporoči, da ne izpolnjuješ pogojev za zdravljenje v zdravilišču. Vse te ocene poda komisija o tebi, ne da bi te videla. Očitno meni, da zdravljenje ni potrebno, ker doslej še nisi bil pri njej, ker si si zdravljenje plačeval sam (dokler je plača dopuščala) ali pa ti ga je plačevalo podjetje, kjer si bil zaposlen, dokler je to zmoglo oz. dokler nisi bil upokojen.

Takih in podobnih cvetk je v (zobo)zdravstvu še veliko, a z njihovim opisom ne smem biti preveč natančen in dorečen, ker se lahko zameriš tistim, od katerih je tvoje zdravje najbolj odvisno. Posebno velja to za tiste, ki so starejši in imajo razne kronične in druge bolezni.

J. PRIMC

Glasbena šola Brežice na Dunaju

Članice vokalne skupine "Solzice" nastopale na prireditvi pred znamenitim Schoenbrunnom - Dunajčane in turiste navdušila spremljava citrarjev

Članice vokalne skupine Solzice smo z uspešnim nastopom na Dunaju zaključile letošnjo pevsko sezono. Na pot smo odšle v soboto, 13. julija, preko Šentilija in Gradca. Poleg pevk in dirigentke Marjetke Podgoršek sta bila z nami še citrarja Nina in Marko, pianistka Ela Verstovšek in ravnatelj brežiške glasbene šole Dragutin Križanič, ki nam je tudi omogočil odhod na Dunaj.

V hotelu nas je pričakal g. Ogorevc, glavni pobudnik in organizator našega nastopa. Takoj po namestitvi v sobe smo se odpravili na hiter ogled Dunaja, saj časa nismo imeli veliko. Ogledali smo si trgovski center in se popeljali po Ringu, kakor imenujemo krožnico, ki pelje mimo vseh pomembnih stavb - opere, parlamenta, univerze, Štefanove cerkve... Na koncu smo si ogledali še Pratter, kjer smo si pravkar napolnjene želodce malo premetali na raznih zabavišnih strojih.

V nedeljo smo vstali v sončnem jutru in obetal se je prav tak dan. Takoj po zajtrku smo se odpravili na ogled gradu Schoenbrunn, kjer smo v popoldanskem času imeli nastop. Na gradu se celo poletje odvijajo prireditve ob 1000-letni-

ci prve omembe Avstrije in del tega programa smo postale tudi članice naše vokalne skupine. Ob treh smo začele s tonsko vajo in uro pozneje s koncertom. Odpele smo 15 pesmi, od tega dve ob spremljavi citer, žal pa nismo mogli izvesti še dveh skladb ob spremljavi klavirja, ker nam ga organizatorji niso priskrbeli.

Z nastopom smo bili zadovoljni, saj smo s petjem privabile nekaj stalnih poslušalcev, ki so nenehno iskali senco, pa tudi precej mimoidočih, ki smo jim polepšale že tako lepi sprehod po Schoenbrunnu. S posebnim zanimanjem so poslušali citre, ki so naše ljudsko glasbilo in ga drugod ne poznajo. Vsi skupaj smo počeli buren aplavz in celo vzklik "Bravo, bravo!"

Bilo nam je lepo in vesele smo, da smo lahko pele pred vhodom v tako znameniti grad, ki ga vsak dan obišče na tisoče ljudi. Je pa tudi res, da smo bili utrujeni od dolgega potovanja in pohajkovanja po Dunaju, zato nam je bilo zelo ljub, da smo nedeljsko noč že prespali v domačih posteljah s spominom na prečudovito pot na Dunaj in na naš koncert.

MATEJA JANKOVIČ

Babica s piščalko in mopedom

Zalka je bila dvanajsti otrok - Raje zagrabila za knjigo kot za motiko - Srečala se je z medvedom in spotaknila ob pijanca na stezi

KOMPOLJE - "Doma so mi kazali le motiko in grablje, meni pa se je to neumno zdelo, in ko sem brala razpis za vpis v babiško šolo, sem se prijavila in bila sprejeta," se spominja Zalka Kovačič iz Kompolja v občini Dobrepolje, ki je bila rojena kot dvanajsti otrok pred 80 leti v bližnji Podpeči. "To je bilo pa tako: oče je prišel leta 1915 na dopust s fronte in naslednje leto sem se rodila jaz."

Njen oče, ki je bil čevljar, je šel vsako nedeljo iz Podpeči na Videm k prvi maši, nato pa je zavil v gostilno, da se je dogovoril za kakšno delo. Mama mu je govorila: "Pa ne hodi v gostilno, se boš navadil piti!" On pa je odgovarjal: "Saj že znam."

Takrat je bilo težko za delo, še težje pa preživljati kopicco otrok. Ko je Zalka hodila iz osnovne šole domov, je mimo peka vedno tekla, ker je tako lepo dišalo po belem kruhu, ona pa je bila lačna. "Ko sem bila naprej od pekarije, sem se oddahnila in si dejala, da bo zdaj pa dobro," se spominja Zalka in dodaja, da so doma jedli predvsem koruzni kruh in krompir, za salamo je prvič le slišala, ko je bila že dekle. Najhuje pa je bilo v družini, ko je v enem tednu za davico umrlo kar pet bratov in sester. Takrat je mama najbolj jokala. Verjetno si je Zalka tudi zato vedno želela postati medicinska sestra, a ji ni žal, da se je izučila za babico. Šolo je končala

leta 1943, med drugo svetovno vojno, in se vrnila v Dobrepolje.

Potem je prejela dekret, da je razporejena za babico v Rob, kjer je nato delala do upokojitve leta 1978. Pravi, da prva leta po vojni tam ni bilo divjadi, čež 25 let je pa imela opravka že z medvedi. Za vratom je imela obešeno železničarsko piščalko, da je nanjo zapiškala, če jo je bilo strah. Največ je opravljala delo peš po stezicah, ki jih danes niti ni več, saj je vse zaraščeno. Kolesa po tistih hribeh in dolinah ni mogla uporabljati. Potem si je v šestdesetih letih kupila moped, sicer ga skoraj 6 mesecev v letu zaradi snega ni mogla uporabljati, a je le šlo bolje, čeprav takrat še ni bilo asfaltiranih cest. Pred kratkim je dejala možu, da bosta šla z avtom tja, kjer je nekdanj delala, in se vozila, dokler je asfalt. A ni se mogla načuditi, da je toliko asfalta in sta prišla vse do Krave Peči.

Najnemur pogovoru je prisluhnili vnuk, ki je prej v sosednji sobi pripravljaval stene za beljenje. Sedel je na pručko, babica Zalka pa mu je dejala:

"Vidiš, nas je bilo 12 in smo se razumeli, vidva s sestro pa sta le dva in se samo tepeta."

Vnuk ni dejal nič, pač pa se je oglasil mož Jože Kovačič, da je bila njegova prva žena tudi dvanajsti otrok. Zalka pa je povedala, da sta se poročila, ko je bilo njej 70 let, mož pa je 6 let mlajši; doma je iz Velikih Poljan, bil pa je

matičar v Velikih Laščah in tam sta se spoznala. Je dober in pridren, pripraven za vsako delo. Dozidal je hišico, v kateri živi in ki jo je pomagal kupiti hčerka, ko je delala že 15 let v Belgiji. Hči je sicer predlagala nakup avta, Zalka pa se je raje odločila za skromno hišico in jo okrasila s prtički, z zavesami in raznimi ročnimi deli, ki so, kot pravi Zalka, babje veselje. Mož je res pravi mojster za vse. Ko sem prvič iskal Zalko - takrat je ni bilo doma - je delal prikolico za avtomobil, zdaj pa je izdeloval okna.

Kljub 80 letom je Zalka še živahna in zdrava. Pravi, da je njen rod trden, saj so vsi doživeli preko 90 let, in v sorodstvu ni bilo pijancev. Potem se je spomnila, da se je nekoč, ko se je vračala od porodnice, spotaknila ob pijanca,

BABICA ZALKA - Zalka Kovačič iz Kompolja v dobrepoljski občini, ki ji je 80 let, je opravljala babiško poklic kar dobrih 30 let tudi na območju Roba, se pravi v današnji občini Velike Lašče. (Foto: J. Primc)

PROPADAJOČA DOMAČIJA

Turistično društvo Dolenjske Toplice je imenovalo komisijo za ocenjevanje izgleda hiš in okolice v krajevni skupnosti. Le-ta je svoje poročanje v glasilo krajevne skupnosti zaključila s stavkom: "Zelo izstopa cvetje na bližnjem kozolcu toplarju, na žalost pa je na drugi strani ceste propadajoča domačija."

Slovar slovenskega knjižnega jezika razlaga pojem domačija tako: "hiša z gospodarskimi poslopji in zemljiščem". Po kakšnih merilih je komisija razglasila hišo, zgrajeno leta 1990, lično leseno uto iz leta 1991, kozolec toplar v dobrem stanju, gospodarsko poslopje v adaptaciji od leta 1995 za propadajočo? Če je to storila le zaradi zapuščene hiše, jim v bodoče pri tem delu svetujem nekaj več strokovnosti, da ne bo po nepotrebnem prizadela ljudi. Ta hiša bo naslednje leto namreč še stala.

Če pa kljub zapisanemu v prejšnjem odstavku komisija meni, da je domačija propadajoča, ostajamo prizadeti brez besed.

JOŽICA BOJANEC
Dol. Sušice

DOBRI OBETI ZA PRIHODNJO SEZONO

RADOVLJICA - Z drugim delom državnega plavalnega prvenstva za najmlajše dečke in deklice se je končala letna plavalna sezona najmlajših plavalcev. Na letnem kopalnišču v Radovljici so se tudi minulo soboto odvijali zanimivi boji, v katerih so vdino vlogo zopet odigrali plavalci krškega Vitacela Celulozarja. Prvo ime tekmovalcev pri dečkih je bila zopet Nika Jevnik, ki je v petih nastopih osvojila 4 medalje in eno četrto mesto. Zmagala je na 50 m in 100 m delfin ter osvojila 3. mesto na 100 m prsto in 50 m hrbtno, četrta pa je bila na 200 m prsto. Med fanti je bil ponovno dober Mitja Furst s 5. mestom na 100 m delfin in 8. mestom na 200 m prsto. Pri leto dni mlajših sta presenetila tudi Boštjan Šoba s 5. mestom na 200 m prsto in Nina Fritz s 5. mestom 50 m hrbtno. Ekipno so krški plavalci zasedli 8. mesto z malenkostnim zaostankom za višjevrščenimi ekipami.

DOLENJSKI LIST

ki je ležal na stezi. Ni ga videla, ker je bila trdna tema. Padla je in babiška torba je nekam odletela, da jo je komaj našla. Ona pa ni hotela nikoli nikjer pokusiti niti alkoholne pijače niti cigarete, da se ju ne bi navadila.

V največje veselje ji je bilo, če je porod lepo uspel. Spomnil sem se, da sta dva moja brata (od 10 bratov in sester), ko sta bila še dojenčka, umrla zaradi žledčnih ali trebušnih krčev, ki so jim na Dolenjskem rekli "frast" ("Frast ga je zvil" so dejali ob smrti). Zalko sem vprašala, če je tudi njej umrlo kaj otrok za to pogosto boleznijo na Dolenjskem. Odgovorila je, da ne, ker je vsako nosečnico in porodnico pođučila, kako je treba ravnati, da otrok ne bo dobil krčev. Predvsem bi moral biti dojenček med obiski pokrit, da ne pride do njega mrzel zrak. Prav zato tudi v mraku ne bi smeli k dojenčkom, saj je takrat hladneje in se otrok lahko prehladi, dobi krče... Za te krče po vojni ni bilo zdravila, zato so otroci umirali.

Na babiških službenih potovanjih je Zalka doživela marsikaj. Nekeč se je z mopedom peljala iz Rut. "Ker je šlo navzdol, sem varčevala z bencinom in motor vžgala šele sredi hriba pri neki visoki skali, ki smo ji rekli Tabla. In prav na njej je rasel srednje velik bukov drevesček. In ko sem vžgala moped, je zaropal motor, potem pa je zaropotalo še nekaj; prav s tiste skale je padel medved, ki se je ustrašil nenadnega vžiga motorja. Ustrašila sem se tudi jaz, pritisnila na plin, da sem kar divjala po tistih ovinkih, dokler se nisem spomnila, da medved ne more teči v dolino..."

JOŽE PRIMC

SPOMINSKI POHOD NA TRIGLAV - Letošnja 11. vseslovenska "Triglavska akcija 96", spominski pohod borcev NOB, veteranov vojne na Slovenijo, veteranov "Sever" in Združenja slovenskih častnikov na Triglavu je bila posvečena peti obletnici slovenske samostojnosti, 55. obletnici ustanovitve OF, Triglavu kot slovenskemu simbolu ter patroljam, ki so leta 1944 povzpele na Triglav. Območno Združenje slovenskih častnikov ki združuje častnike in podčastnike novomeške, šentjernejške in škocjanske občine, se je tudi odzvalo povabilu. V ekipi je bilo nekaj izkušenih plezincev, za nekatere pa je bil to prvi obisk naše najvišje gore. Z obilo volje in vztrajnosti so vsi srečno prispeli do vrha, kjer jih je čakal tradicionalni krst in potem vrnitev v dolino. (Foto: Daniel Dukič)

Šentjernejaska knjižnica živi

9800 knjig in 1140 članov - Ob polletju pregled delavnic, likovnih delavnic, kvizov itd. - Izšla zbiranka

ŠENTJERNEJ - Knjižnica Franceta Prešerna v Šentjerneju je vzajemna enota Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto. Občine Šentjernej in tamkajšnjega KUD, ustanovljena pa je bila leta 1950. Lansko leto se je preselila v nove prostore na Trubarjevi cesti 5, ki so za obiskovalce odprti štirikrat na teden. Temeljna knjižna zaloga šteje ob polletju leta 1996 9800 knjig; samo letos smo s pomočjo Občine Šentjernej kupili 392 novih knjig in naročili 10 revij. Med letošnjimi novostmi je treba posebej omeniti faksimile Dalmatinove Biblije in faksimile Trubarjeve hišne postile. Sredstva za nakup slednje je podarila Krka, tovarna zdravi.

Knjižnica ima 1140 članov in v prvem polletju letošnjega leta je bilo 6313 obiskovalcev. Kar 2361, predvsem mladih, se je v knjižnici udeležilo različnih prireditev, ki potekajo redno vsak mesec, nekatere tudi vsak teden. Mesečno prirejamo tudi organizirane ogledne razstave in nagradne uganke meseca, kvize in razgovore o knjigah ter pravljicne ure, tedensko pa likovne delavnice za osnovnošolce. V letošnjem polletju so si obiskovalci lahko ogledali: januarja razstavo koledarjev in pratik; februarja razstavo knjig otroške poezije Primi pesmičo za rep, razstavo o Prešernu in razstavo zaljubljenih pesmi za valetinovo; marca razstavo o delu in življenju tržaškega pesnika Miroslava Košute z naslovom Radi beremo pesmi Miroslava Košute in razstavo materinskih pesmi Neže Maurer; aprila razstavo Radi beremo Andersenove pravljice (ob med-

SPET SIR IZ PLETESKE SIRRARNE - Starejši ljudje se gotovo spominjajo, da je bila nekdanj v samostanu Pleterja sirarna. Pred približno 15 leti je menih, ki je izdeloval sir, onemogel, in se je tovrstna proizvodnja prekinila, lani pa se je za to odločil mlajši menih, sicer Madžar po rodu. Ker si želijo v Pleterrah izdelovati čim bolj naraven sir, sedaj poteka temeljita obnova opreme, s poskusi pa so ugotovili, da je treba obnoviti celo verigo pridobivanja mleka in sira. Poleg poltridih in tridih sirov bodo v kartuziji Pleterja izdelovali predvsem mehke sire in sire s plemenito plesnijo, kar poskusno že izdelujejo za domačo uporabo, konec leta pa bo na voljo tudi drugim potrošnikom. Seveda bo šlo za butično proizvodnjo, saj bo sir izdeloval le en menih, v hlevih pa imajo le 12 krav molznic. Števila krav zaradi omejenih površin ne bodo več veliko povečevali.

Aplavz ni obvezen

Marsikdo bo soglašal s trditvijo, da je metliško kopalništvo najlepše kopalništvo ob reki Kolpi. Samo urediti bi ga bilo treba: pokositi travo, očistiti strugo kanalizacije, ki priteče iz Križevske vasi, odpreti že nekaj let zaklenjeno restavracijo, počistiti betonske plošče na obrežju, pripraviti primerno reklamo itd. Seveda če ni že prepozno. Pa ne zato, ker je mimo domala že ves julij, ampak zato, ker bodo tam pričeli graditi trgovino za brezcarinske nakupe. Investitor morda že zbira potrebno dokumentacijo, metliški odgovorneži so nad tem navdušeni, ker bo v občinsko blagajno kapnilo nekaj cvenka od prodaje zemlje. Turistično društvo, naravovarstveniki in drugi, ki jim je še kaj do nepozidane naprave, pa molčijo kot ribe v Kolpi.

Zoper takšno zidavo bi moral dvigniti krik in vik, četudi so prepričani, da bi bilo to lajanje v luno. Ko bo "svobodna" trgovina stala na metliškem kopalnišču, bi vsaj spali z mirno vestjo, češ mi smo bili pa proti. Namesto nasprotovanja - molk, ki ga bi težko pripisali strahu, prej naveličnosti in brezskrbnosti.

V Metliki je preveč tihega soglašanja z vsem, kar se dogaja, in to domala na vseh področjih. Vse premalo je sap in sapic, ki bi se zagnale v kulturniška, športna, turistična, gospodarska in druga jadra. V brezvetrju se zasmradi še tako čist ekosistem. V preteklosti bi bila za to kriva edina vladajoča stranka, današnji pa bi "krivca" težko našli, kajti vsi smo bolj ali manj nezmožljivi, predvsem pa nenadomestljivi. Kako je s slednjimi, pa je povedal že nekdanji francoski predsednik de Gaulle: največ jih je na pokopališčih.

TONI GAŠPERIČ

Bo mrliška vežica le dokončana?

Vanjo vložili kar 540 tisoč mark - Cenejša možnost dokončanja zahteva še 100 tisoč mark - Nov gradbeni odbor - Verjetno potreben samoprisepek

DOLENJSKE TOPLICE - O tem, da v Dolenjskih Toplicah že mnogo predolgo gradijo mrliško vežico, ni dvoma. Gradnja se je začela aprila 1988, objekt pa, kljub temu da je stal že 540 tisoč nemških mark, še vedno ni narejen za svojo nalogo. Da bi se to zgodilo čimprej, si prizadevajo tako novi topliški gradbeni odbor kot Mestna občina Novo mesto, ki nudi finančno pomoč najmanj 6 milijonov tolarjev, ter seveda vsi krajan KS Dolenjske Toplice.

V nedeljo, 21. julija, se je novomeški župan F. Koncilija sestel s krajan KS Dolenjske Toplice in novim gradbenim odborom, da bi s skupnim dogovorom in sodelovanjem pripomogli k čimprejšnjemu dokončanju mrliške vežice. Premik na boljše pomeni verjetno novi gradbeni odbor (prejšnji je odstopil), ki ga je 15. julija po-

trdila skupščina KS Dolenjske Toplice. Sestavljajo ga Jaka Kavčič, Zdravko Bučar in predsednik Marko Pršina, ki je v nekajurni vroči razpravi med drugim povedal, da je gradbeni odbor razčistil odnose z odgovornim projektantom vežice dipl. ing. arhitekture Boštjanom Fabjanom, o čemer so mnogi prisotni močno podvomili,

STARI FORD - Upokojenec Vinko Joras iz Ribnice je pred 51 leti kupil v ljubljanskih Mostah zanimivo vozilo znamke Ford. Še danes ga prevažna po Ribnici. Nekdaj je bilo to osebno vozilo, a ga je kasneje predelal v poltovorno. Popravilja in vzdržuje ga sam, saj pravi, da se današnji mehaniki na takšno vozilo ne razumejo kaj preveč, lahko ga tudi pokvarijo. Dele za vozilo dobi iz Amerike, izdelajo pa naročilo in pošljejo brezplačno. Kupcev je bilo že veliko, Nemci in Italijani so mu ponujali nove avtomobile, vendar Joras pravi, da ga ne bo prodal za noben denar. (Foto: M. Glavonjič)

NAJLEPŠI BALKON - Osilnica je občina, ki živi predvsem od turizma. Zato posveča Turistično društvo veliko pozornost tudi videzu kraja. Na fotografiji je eden najlepših balkonov, če ne celo najboljši, v tej najmanjši slovenski občini, in njegova urednica Nada Zagar s Sel pri Osilnici. (Foto: J. Primc)

Topličani obujajo tradicijo

Topliška noč minila v znamenju starih običajev - Podelili priznanja najlepše urejenim vrtovom

DOLENJSKE TOPLICE - Vreme je bilo organizatorjem Topliške noči tokrat bolj naklonjeno kot lani in tako sta Turistično društvo Dolenjske Toplice in Zdravilišče Dolenjske Toplice to soboto pripravila tradicionalno Topliško noč.

Tudi tokrat obiskovalci niso "zatajili", in ko se je jasa začela odevati v mrak, je bilo potrebno še kako pohiteti, če si hotel dobiti svoj prostor na klopcih na jasi. Toda le kdo bi ob taki priložnosti sede! Stojnice, na katerih so razstavljala različna topliška društva, so se kar same ponujale. Največja gneča je bila pred tisto z domačimi dobrotami. Društvo topliških in okoliških gospodinj je pripravilo različne vrste peciva in slaščic, od domačega kruha, pečene na v krušni peči, orehove poltice, šarklja, breskic in jurčkov do jagenjčka, seveda takega iz pečiva. Vse to pa ni bilo le na ogled, pač pa tudi za poskus.

Precejšnje pozornosti je bil deležen tradicionalni čebelarstvo voz, ki so ga pred več kot 150 leti uporabljali čebelarji iz te doline. Ta voz se lahko pohvali ne le s svojo častljivo starostjo, pač pa tudi z barvitimi panjskimi končnicami, ki jih je pred nedavnim posilkala Irena Kapš, mlada nadobudna slikarka iz Starih Zag. Predsednik čebelarskega društva Straža in Dolenjske Toplice Tihomir Barbič je povedal, da bo voz jeseni "poromal" v Grosuplje, kjer bo prava čebelarska ohect. Na Topliški noči pa si lahko kupil tudi različne vrste čebeljih proizvodov, od žlahtnega hovejega medu, ki ima na tem koncu še poseben staves, do medenih likerjev in drugih medenih proizvodov.

Največ otrok sta poleg stojnice s srečelovom privabila osemletna polha, ki sta dremala v svoji kletki, ter več drugih nagačenih polhov stalne zbirke Druščine polharjev polh na Dolenjskem. To društvo je eno redkih tovrstnih v Sloveniji, njegovi osnovni dejavnosti pa sta varovanje življenjskega prostora polhov ter ohranjanje tradicije polharstva na Slovenskem.

Eden najbolj zaslužnih, da pletarstvo še živi, je prav gotovo Cvetko Kastelic z Gorenjega Polja. V soboto so obiskovalci lahko na lastne oči videli, kako izpod pletarjevih rok nastajajo čudovite pletene košare in opletene steklenice. Vso pohvalo si zasluži Majna Klančičar, ki je na tem koncu Slovenije obudila ta star običaj. Tako je bilo na OŠ Dolenjske Toplice letos v pletarski krožek vključenih 18 učencev.

Obiskovalci Topliške noči so zaploskali tudi lastnikom najbolj skrbno urejenih vrtov, dvorišč in okenskih polic v domačem kraju, ki jim je turistično društvo Dolenjske Toplice podelilo pisna priznanja. Poleg središča Dolenjskih Toplic gre posebna pohvala novemu naselju v Meniški vasi. Med vaškimi naselji se po urejenosti odlikujejo tudi Dolenje Sušice s središčem okoli vaške lipe.

Za hrano in pijačo je poskrbelo Zdravilišče Dolenjske Toplice, goste pa so s petjem in igranjem zabavali člani ansambla Stil. Da sta se Micka in Francelj lažje vrtela po plesišču, pa sta si natočila "glažek rujnega". Le-tega so pridelali in točili vinogradniki z Riglja, Ljubna in Straške gore. Pa na svidenje prihodnje leto!

DIANA ŽAGAR

saj menijo, da je Fabjan (bil) ključni razlog za njeno nedokončanje.

Pri vsem skupaj je najbolj nerazumljivo to, da je bilo pri skoraj 10-letni gradnji mrliške vežice porabljenih že 540 tisoč mark. Iz finančne dokumentacije se vidi, da so bili nekateri obrtniki pri gradnji preveč plačani, najbolj sporno pa je mizarstvo Florjančič. Če bi vežico hoteli dokončati po prvotnih načrtih, bi bilo potrebnih še 210 tisoč mark, cenejša možnost pa bi stala približno 100 tisoč mark. Novomeška občina iz proračuna prispeva 6 milijonov tolarjev, Koncilija pa je poudaril, da bo pri dokončanju projekta sodelovala le, če bo ta znašal okrog 9 milijonov tolarjev, sicer pa ne. Do sedaj občina namreč še nobeni KS ni dala toliko denarja za gradnjo mrliške vežice. Potrebno pa je vedeti, da s tem denarjem ne bo končan kompletni projekt, saj bo treba asfaltirati še dovozno pot, urediti parkirišča ipd. Zelo verjetno je, da bo potreben samoprisepek krajanov.

Kakorkoli se bodo že znašli, najprej je treba ovrednotiti spremenjen načrt dokončanja gradnje, potem pridobiti dopolnilno gradbeno dovoljenje ter na koncu seveda uporabno dovoljenje. Ko se bo začelo delo, bo vežica menda lahko končana v treh mesecih.

L. MURN

V LJUBLJANO NIKOLI VEČ!

Tak je trenutni sklep, ko za brisalec najdeš listič, na katerem lepo piše znesek kazni. Žal prekličneš sklep takoj, ko se zaveš, da moraš nekajkrat letno v našo vrlo prestolnico po nujnih opravkih. Oni dan, datum ni važen, sem vsaj pol ure iskal primeren prostor okoli Kliničnega centra za svoj štirikolesnik. Vesel sem le našel luknjo, kjer mi je uspelo parkirati. Znak o prepovedi parkiranja ni bilo, zaradi zamude pa sem slišal kar nekaj pikrih od rosnih mlade sestre in zato še dve uri sedel v čakalnici.

Kakšne volje sem bil, ko sem zagledal še kazenski listek, ni potrebno opisovati. Taki smo pač in kaj slabega privoščimo tudi sosedu, vendar pa me tudi to ni potolažilo, da so bili vsi avtomobili na obeh straneh ceste okrajani s podobnimi cvetkami. Redar oziroma policist, ki je bil v bližini, mi je vljudno pojasnil, da sem kaznovan zato, ker imam dva kolesa na pločniku. In kaj bi bilo, če bi avto pustil z vsemi štirimi na cesti? Bi mi ga pač odpeljal pajek. Tako še sedaj ne vem, čemu kaznen, in ker pač to počno po prestolnici vsak dan, je to eno najbolj produktivnih podjetij. In tako sem se sam pri sebi odločil, čeprav sem s kmetov, da bom tudi jaz vložil prošnjo za samostojnega podjetnika, saj menim, da za to kakšna posebna izobrazba ni potrebna. Edino in osnovno sredstvo bo uniforma, ki jo bom tako kot vsi občani kupil na obroke. Največji problem pa bo, kje bom parkirjal svoj avto...

A. KOŠMERL

Z niskimi cenami mleka v Evropo?

Komu je še mar za slovenskega kmeta?

Sem preprosta, neizobražena kmečka ženska, a me krivica močno prizadene. Trudim se z vsakim človekom biti dobra in poštena, zato pričakujem, da so tudi drugi do mene takšni. Sem mar prezahtevna?

Moj protest je namenjen preniknim cenam mleka in strogim ukrepom pri njegovem pridobivanju. Zakaj tako nizke cene, zakaj tako oster pravilnik, in zakaj merjenje beljakovin v mleku, medtem ko nekatere druge države niso tako pozorne na to. Predvsem pa zaradi količine beljakovin v mleku ne krivijo rejcev. Sprašujem se, kako je mogoče, da mleko ekstra kvalitete z zadostnimi količinami beljakovin in mleko tretjega kakovostnega razreda z malo beljakovinami zberejo in pripeljejo v mlekarne skupaj, kjer ga menda prečiščijo in odvzamejo določeno mero maščobe, a pakirajo in pošljejo v prodajo po veliko višjih cenah, kot je bilo

Skrb za divjad

V gojitvenem lovišču Medved za krmiljenje letno porabijo 850 ton različne hrane

V gojitvenem lovišču Medved Kočevje, ki obsega 43 tisoč hektarjev, varujejo in skrbijo za vse divje živali, posebno še za nekatere, ki so lahko kritične za okolje (povzročanje škodo, neprijetno srečanje z medvedom) in ki dajejo določene koristi - meso, trofeje. Vodja gojitvenega lovišča Ciril Štrumbelj je dejal, da skrb izražajo na dva načina: vzdržujejo naravne vire hrane, to so pasišča in grmišča, drugi način pa je krmiljenje, za kar na leto porabijo 850 ton različnih vrst

Krmišča za jelenjad so že polna

hrane. Namen krmiljenja je predvsem ta, da zadržijo živali od naseljenih krajev in zmanjšajo njihove negativne vplive, ki jih lahko imajo na okolje, to je na gozd in na kmetijske površine.

V lovišču je 300 ha pasišč, ki jih vsako leto gnojijo in kosijo, ter skrbijo, da se ne zarastejo. Za medvede vzdržujejo 7 mrhovišč, ki jih zalagajo z mrhovino in koruzo. Letno za to porabijo okoli 30 ton mrhovine in približno toliko koruze, je dejal vodja lovišča Štrumbelj. Skrbijo tudi za prašiče, ki so glavni povzročitelji škode na kmetijskih površinah, in zanje porabijo 40 ton koruze in sadja. Agrotehnični ukrepi, ki jih v gojitvenem lovišču izvajajo za varstvo živali, pa zajemajo tudi jelenjad. Za to vrsto divjadi porabijo 750 ton različne krme: seno, jabolčne tropine, sladkorno peso in silažo.

NATAŠA POVŠE

IZŠLA JE DVOJNA ŠTEVILKA SADA

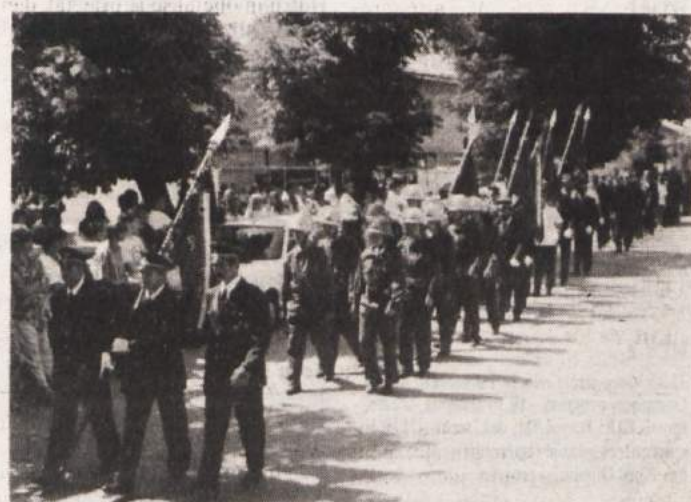
KRŠKO - Dvojna poletna številka Sada, revije za sadjarstvo, vinogradništvo in vinarstvo, je posvečena predvsem jagodičju. Za mnoge bralce bo prav gotovo zanimiv sestavek o pridelovanju ameriških borovnic. V številki pa je predstavljeno tudi novo nestrujeno fitofarmaceutsko sredstvo na osnovi modificiranega škroba kropin, ki deluje na fizikalni način, tako da obda male škodljivce, jih zlepi in uniči. Kropin, ki ga je začela izdelovati tovarna zdravil Krka, bo dobrodošel ekološko osveščenim vrtnarjem, poljedelcem, vinogradnikom in sadjarjem ter drugim.

VAJE V SLOGU KOT KABARET - Kdo bi si mislil, da iz navadnega dogodka, ko v avtobus vstopi "mlad fantje z dolgim vratom in s trakom na klobuku, od katerega je ostala le nekakšna skodrlajsasta vrvice" lahko nastane tako zanimivo dramsko delo, kot ga je napisal duhoviti francoski pesnik, dramatik, matematik Raymond Queneau, v slovenščino prevedel Aleš Berger ter kot ga je v četrtek, 18. julija, zvečer v Dolenjskih Toplicah uprizorila gledališka skupina SKD Tabor iz Trsta. Ta dogodek je v Vajah v slogu uprizorjen več kot stokrat, toda vsakič v govoru različnih socialnih skupin, kar daje igri poseben čar, in z veliko mero humorja. Režiserka Edita Frančeskin je slovito delo "prevedla" v kabaret, originalno glasbo pa je napisal skladatelj Navio Miklavčič. Zgodbo so igralci vpleli v naš čas in se tako ponorečevali iz države, demokracije, sodišč ter ugotovili, da je "vse za en klump". Tiste, ki so se v četrtek odzvali vabilu Zdravilišča Dolenjske Toplice in prišli na vrt gostilne Rog, so mladi igralci z odlično igro navdušili. Pa še kdaj! (Foto: L. Murn)

KAKO JE NAŠA SLOVENIJA LEPA - V krajevni skupnosti Koprivnica je ogromno onesnaženih potočkov. Zato sem se odločil, da to svinjarijo počistimo. Poskušal sem zbrati še nekaj ljudi, ki bi mi pomagali, a se za onesnaženost niso čutili krive. Tako sem zbral le nekaj mladincev in štiri odrasle. V strugah, ki smo jih očistili, je bilo največ starega železa in odvrženih plastenk kemičnih škropiv. Očistili smo 4 km potočne struge in nabrali okoli 40 kubičnih metrov odpadkov. Z veliko žalostjo pa ugotavljam, da posamezniki v očiščeno strugo zopet mečejo odpadke. S takimi dejanji pa si izvirne pitne vode zastrupljamo sami. (Tekst in foto: I. Planinc)

30-LETNICA GASILSKEGA DRUŠTVA RETJE - V nedeljo, 14. junija, je prostovoljno gasilsko društvo Retje praznovalo svojo 30-letnico. Slovesnost so pričeli s parado, proslavo in podelitvijo več visokih priznanj in odlikovanj GZ Slovenije, občnske GZ in PGD Retje. Gasilci so si pridobili tudi kar nekaj sredstev, ki jih bodo porabili za razširitev svojega doma. Pokrovitelj slovesnosti je bila občina Loški Potok. (Foto: D. Mohar)

NOČNI TURNIR V MALEM NOGOMETU NA DVORU - Nogometni klub Fužina z Dvora je pripravil v soboto, 20. julija, na igrišču na Dvoru nočni turnir v malem nogometu. Pomerilo se je 16 ekip iz cele Dolenjske. Turnir je trajal vse tja do poznega dopoldneva v nedeljo. Nagrade za prve štiri uvrščene so bili pokali in denarne nagrade. Najboljši strelac turnirja je bil Stane Kavšček iz Straže. Najboljša je bila ekipa Jaklič z Dvora, druga je bila ekipa iz Straže, tretja ekipa Flash - Kaffe bar in četrta ekipa Daba iz Novega mesta. (Foto: S. Mirtič)

Robert Vranetič

Odšel je. Tiho, brez slovesa, brez pozdrava, poln življenjskih načrtov, ciljev, želja, pričakovanj. Odšel je tako mlad, še pod vtisom veselja praznovanja svojega 29. rojstnega dne. Ko se je iz cerkvenega zvonika oglašal nedeljski opoldanski zvon, se je kot grozen blisk razširila med Kapeleci vest, da se zdravniki borijo za Robijevo življenje. Boj je bil hud, iz dneva v dan, iz ure v uro, iz minute v minuto.

V vsakem boju so zmagovalci in poraženci. V sredo, 17. julija, je zmagala ta neizprosna spremeljevalka slehernega življenja, upihnila je zadnji plamenček Robijevega življenja, naše zadnje upanje, da se bo Robi zbudil iz globokega sna. Kot da vidim porogljiv posmeh Njene zmage tam nekje izza vrat bolniške sobe. Njen smeh in naše solze. Vzela nam je prijatelja, plemenitega mladega človeka, vzela je staršem sina, ženi soproga, Tjaši njenega atija in nam izrednega glasbenika, člana Pihalnega orkestra Kapele.

Robi je bil tretji, najmlajši otrok Vranetičevih iz Župeleuca. Vesel, zdrav in razposajen. Ob zvokih očetove trobente, bratovega klarineta in stričevih bobnov je hotel tudi on postati muzikant. Naskrivaj je izmuznil glasbilo, a je bil hitro odkrit, saj glasu ni mogel prikriti. Kmalu, še ne 10 let star, je dobil svoj instrument in postal član naše godbe. Pridno je vadil in

kmalu postal enakovreden godbenik. Devetnajst let je bil z nami - devetnajst let neutrudnega dela v godbi, devetnajst let vaj, nastopov, koncertov, devetnajst let trdnega prijateljstva. Lani, ko je orkester praznoval 145-letnico obstoja, je prejel srebrno Gallusovo značko, ponos slehernega glasbenika.

Bas in Robi sta bila neločljiva ob žalostnih in veselih dogodkih. Bas je ostal sam, brez Robija. Sam samecat sameva in čaka, da Robi izzove iz njega doneč glas, ga ponese s seboj v Italijo, Avstrijo, Nemčijo ali Hrvaško, koder je z njim hodil, da...

Zadoneli so basi v nedeljo, 21. julija, zadoneli so akordi instrumentov prijateljev Pihalnega orkestra Kapele, Pihalnega orkestra Videm Krško, prišli so predstavniki Godbe na pihala iz Loč pri Dobovi, Godbe na pihala iz hrvaške Rozge. Prišli so, da se poslovijo od prijatelja, da se poklonijo njegovemu spominu.

IVAN UREK, predsednik Pihalnega orkestra Kapele

ŠE ZADNJI OGLEDI - Poslovilno dvorano z vežicama so začeli graditi že leta 1991, in če so že mnogi mislili, da ne bo nikoli končana, se bo to, kot kaže, 15. avgusta le zgodilo. Med gradnjo so se tako izvajalci kot investitor srečevali s številnimi težavami, tako s specialnimi detajli, ki so strokovno izredno zahtevni, kot tudi z raznimi opustitvami iz projekta, tako da so stvari pocenili.

V Šentjerneju ne mirujejo

Ambulanto, poslovilno dvorano z vežicama in obnovljeni vrtec ter šolo bodo uradno odprli za občinski praznik

ŠENTJERNEJ - Kljub poletju in počitniškemu vzdušju v Šentjerneju poteka kar nekaj gradbenih del: poslovilna dvorana z vežicama bo kmalu končana, obnavljata se vrtec Čebelica in osnovna šola, novo podoba dobiva tudi zdravstveni dom. Vsa dela naj bi bila končana do občinskega praznika, ki je 24. avgusta.

Uprava občine Šentjernej, delavci zdravstvenega doma in Šentjerneja in uprava zdravstvenega doma Novo mesto so skupaj ugotovili pomanjkljivosti v zdravstvenem domu Šentjernej in se dogovorili, kako te odpraviti oziroma uskladiti financiranje. Dogovorili so se, da bodo v šentjernejskem zdravstvenem domu uredili še eno ambulanto za splošnega zdravnika, obnovili sanitarije in nekatere druge prostore, tako da bo občanom omogočena kvalitetnejša in hitrejša zdravstvena pomoč. Obnovitvena dela so v glavnem zaključena, nujno potrebna pa je še notranja oprema z računalniki, ki jo bo financiral in dobil novomeški zdravstveni dom.

V preteklosti je bilo v vzdrževanje vrtca Čebelica, ki je v družbeni lasti, premalo vloženega. Bil je potreben nujne obnove. Tako so se na občinski upravi z vodstvom šole dogovorili, da bodo letos med počitnicami obnovili vrtec in osnovno šolo. Za notranja

Zaživali bodo učbeniški skladi

Letos za vse razrede osnovnih šol

LJUBLJANA - Pomembna novost letošnjega šolskega leta je, da bodo morale osnovne šole obvezno imeti za vse razrede popolno ponudbo učbeniških skladov. Nakup teh učbenikov je šel postopoma in načrtno - prvo leto za 8. razrede, drugo za 6. in 7. razrede, letos pa za učence od 1. do 5. razreda. Roman Lavtar, generalni sekretar Ministrstva za šolstvo in šport RS, je povedal, da so dobili rezultate razmerja med šolami, ki so pred tremi leti vpeljale učbeniške sklade, in tistimi, ki jih niso - to je 40 proti 60 odstotkov. Približno 30 odstotkov otrok je učbenike jemalo preko učbeniških skladov (sposodijo si jih za leto dni in plačajo 35 odstotkov cene novih), pričakujejo pa, da se bo odstotek dvignil na 50. "Učbeniških skladov nikakor ne gre razumeti kot socialno kategorijo, ampak kot obogateno ponudbo osnovnih šol in večjo dostopnost učbenikov. Določeni kategoriji otrok izposojevalnine tudi oprostimo," je povedal Lavtar.

Sicer pa Ministrstvo za šolstvo in šport vsako leto konec aprila in v začetku maja pošlje osnovnim šolam katalog veljavnih učbenikov za prihodnje leto. Učitelji se morajo odločiti, katere bodo uporabljali, njihova izbira pa mora biti napotek staršem, da ne bo prišlo do napak in nesporazumov pri nakupovanju. Lavtar je še dejal, da za večino učbenikov (95 odstotkov) ni alternativnih, kjer pa so, vlada nima nadzora nad njihovimi cenami.

in zunanja nujna obnovitvena dela so nemanili 9 milijonov tolarjev, s čimer bodo zagotovili pogoje dela, ki jih določajo minimalni standardi. Dela naj bi bila končana do 20. avgusta, poslovilno dvorano z vežicama pa naj bi podjetje Vias iz Novega mesta končalo do 15. avgusta. Izgradnja poslovilne dvorane z vežicama zajema tudi zunanjo ureditev in razširitev pokopališča, ki bo tako veliko, da bo zadostovalo vsaj za 200 let.

T. G.

NATEČAJ ZA STRIP "ČLOVEKOVE PRAVICE"

LJUBLJANA - Revija Stripburger, ki jo izdaja Forum Ljubljana v sodelovanju z Open Society Institute - Slovenija, Zavodom za odprto družbo - Slovenija, razpisuje natečaj za strip na temo "Človekove pravice". Izbrana dela bodo objavljena v posebni številki Stripburgerja. Načrtujejo tudi razstavo vseh prispelih stripov v Ljubljani, Mariboru in Kopru. Rok za oddajo je 31. oktober, naslov pa Kersnikova 4, Ljubljana.

ZMAGA TUDI V ŠENTJERNEJU

KOMENDA - Konjeniški klub Komenda je v nedeljo pripravil kasaško prireditev, kjer je nastopilo tudi precej kasačev iz KK Šentjernej in KK Posavje iz Krškega. V zahtevni konkurenci so imeli največ uspeha rejci konj iz Ljutomeru, vendar tudi naši niso ostali na cedilu. Zmagajo je v eni od dirk dosegel Agil (B. Antonič, Šentjernej), druga sta bila Fin Key (I. Košak ml., Šentjernej) in Safir II. (M. Mars, Posavje), peti pa so bili Adonko (S. Franko, Šentjernej), Firos (M. Kovačič, Posavje) in Pelizona (V. Maletič, Šentjernej).

Šuštarč šesti v Avstriji

Uspešen nastop Krke na največji etapni dirki za mlajše mladince - Etapna zmag Gabra Gomiščka

NOVO MESTO - Mlajši mladinec kolesarskega društva Krka Matevž Šuštarč se je izkazal na 10. štirietapni mednarodni kolesarski dirki Europa Rad Jugend grand prix v Avstriji, ki velja za najmočnejšo večetapno dirko za mlajše mladince v Evropi. Matevž si je visoko uvrstitev privozil že v prvi etapi, ko je bil med 5 ubežniki (3 Avstrijci, 1 Nemec in on), ki so si na 75-kilometrski krožni progi v Sv. Štefanu do cilja privozili pet minut in pol prednosti, Matevž pa je bil na koncu peti. Njegov klubski tovariš Gaber Gomišček je bil junak druge etape - 21 km dolge gorske preizkušnje, na kateri je bil najmočnejši, le sekundo za njim pa je zaostal končni zmagovalec dirke Avstrijec Florian Draxl. Gomišček se je tako prebil na 6. mesto v skupnem vrstnem redu, medtem ko je Šuštarč kljub zaostanku 4 minut in 18 sekund ohranil 5. mesto. Po kronometru, v katerem sta oba zaostala okoli dve minuti in pol, so mladi kolesarji četrti dan dirko zaključili s kriterijem, na katerem je Gomišček zaradi predrtre značnice dva kroga pred ciljem zaostal za minuto in 51 sekundo,

Šuštarč pa je zaradi pšadea enega izmed kolesarjev, ki so peljali pred njim, moral pred ciljem močno zavreti in je izgubil ugodno izhodišče za zaključni šprint. Na koncu je bil v skupnem vrstnem redu Šuštarč 6., Gomišček 15., Klemen Logar pa 52.

Starejši mladinci so nastopili v Italiji na dirki za veliko nagrado Portise. Na 125 km dolgi dirki z dvema izredno strmima klancema je bil najboljši od slovenskih kolesarjev Luka Kruh iz Nove Gorice, od Novomeščanov pa Uroš Plankar na 7. mestu. Andrej Filip, za katerega je bila ta dirka odločilna za uvrstitev v ekipo za cestno dirko na mladinskem svetovnem prvenstvu v Novem mestu, je s 17. mestom, kot kaže, zapravlil vse možnosti in bo tako najverjetneje nastopil le v kronometru.

I. V.

PROSTVOLJNA ZDRAVSTVENA ZAVAROVANJA

Investirajte preudarno. Investirajte v zdravje.

ZDRAVILIŠČA

Zdravja ne gre le izkoriščati, potrebno ga je negovati. Zdravilišče je idealen kraj za obnovev, ohranitev in krepitev vašega zdravja, zdravja vaših bližnjih in tudi sodelavcev. Privoščite si bivanje v zdravilišču, da boste še naprej zlahka kos vsakodnevnim naporom. Z dodatnim prostovoljnimi zdravstvenimi zavarovanjem storitev v zdravilišču bo investicija v vaše zdravje donosna.

Zavarujemo bogastvo zdravja.

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE

Rdeče in črno s prgiščem zlata

Odprli prodajno razstavo del slikarke Irene Polanec - Naprodaj so slike iz cikla "Eva"

KOČEVJE - Minuli petek zvečer so v hotelu Valentin v Kočevju odprli prodajno razstavo del slikarke Irene Polanec, ki s svojevrstno likovno govornico navdušuje ljubitelje umetnosti po vsem svetu. Predstavitel njenih del iz cikla "Eva" je kočevskemu občinstvu omogočil hotel Valentin.

Čprav v Sloveniji ni v navadi, da bi se slikar predstavil sam, je za Ireno Polanec po njeni ponovni vrnitvi v domovino po dvajsetletnem bivanju v Parizu to toplo sprejeta izkušnja. Nihče namreč ne more tako dobro predstaviti slikarja in njegovega dela kot slikar sam, še posebno ne, če so, tako kot pravi Irena Polanec, v te-

mačnosti in sivini življenja poleg trenutkov, ko lahko ustvarja v tišini svojega ateljeja, za umetnika "zlati" tudi tisti trenutki, ko lahko svoja dela predstavi svojemu občinstvu. In Polančeva je takšnih zlatih trenutkov doživela že veliko, saj so bile njene razstave že po številnih evropskih mestih, na Japonskem in v Sloveniji, kjer slikarka zadnjih nekaj let tudi živi.

"Pariz je še vedno Meka za slikarje, vendar se jih mora večina vrniti domov brez tako željene dosežene potrditve," je ob otvoritvi razstave povedala Polančeva, ki se je kot mlada in neuvlečljiva slikarka pojavila na pariški likovni sceni v zgodnjih sedemdesetih letih. Samopotrditvev in javno priznanje je dosegla s ciklusom "Klošarji", iz katerega se je kasneje razvil ciklus "Eva". "Raz-

vijal se je več let in še vedno ne vem, kam me bo to pripeljalo," je o razstavljenih slikah, na katerih se ob motivu ženske pojavljata prastara ženska simbola jabolko in školjka, dejala Polančeva. Čeprav je jabolko, ki simbolizira večni boj med dobrim in zlim in med življenjem in smrtjo, včasih tudi zeleno, pa na slikah prevladujejo črna, rdeča in zlata barva, ki z vso svojo simboliko predstavljajo temno pariško življenje (črna), uspeh, denar in lepo (zlata) ter ljubezen, vojne in druge močne stvari v človekovem življenju (rdeča).

"Rdeče in črno, je dejal Stendhal, ona pa je dodala prgišče zlata" je do sedaj najceloviteje in najlepše izražena kritika ustvarjanja Irene Polanec, in udeleženci otvoritve njene prodajne razstave v Kočevju so se lahko o tem tudi sami prepričali. Razstavo je ob otvoritvi popestril z nastopom na klavirju Erik Šuler in bo na ogled do 20. avgusta.

M. LESKOVŠEK-SVETE

OBČINSKA METLA

IVANČNA GORICA - Ponekod v občini smetarji tako nesrečno praznijo kontejnerje, da po odhodu smetarskega tovornjaka ostane na cesti nesnaga. V taki tedenski zapuščini smetarskih delavcev je včasih tudi kakšen žebelj. Zaradi takega dela se baje v županstvu že odločajo o nakupu metle, ki bi jo dobilo v uporabo osebe smetarskega tovornjaka. Da bi bilo treba metlo uporabiti za te ali one namene v občinskem vodstvu, za sedaj ne razmišljajo niti najbolj neizprosni kritiki župana Jerneja Lampreta.

DAMJAN PAVKOVIČ TRETJI V SAMOBORU

SAMOBOR - Na superkrosu v hrvaškem Samoboru, ki je veljal za pokal Alpe - Jadran, so slovenski tekmovalci zbrali največ točk in osvojili prvo mesto. V najmočnejšem razredu motorjev do 250 ccm je Brežičan Damjan Pavkovič zasedel tretje mesto, enako uvrstitev pa sta dosegla tudi Novomeščana Jaka Može v kategoriji motorjev do 85 ccm in Lučvik Mežnar (125 ccm).

IRENA POLANEC V KOČEVJU - Priznana slovenska slikarka Irena Polanec iz Maribora (desno) so ljubitelje likovne umetnosti iz Kočevja, Ribnice in tudi od drugod toplo pozdravili. (Foto: M. L.-S.)

Kmetijska svetovalna služba Trebnje in ZOTKS

priređita

v Slovenski vasi pri Mirni (posestvo Dob)
regijsko tekmovanje traktoristov Dolenjske

v oranju in spretnosti vožnji

v soboto, 3. avgusta, z začetkom ob 9. uri.

Prikazano bo tudi oranje s konjsko vprego.

Za gostinsko ponudbo bo poskrbelo Društvo podeželske mladine Trebnje.

Vabljeni!

AVTOKLINIKA, d.o.o.

Novo mesto, Foersterjeva 10

(pri Novoteksu v Bršljinu!)

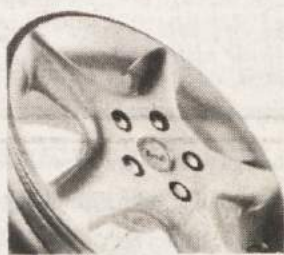
☎ 068/ 323-035

V našem servisu nudimo kvalitetne in hitre mehanične storitve na vseh tipih vozil po konkurenčnih cenah. Redno pa vam BREZPLAČNO zamenjamo pri nas kupljeno olje in oljne filtre, ki so vedno na zalogi.

Olja:

CASTROL VALVOLINE PROTON
SVEČKE IN OLJNI FILTRI CHAMPION

— NOVO! ROČNA AVTOPRALNICA —

ALU PLATIŠČA

SUZUKI

PRODAJA • SERVIS • REZERVNI DELI
AVTOSERVIS MURN

Resslova 4, Novo mesto ☎ 068/24-791

ENKRTNA POLETNA PONUDBA

• SWIFT 1,3 GX FAMILY SEDAN že za 17.990 DEM

Opremljen z: — servo volanom — električnimi ogledali — bočnimi ojačitvami — centralnim zaklepanjem

• POLTOVORNO VOZILO CARRY VAN že za 11.990 DEM!
• VITARA 5 DAKOTA že za 34.990 DEM!

NOVO!

• V prodaji novi SAMURAI, cena 24.700 DEM

Ugodni krediti!

Darilo ob nakupu!

Brezplačne osmrtnice na radiu KRKA lahko naročite po tel. 068/341-160, 341-150 vsak dan od 8. do 20. ure.

VESELICA V TRŽIŠČU

TRŽIŠČE - Prostovoljno gasilsko društvo Tržišče priredi v soboto, 3. avgusta, ob 20. uri na šolskem igrišču v Tržišču veliko veselico z bogatim srečelovom. Za dobro razpoloženje bo igral ansambel Tonija Verderberja.

ZAHVALA

Po hudi bolezni nas je zapustil dragi mož, oče in dedek

MIHA BRAJER

iz Trebnjega

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče ter ga pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala dr. Znidaršiču ter sestram Darji in Mateji iz Zdravstvenega doma Trebnje za vso skrb in nego. Najlepša hvala Obrtnemu združenju Trebnje in Združenju šoferjev in avtomobilistov Trebnje za poslovilna govora ter šoferjem za spremstvo ob pogrebu.

Žalujoci: žena Pepca in sin Dušan z družino

Na podlagi dovoljenja Agencije za trg vrednostnih papirjev za povečanje osnovnega kapitala (št. 13/56/AG-96 z dne 16.7.1996)

objavlja

VIZIJA, družba za upravljanje investicijskih skladov, d.o.o., Novo mesto

PROSPEKT

za javno ponudbo delnic II. emisije

pooblaščenice investicijske družbe

DPB VIZIJA 1, d.d.

Novi trg 5, Novo mesto

1. POOBLAŠČENA DRUŽBA ZA UPRAVLJANJE:

VIZIJA, družba za upravljanje investicijskih skladov, d.o.o., Novo mesto, Novi trg 5, Novo mesto (v nadaljevanju: PDZU).

2. IZDAJATELJ - POOBLAŠČENA INVESTICIJSKA DRUŽBA:

DPB VIZIJA 1, pooblaščenica investicijska družba, d.d., Novo mesto, Novi trg 5 (v nadaljevanju: PID).

3. VRSTA DELNIC:

Navadne imenske delnice II. emisije v skupni nominalni vrednosti 1.000.000.000 SIT.

4. PRAVICE IZ DELNIC:

Navadne imenske delnice dajejo delničarjem:

- pravico do udeležbe pri upravljanju družbe;
- pravico do sorazmerne dividende iz dobička, ki je namenjen za plačilo dividend;
- pravico do ustreznega dela preostalega premoženja po likvidaciji in stečaju pooblaščenice investicijske družbe.

Delnice II. emisije imajo enake lastnosti kot delnice I. emisije in so izenačene z njimi glede vseh pravic in obveznosti. Obstoječi delničarji imajo v prvih 14 dneh razpisnega roka prednostno pravico vpisa in vplačila delnic II. emisije v sorazmerju z njihovimi deleži v osnovnem kapitalu.

5. NOMINALNA VREDNOST DELNICE:

Nominalna vrednost delnice je 1.000 SIT.

6. STROŠKI USTANOVITVE:

Pooblaščenica družba za upravljanje je upravičena v skladu s statutom pooblaščenice investicijske družbe do povrnitve stroškov ustanovitve, ki znašajo 5% nominalne vrednosti vpisanih in vplačanih delnic II. emisije.

7. PRODAJNA CENA DELNICE:

Prodajna cena delnice je 1.053 SIT.

8. LETNA PROVIZIJA POOBLAŠČENE DRUŽBE ZA UPRAVLJANJE:

PDZU je upravičena do letne provizije v višini 3%, in sicer:

- 2% povprečne letne čiste vrednosti sredstev PID v denarju in
- 1% od nominalne vrednosti osnovnega kapitala ob ustanovitvi v delnicah PID vsako leto v prvih petih letih. Po preteku petih let bo pooblaščenica investicijska družba to provizijo v višini 1% povprečne letne čiste vrednosti sredstev plačala v gotovini.

9. POLITIKA DIVIDEND:

PID bo razdelila najmanj 90% letnega dobička. Naknadno lahko skupščina PID sprejme drugačen sklep glede delitve dobička.

10. INVESTICIJSKA POLITIKA:

PID bo vlagala v naložbe, ki bodo zagotavljale maksimalne donose in delno kapitalski prirast ob naslednji vrsti in strukturi naložb:

- največ 40% vrednosti zbrane osnovnega kapitala bo naložila v delnice velikih podjetij, kjer bo pasivni lastnik in bo vodila pasivno politiko naložb;
- največ 50% vrednosti zbrane osnovnega kapitala bo naložila v delnice srednje velikih podjetij, kjer bo ob pasivnem upravljanju podjetij vodila aktivno politiko naložb;
- največ 30% vrednosti zbrane osnovnega kapitala bo naložila v delnice srednjih in majhnih podjetij, v katerih bo aktivno upravljala in vodila pasivno politiko naložb;
- največ 20% vrednosti zbrane osnovnega kapitala bo naložila v delnice in obveznice, ki bodo kotirale na borzi, ter nepremičnine Sklada Republike Slovenije za razvoj.

11. INVESTICIJSKA USMERJENOST:

V portfelju bo razmerje med lastniškimi in dolžniškimi vrednostnimi papirji takšno, da bodo delnice predstavljale približno 90-odst., obveznice pa 10-odst. delež. Družba bo zbrana sredstva vlagala v različne panoge; predvsem pa:

- farmacevtsko in kemično-predelovalno industrijo,
- telekomunikacijske storitve,
- distribucijo naftnih derivatov,
- prehrabno industrijo,
- trgovsko-distribucijska podjetja,
- turizem, s poudarkom na zdraviliškem turizmu,
- druge perspektivne panoge.

Družba bo vlagala v delnice podjetij na celotnem področju Slovenije.

12. OCENA TVEGANOSTI GLEDE NA NALOŽBENO POLITIKO:

Srednja stopnja tveganja naložbene politike.

13. NAČIN VPLAČILA:

Delnice se lahko vplačajo z denarjem ali z lastniškimi certifikati in z lastniškimi certifikati upravičencev do denacionalizacije v skladu z 31. členom Zakona o lastniškem preoblikovanju podjetij.

14. ZAČETEK IN KONEC VPISOVANJA:

Delnice se vpisujejo in vplačujejo od dneva javne objave poziva k vpisovanju delnic do izteka zakonskega roka, ki določa veljavnost certifikatov, oz. najdlje šest mesecev od začetka vpisa. V primeru, da so vpisane in vplačane vse delnice, se lahko vpisovanje zaključi tudi pred rokom šestih mesecev.

15. VPISNA MESTA:

Vpis in vplačilo delnic bo možno:

- na sedežu Zavarovalnice TILIA, d.d., Novo mesto, Seidlova cesta 5

• predstavništvih TILIE:

- Kočevje, Ljubljanska cesta 20
- Koper, Pristaniška 45
- Kranj, Likozarjeva 1a
- Črnomelj, Staneta Rozmana 2
- Ljubljana, Dvorčakova 5
- Ljubljana, Cesta dveh cesarjev 176 (Jakšič center)
- Ljubljana, Trubarjeva 77
- Metlika, Kidričevo naselje
- Trebnje, Baragov trg 1
- Sevnica, Trg svobode 11

• poslovalnicah TILIE:

- Tržič, Trg svobode 16
- Škofja Loka, Titov trg 4
- Radovljica, Gorenjska cesta 33
- Šmarje pri Jelšah

• Dolenjski list, Glavni trg 24, Novo mesto

• Studio D, Seidlova cesta 29, Novo mesto

• na sedežu VIZIJE, družbe za upravljanje investicijskih skladov, d.o.o., Novi trg 5, Novo mesto

• pošte PE PTT Novo mesto in pošta Kočevje

• mobilne pisarne, katerih obisk bo predhodno objavljen

16. PRAVNE OSEBE, KI ORGANIZIRAJO, PRIPRAVLJAJO IN IZVAJAJO PRODAJO NOVOIZDANIH DELNIC:

- ZAVAROVALNICA TILIA, d.d., Novo mesto, Seidlova cesta 5
- PTT podjetje Slovenije, p.o., Ljubljana, Cigaletova 15
- VIZIJA, družba za upravljanje investicijskih skladov, d.o.o., Novo mesto, Novi trg 5
- Dolenjski list, Glavni trg 24, Novo mesto
- Studio D, Seidlova cesta 29, Novo mesto

17. BORZNI POSREDNIK:

DOLENJSKA BORZNOPOSREDNIŠKA DRUŽBA, d.o.o., Novo mesto, Novi trg 5.

18. REVIZIJSKA HIŠA:

Letno poročilo VIZIJE, družbe za upravljanje investicijskih skladov, d.o.o., Novo mesto, za leto 1994 in 1995 je izdelala revizijska hiša DINAMIC, d.o.o., Novo mesto. Ustanovna skupščina DPB VIZIJE 1, pooblaščenice investicijske družbe, d.d., Novo mesto, je bila 18.12.1995, s čimer so bili izpolnjeni vsi pogoji za vpis družbe v sodni register. DPB VIZIJA 1, pooblaščenica investicijska družba, d.d., Novo mesto, ni izkazala računovodskih izkazov oz. letnega poročila za leto 1995, ker je bila vpisana v sodni register 18.3.1996 in v letu 1995 še ni poslovala.

19. PROSPEKT ZA JAVNO PONUDBO DELNIC II. EMISIJE:

Prospekti so na voljo vsem morebitnim kupcem delnic na vpisnih mestih iz točke 15 in na sedežu družbe VIZIJA, družbe za upravljanje investicijskih skladov, d.o.o., Novo mesto, Novi trg 5, Novo mesto.

Praznik gasilcev Spodnje Pohance

Srečanje izgnancev

K krajevni skupnosti Artiče so v soboto, 20. julija, gasilci prstovoljnega gasilskega društva Spodnja Pohanca razvili svoj društveni prapor. Lepo slavlje je bilo združeno s srečanjem nekdanjih izgnancev. Po kulturnem programu, nastopu glasbene skupine iz Artiče, godbe na pihala iz Loč, harmonikarskega orkestra Tonija Sotoška in domače folklore je v prvem delu skupnega slavlja nekdanjim izgnancem spregovoril predsednik Društva izgnancev Slovenije Vlado Deržič. Navzoče je seznanil z najnovejšimi zakonskimi akti in podatki, ki postajajo za članstvo le bolj vzpodbudni in usmerjeni k dokončni rešitvi upravičenih zahtev izgnancev.

Osrednja prireditev je bila vsekakor posvečena gasilec in razviti družbenega simbola, njimi pa smo se veselili mnogih krajan in gostje pozno v noč ob igranju ansambla Mira Klinca. Zaželeli smo si nasvidenje, če prej ne, pa čez tri leta, ko bo prstovoljno gasilsko društvo Spodnje Pohance slavilo svoj zlati jubilej. FRANC GLOGOVŠEK
Artiče

CERKEV V MALEM LOGU

LOŠKI POTOK - Vaščanom Malega Loga se je po nekaj letih le uresničila želja, da bi tudi njihova vas, ki je najbolj oddaljena od farnega središča, dobila svojo cerkveno. To je v nedeljo, 14. julija, blagoslovil ljubljanski škof Uran ob asistenci sosednjih duhovnikov in ob velikem številu domačinov in gostov.

ZAHVALA

Kako je prazen dom, dvorišče,
naše oko zaman te išče,
ni več tvojega smehljaja,
le trud in delo tvojih rok
za vedno nam ostaja.

Nenadoma nas je zapustil v 66. letu starosti dragi mož, brat, stric, svak in zet

STANKO VAUPOTIČ

iz Brezovega loga 57, Novo mesto
upokojeni poklicni gasilec Novoteksa

Zahvaljujemo se gasilski zvezi in vsem društvom, gasilec Občinske zveze Novo mesto, poveljniku Tinetu Filipu za poslovilni govor ob odprtem grobu, gasilec Jarenine, Podlehnik, Vraždina, posebno gasilec Novoteksa in Kamenc. Lepa hvala dr. Ostojiču in intenzivni negi Kirurškega oddelka za lajšanje bolečin, sorodnikom, sosedom, prijateljem in sosedom iz Haloz za podarjene vence in izraze sožalja ter vsem, ki ste pokojnega v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala g. dekanu Virantu, g. proštu Lapu in g. patru Benjaminu za lepo opravljen obred. Lepa hvala Agenciji za šport in gostišču Kos, pevcem iz Šmihela in za zaigrano Tišino. Še enkrat prisrčna hvala vsem ki, ste kakorkoli pripomogli k lepi pogrebni svečanosti.

Žalujoci: žena Anica, bratje Franček, Andrej, Blaž, Adolf z družinami, sestre Marija, Nežika, Zalika s Sebastijanom in Pepca s Helmutom, nečakinji Helena in Brigita
Novo mesto, Zakl, Ptuj, Maribor, Spittal ob Dravi, München, Regensburg

TRAKTORJI TORPEDO

TD 45	15.072 DEM
TD 55	18.088 DEM
TD 75	22.945 DEM
TD 90	39.867 DEM

UGODNI KREDITI

Vrtec MAVRICA v Brežicah vabi k sodelovanju

SPECIALNEGA PEDAGOGA ali **DEFEKTOLOGA** ali **SOCIALNEGA PEDAGOGA** za delo v **RAZVOJNEM ODDELKU**.

Delo je za določen čas, od 1. 9. 1996 do predvidoma decembra 1997 (do vrnitve delavke s porodniškega dopusta).

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pričakujemo v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: Vrtec MAVRICA Brežice, Solska ulica 5, 8250 Brežice.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v zakonitem roku.

**POGREBNE
IN POKOPALIŠKE
STORITVE**

Leopold Oklešen
K Roku 26, Novo mesto
T 068/323-193
Mobilni: 0609/615-239
0609/625-585
Delovni čas: **NON STOP**

V dogovoru z Zavodom za zdravstveno zavarovanje vam nudimo naše pogrebne storitve brezplačno, pri kompletnih storitvah z minimalnim doplačilom.

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

V SPOMIN

Minilo je leto dni, odkar tebe,

POLONCA,

ni. Srčno si hotela živeti, vendar ti dano ni. Tvoj grob prerani roža ti krasi in svečka zraven ti gori. Ostala boš z atijem za vedno, Polonca ti.

V SPOMIN

4. avgusta bo minilo žalostno leto, odkar ni več med nami našega dragega

LUDVIKA SLAKA

iz Novega mesta

Hvala vsem, ki se ga boste v teh dneh spomnili s toplotno mislijo.

Žena Zvonka v imenu vseh njegovih

ZAHVALA

Tragično nas je v 63. letu starosti zapustila naša draga

**EMILIJA
GORUP**

s Kandijske c. 52, Novo mesto

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za izrečeno sožalje, podarjene vence, cvetje in sveče. Zahvaljujemo se pevskega zboru šmihel za zapete pesmi, g. Šustru za lep govor, g. Brčarju za zaigrano Tišino in vsem, ki so pokojno spremili na zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 72. letu starosti zapustila naša draga mama, sestra, babica, teta in tašča

**MARIJA
VOVK**

roj. Zagorc

Valantičevo 17, Novo mesto

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše drage mame se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste bili v težkih dnevih in trenutkih z nami, nam izrazili sožalje in jo pospremili na njeni zadnji poti ter ji darovali cvetje in sveče. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je nepričakovano zapustila naša draga mama, stara mama in prababica

**JOŽEFA
GRUM**

Dvor 24

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti, ji poklonili cvetje, nam pa izrazili sožalje ter na kakršenkoli način počastili njen spomin. Vsem še enkrat najlepša hvala. V naših srcih bo vedno z nami.

Peter, Mimica, Zinka, Jožica in Slavka z družinami

ZAHVALA

V 63. letu nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, oče, dedek, brat, tast in stric

**VILJEM
TURK**

iz Stopič 31

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in vsem, ki ste bili v težkih trenutkih z nami, nam pomagali, nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče ter našega dragega očeta pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala govorniku za poslovilne besede, pevcem za zapete pesmi in g. župniku za opravljen obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

**JOŽETA
PAVLINA**

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, sveče, izrečeno sožalje in vso pomoč, ki ste nam jo nudili v težkih trenutkih ter pokojnega pospremili na zadnji poti. Še posebno se zahvaljujemo g. župniku za opravljen obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

*Življenje celo si garal,
vse za dom, družino dal,
na koncu si v trpljenju končal.
Zakaj je to tako?*

V 66. letu starosti je dočrpel naš najdražji

**ANDREJ
ŠEPETA VC**

V Brezov log 48, Novo mesto

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani, darovali cvetje in sveče, pisno izrazili sožalje ter pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala gospodu Rudiju Mrazu za ganljive besede in sopevcem PZ Dušan Jerab za vsestransko pomoč. Hvala g. župniku Virantu za opravljen obred.

Vsi njegovi, ki ga pogrešamo

V SPOMIN

*Leto je za nami,
brez tebe in vendar s tabo.
Naše misli, naša srca
so prostor, kjer bivaš ti
in na grobu tvojem
lučka spoštovanja in ljubezni vedno gori.*

31. julija bo minilo žalostno leto, odkar ni več med nami našega moža, očeta, brata in strica

**MARTINA
BARTOLJA**

z Velikega Cerovca 5,
Novo mesto

Hvala vsem, ki se ga boste v teh dneh spomnili.

Žena Lojzka s sinovi in ostali

ZAHVALA

*Samo en gost je, ki še mora priti,
ne bo povedal, ob kateri uri,
ne bo zahteval jesti in ne piti
in samo tiho bo zaklenil duri.
(Al. Gradnik)*

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi ljube mame, none, tašče, svakinje, tete

**MARIJE
MIHALIČ**

Drska 52, Novo mesto

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, sodelavcem, kolektivoma PE Elektro Novo mesto in DB, d.d., Novo mesto za izraženo ustno in pisno sožalje, podarjene vence, sveče in ostalo pomoč. Posebno zahvala izrekamo zdravniškemu in strežnemu osebju Interne bolnice Novo mesto. Zahvaljujemo se g. župniku za lepo opravljen obred ter šmihelskim pevcem za zapete žalostinke.

Žalujoca Zdenka Bukovec z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

*Pomlad na vrt bo naš prišla
in čakala, da prideš ti.
Sedla bo na rožna tla
in jokala, ker tebe ni.
Ostale so pridnih rok sledi
in spoznanje kruto, da te več ni.*

V bolečini in z bolečino nas je zapustil

**JOŽE
ERŽEN**

Ob nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste pokojnega spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in sveče, darovali za maše ter nam ustno in pisno izrazili sožalje. Najlepše se zahvaljujemo g. župniku za lep obred in pevcem za izredno lepo zapete pesmi. Še enkrat prisrčna hvala vsem!

Vsi njegovi

ZAHVALA

...OČE JE SAMO EDEN...

V 81. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, tast in stric

**JANKO
VRTIN**

iz Kanižarice

Mnogo več kot besede zahvale smo dolžni sorodnikom, sosedom ter prijateljem, ki ste se prišli posloviti od našega očeta in mu prinesli toliko cvetja in sveč, nas tolažili in nam izrazili sožalje. Posebna hvala osebju Doma starejših občanov Črnomelj, dr. Liljani Špec, g. Jankoviču za besede slovesa, g. dekanu za lepo opravljen obred, pevcem in za zaigrano Tišino ter vsem za številno spremstvo na zadnji poti.

Žalujoci: vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 1. avgusta - Peter Petek, 2. avgusta - Alfonz Sobota, 3. avgusta - Lidija Nedelja, 4. avgusta - Dominik Ponedeljek, 5. avgusta - Marija Torek, 6. avgusta - Ljubo Sreda, 7. avgusta - Kajetan

LUNINE MENE 6. avgusta ob 7.25 - zadnji krajec

kino

BREŽICE: Od 1. do 3.8. (ob 19. uri), 4.8. (ob 19. in 21. uri) ter 5.8. (ob 21. uri) komedija Oče moje

PERISKOPE DOL! in **BILKO DE BILKO**, menda komediji (Down Periscope, Sgt. Bilko, ostalo je skoraj enako: ZDA, 1996, dolžina 90 in 99 minut, režija - koga pa to zanima?)

Poliete se je, kar se tiče kino filmov v tem času, že dodobra utrdilo kot obdobje ne samo kislh kumar, pač pa kar plantaže jako nezrelih in grizo vzbujajočih zelenih strcljev. Ob že tradicionalnem vseslovenskem pojavu periodičnega poletnega izbruha najslabših možnih filmov pa se človek s še tako visokim tolerančnim pragom po zaporednih ogledih navedenih biserov prav rad vrže svinjam. Blato je namreč v tem primeru očem, želodcu in glavi res blagodejen balzam.

Periskop in Debilko sta t.i. vojaški komediji. Dogajata se v miljeju ameriške vojske, prva v mornarici, druga v pehoti. Ostalo je enako: klišeji, zgodbi, glavna junaka. Še obvezni nauk je identičen, le da je prikazan enkrat z desne, drugič z leve strani.

V obeh primerih je vodilni lik zelo užitekarski stoični in iznajdljivi moški oficir (daleč od debilca, debilen je le prevod naslova), ki si zaradi nespoštovanja do nadrejenih vojaških avtoritet nakoplje njihovo jezo in/ali maščevanje. Toda fantja jih seveda prenetata. Kelsey Grammer, bolj znan kot Frasier v imenitni istoimenski humoristični seriji, s predpotopno dizelsko podmornico na vojaških

neveste 2. Od 1. do 3.8. (ob 21. uri) melodrama Cvet moje mladosti. 7.8. (ob 21. uri) komedija Orangutan v hotelu Majestic.

ČRNOMELJ: 2. in 3.8. (ob 21. uri) akcijski kriminalni film Kritična točka. 4.8. (ob 19. in 21. uri) ameriški kriminalni film Izvirni strah.

KRŠKO: 4.8. (ob 18. uri) ameriška ljubzenska komedija Sabrina.

METLIKA: 2.8. (ob 21. uri) in 4.8. (ob 10. uri) ameriški kriminalni film Izvirni strah. 4.8. (ob 21. uri) akcijski kriminalni film Kritična točka.

NOVO MESTO: Od 1. do 7.8. (ob 19. uri) pustolovski film Skrivnost jezera. Od 1. do 7.8. (ob 21. uri) ameriški kriminalni film Izvirni strah.

vajah, ki naj bi bile konec njegove kariere, premaga nuklearko, s katero bi ga rad odstranil tečni general. Steve Martin, eden najboljših komikov na platnu zadnjih deset let, pa je narednik Bilko, ki v sami vojaški bazi nadzoruje pravi mali Las Vegas, ukradel pa je tudi večino denarja, namenjenega za propadli debilni projekt tanka na zračni blazini, zato ga major, ki pride na revizijo, namerava poslati ne pred sodišče, pač pa zaradi stare zamere na Grenlandijo. Junaka se izveleča s pomočjo svojih vojakov, trume ekscentričnih debilov, ki imajo včasih pač svoj trenutni preblich.

Gre torej za že hudo usmrjeni model zgodbe o dobrem, a neukrotljivem vojaku, ki v boju, v katerem ni nihi teoretične možnosti, da bi premagal premočnejša nadrejenega zadržaja, iznajdljivo triumfira, ker misli po svoje. Kaj je torej, dober ali slab vojak? Pomembno: nasprotnik vedno izpade kot idiot, ki ga praviloma doleti ravno tisto, kar je hotel doseči on.

Seveda je med obema predstavama padel tudi kakšen res dober "štos", toda en "štos" na petnajst debilnih vseeno pomeni težavno prebavo. Res je tudi, da sta Grammer-Frasier in Martin že skoraj po inerciji zabavna, pozablja se le na dejstvo, da ni slabo, če je tak tudi film. Tudi njuna siceršnja slavnost take kumarice ne bo vložila v kozarec.

Še zanimiva malenkost. V zaključni špiči se je ekipa Periskopa ameriški vojski zahvalila za pomoč. Debilko pa za velikodušno nesodelovanje. Zakaj? I, to je pa že moralno politično vprašanje. Primerjajte politično korektnost, t.j. "primernost", obeh koncev.

TOMAŽ BRATOŽ

kmetijski stroji

PRIKOLICO s kardanskim pogonom, nosilnost 1000 kg, kolesa 15 col, za kultivar Labin Progres, 14 KM, prodam za 1000 DEM. ☎ (068)48-391. 8238

2 NOVA PLUGA za vprego, eden za okopavanje, drugi za oranje, in traktorско prikolico, novo, 3.5 t, prodam. ☎ (068)87-086. 8243

SORTIRNIK krompirja in enobrazdni plug, 14 col, prodam. ☎ (068)83-556. 8261

MULTIKULTIVATOR Gorenje Muta s priključki (freza, rotacijski plug, prikolico rezervni železni kolesi), zelo malo rabljeno, prodam. Alojz Kump, Dolž, Mrzlavka 15, Novo mesto. 8268

SILOKOMBAIN za 800 DEM ter drugo rabljeno kmetijsko mehanizacijo prodam. ☎ (0608)51-094 ali 634-226. 8276

TRAKTOR IMT 533, 2100 delovnih ur, zelo dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)64-226. 8284

KOSILNICO za Labin Progres, 8-10 KS, ter gradbeno parcelo v Metliki prodam. ☎ (068)60-716, zvečer. 8290

NEVOZEN TRAKTOR EICHER, tip EM 200, prodam. ☎ (068)76-630, zvečer. 8292

SILOKOMBAIN S 80 prodam. ☎ (0608)80-456 ali (0608)80-366. 8300

TRAKTOR FIAT 25 in IMT 533, balirko-samonakladalno, 17 m³, tračne grablje, dvovretenskega in štirivretenskega pakja, plug za izkopavanje krompirja, cisterne za gnojevko, 1700 l, rotacijsko kosilnico in mulčičer prodam. ☎ (068)81-797 in (068)42-773. 8308

PAJKA, Gaspardo, 2 vreteni, starega eno leto, prodam. ☎ (0608)70-439. 8312

MLATILNICO s popolnim čiščenjem, dobro ohranjeno, prodam. ☎ (068)89-050. 8318

FAHER M 900 prodam ali menjam za faher 1000 ali 1003 s koruznim adapterjem. ☎ (068)45-443. 8375

TROSILEC hlevskega gnoja, rotacijsko koso, nakladalko in silokombajn Mengele prodam. ☎ (068)85-734. 8385

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja UREDNIŠTVO: Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušič Gornik, Tanja Gazvoda, Anton Jakše, Mojca Leskovec-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj (urednik Priloge), Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar.

IZHAJA ob četrkih. Cena posamezne številke 180 tolarjev; naročnina za 2. polletje 4.880 tolarjev, za upokojence 4.212 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 18.720 tolarjev; za tujino letno 100 DEM oz. druga valuta v tej vrednosti. Naročila in odpovedi upoštevamo samo s prvo številko v mesecu.

OGLESI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 2.500 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 5.000 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 3.000 tolarjev. Za nenaročnike mali oglas do deset besed 1.600 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 160 tolarjev; za pravne osebe 1 cm malega oglasa 2.500 tolarjev.

ŽIRO RAČUN pri Agenciji za plačilni promet: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-107-970-27620-440519 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212. Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 323-610; mali oglas, osmetnice in zahvale 324-006; telefaks (068)322-898.

Elektronska pošta: dl@insert.si Internet http://www.insert.si/dlist Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje 5-odst. prometni davek.

Računalniška priprava časopisnega plovka: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

TRAKTOR ZETOR 4712 ali 4718, v dobrem stanju, prodam. ☎ (068)58-033. 8389

DVOBRAZDNI PLUG 10 COL za menjam za večjega in prodam tele, staro 10 dni, črno-belo, Franc Kastelic, Pristava 18, ☎ (068)89-027. 8407

kupim

LADO 1500, dobro ohranjeno, kupim. ☎ (068)45-263. 8328

PREDNJI nakladač za traktor kupim. ☎ (0608)82-220. 8332

KAMNITO staro hišo ali domačijo z velikim vrtom na Dolenskem kupim z gotovino. ☎ (068)323-824. 8359

ZAZIDLJIVO PARCELO, oddaljeno od Novega mesta največ 4 km, kupim. ☎ (068)21-615. 8410

motorna vozila

LADO SAMARO, Rivo, Karavan, kupim. Takojšnje plačilo, moj prepis. ☎ (061)1263-400 ali (0609)614-484. 7613

R 4, letnik 1989, prodam. ☎ (068)21-525. 8230

JUGO 45 A, letnik 1986, prevoženih 78.000 km, odlično ohranjen, registriran do 6/97, prodam za 1700 DEM. ☎ (068)47-775. 8234

HROŠČ, letnik 1975, bel, dobro ohranjen, ugodno prodam. ☎ (068)60-038, zvečer. 8246

JUGO 60, letnik 1990, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)53-308. 8248

CLIO 1.2, letnik 6/94, centralno zaklepanje, temna stekla, servo volan, prodam. ☎ (068)65-008. 8250

MOPED APN 6 prodam za 30.000 SIT. Kralj, Lobetova 24, Novo mesto. ☎ 20-378. 8251

HROŠČ 1303 F, letnik 1974, registriran do 12/96, prodam za 2400 DEM. ☎ (068)51-823. 8258

R 4, letnik 1987, dobro ohranjen, registriran do 8/97, prodam. ☎ (068)65-657. 8263

126 P, letnik 1987, ugodno prodam. ☎ (068)51-080. 8267

R 18 TLJ, letnik 1985, registriran do 10/96, prodam. Cesar, Rdeči Kal 8, Dobrnič. 8269

OPEL ASTRO 1.4 i, GT oprema, letnik 8/92, registrirano do 8/97, centralno zaklepanje, svetlo rdečo, prodam ali menjam za golf D. ☎ (068)48-542. 8270

R 5 CAMPUS, letnik 1988, prevoženih 83.000 km, ugodno prodam. ☎ (068)78-458. 8275

OPEL KADET limuzina 1,3 in Sotor za 4 osebe, prodam. ☎ 78-284. 8278

126 P, letnik 1988, registriran do 7/97, prevoženih 33.000 km, ugodno prodam. ☎ (068)21-204. 8283

Z 101 SKALA 55, letnik 1988, prodam. Škrbec, Dol. Suhadolc 16, Brusnice. 8285

126 P, letnik 12/87, prodam. ☎ (068)81-453. 8287

SUZUKI SWIFT 1,3 GL, letnik 1995, 32.000 km, registriran do 5/97, prodam za 13.900 DEM. ☎ (068)312-361, dopoldne ali (068)28-898, popoldne. 8288

R 4 GTL, letnik 1987, registriran do 8/98, rdeče barve, prodam. ☎ (068)22-864. 8295

Z 101 GTL, letnik 1986, 87.000 km, in vlečno kljuko prodam. ☎ (068)22-339, po 16. uri. 8296

AUDI 50 LS, letnik 1977, registriran do oktobra 1980, prodam. ☎ (068)27-900. 8297

CLIO RN 1200, letnik 1994, 5-ero vrat, bele barve, 31.000 km, registriran do 3/97, prodam za 12.600 DEM. ☎ (068)89-249. 8301

GOLF JGLD TURBO, letnik 1982, prodam. ☎ (068)27-863. 8304

R 5 CAMPUS, letnik 1992, rdeče barve, 5 V, ugodno prodam. ☎ (068)87-466. 8307

OPEL ASTRO 1.8 GLS, letnik 1991, vijoličaste barve, sončna streha, odlično ohranjen, prodam. ☎ (068)83-032. 8309

ŠKODO FAVORIT GLX s katalizatorjem, letnik 1993, rdeče barve, prevoženih 7500 km, prodam. ☎ (068)22-900. 8310

126 P, letnik 1990, registriran do 3/97, lepo ohranjen, prodam za 1800 DEM. ☎ (068)81-739. 8311

R 4 GTL, letnik 1989, registriran do 11/96, prodam. ☎ (068)49-289. 8313

APN 6 S, letnik 1993, odlično ohranjen, opravljena generalna, dodatna oprema, prodam. ☎ (068)40-023, rajko. 8319

RENAULT TRAFIC, letnik 1991, po-višan furgon, prodam. ☎ (0608)75-208. 8324

JUGO 45, letnik 1987, odlično ohranjen, bel, radio, meglence, prodam. Marija Slinkar, Kolonija 4, Mokronog. 8329

AVTOMATIK, modre barve, lepo ohranjen, dodatno opremljen, prodam za 300 DEM. Alojz Stangelj, Ivana Roba 19, Novo mesto. 8333

GOLF DIESEL, S paket, letnik 1984, registriran celo leto, prodam za 3.400 DEM. ☎ (068)41-071. 8335

BMW 518 i, letnik 1991, prvi lastnik, garaziran, prodam. ☎ (068)44-682 ali (0609)627-667. 8336

JUGO 45, letnik 1987, registriran do 4/97, prodam za 1500 DEM. ☎ (068)65-056. 8338

OPEL ASTRO 1,7 TURBO DIESEL, letnik 1992, veliko dodatne opreme, 77.000 km, prodam. ☎ (0608)77-347. 8339

GOLF JXD, letnik 1988, 115.000 km, prodam. ☎ (068) 78-097 po 15. uri. 8347

GOLF diesel, letnik 1991/10, prodam. ☎ (068)23-745. 8349

JUGO 55 KORAL, letnik 1988, prodam. ☎ (068)341-522. 8351

ZASTAVO 101, letnik 1985, lahko tudi po delih, prodam. ☎ (068) 79-673. 8352

HYUNDAI S COUPE, letnik 1993, odlično ohranjen, zelo ugodno prodam. ☎ 068/24-791, od 8. — 16. ure.

SCHIROCCO GTX 16V 1.8, 123.000 km, 140 KM, letnik 1989, registriran do 2/97, ugodno prodam ali menjam. ☎ (068)322-827 ali 0609-639-363. 8353

ROVER VITESSE 216 EFI, 109.000 km, 105 KM, letnik 1990, registriran celo leto, ugodno prodam ali menjam. ☎ (068)322-827, 0609-639-363. 8354

RENO 19 RT 1.4, letnik 1993, in Reno 5, letnik 1995, ter ječmen in koruzo prodam. ☎ (068)89-364. 8356

R 4 GTL, letnik 1989, prodam. ☎ (068)21-525. 8357

FIAT TIPO 1.8 GT, letnik 1993, registriran do 1/97, 56.000 km, rdeče kovinske barve, alu platišča, prodam za 16.500 DEM. ☎ (068)65-203. 8361

126 P, letnik 1988, prodam. ☎ (068) 85-688. 8364

126 P, registriran, dobro ohranjen, prodam za 600 DEM. ☎ (068)27-379. 8365

R 4 GTL, letnik 1990, rdeče barve, registriran do 2/97, prodam. ☎ (068)73-069. 8368

JUGO 55 AX, registriran do 10/96, poceni prodam. ☎ (068)22-532. 8372

JUGO SKALA 55, letnik 1989, registriran do 7/97, prodam. Jože Selak, Vrh pri pahi 16, Otočec. 8374

AUDI 80, letnik 1994, mizarsko glavo za mozičenje, 12 vreten z elektromotorjem, in hrastova vrata, stara 100 let, nanovo obdelana, zelo ugodno prodam. ☎ (068)78-527. 8376

MERCEDES 200 D in Z 101 prodam. ☎ (0608)87-031. 8379

UNO 60, letnik 1987, 5 V, kovinsko modre barve, prodam. ☎ (068)53-305. 8380

ŠKODO 105 L, letnik 1981, neregistrirano, vozno, prodam. ☎ (0608)75-373. 8383

R 21 GTS MANAGER, letnik 1992, z veliko dodatne opreme, prodam. ☎ (068)44-557. 8387

JUGO KORAL 55, letnik 1989, registriran do 4/97, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)57-230, zvečer. 8390

GOLF JGLD, letnik 1984/85, S paket, 5 V, 5 prestav, registriran do 6/97, prodam za 5000 DEM. ☎ (0608)70-465. 8393

MERCEDES 123/3000, letnik 1977, registriran do 5/97, in Tam kiper 110, letnik 1974, v voznom stanju, prodam. ☎ (068)64-202. 8394

MARUTTI, 9/91, rdeč, lepo ohranjen, 43.000 km, ugodno prodam. ☎ (068)50-355. 8395

R 4 GTL, letnik 1987, registriran do 7/97, prodam. ☎ (068)87-334. 8401

JUGO KORAL 55, 10/88, prodam. ☎ (068)22-487, v petek popoldne. 8402

WARTBURG, letnik 1987, prodam. ☎ (068)51-038. 8403

JUGO 45, letnik 1991, karamboliran, prodam. ☎ (068)27-793. 8405

JUGO KORAL 65, letnik 1989, prodam za 3500 DEM. ☎ (068)83-155. 8411

R 4, letnik 1984, poceni prodam. ☎ (068)27-466. 8412

R 4, letnik 1989, prodam za 2800 DEM, in Lado Nivo, letnik 1988, za 5000 DEM. ☎ (068)73-215. 8414

CITROEN AX 14 RD, letnik 1990, prvi lastnik, 68.500 km, registriran do 4/97, prodam. ☎ (0608)80-351. 8415

PASSAT 1.8 GL, karavan, 1.7/91, prodam. Informacije po 16. uri po ☎ 068/25-115.

PARCELO, 8 a, na Drganjih selih, ob asfaltni cesti, prodam. ☎ (068)65-184. 8262

NJIVO, v izmeri 9060 m² v Veliki vasi pri Leskovcu prodam. ☎ (0601)64-866, popoldne. 8337

PARCELO, 13 arov, v Češnjevku, do-stop možen, prodam, cena po dogovoru. ☎ (068)45-474. 8348

STARO HIŠO, opremljeno, primerno za vikend, 34 a zemlje, vmes vinograd, vse ob hiši ob Kolpi v Beli krajini, prodam. Možnost dokupa njive in gozda. Anica Drenovec, Podzemelj 20, Gradac. 8255

V BLIŽINI Radeč ugodno prodam starejšo hišo. Janez Ogrinc, Ledina 82, Sevnica. 8255

V najem oddam dve sobi za poslovne prostore v 1. nadstropju v Ulici talcev 2, v Novem mestu, Košak. Informacije na ☎ 068/325-297.

prekllici

MARIJA KNAPFELJ, Grmovlje 39, Škocjan, opozarjam JANEZA GORENCA iz Hudeni 8, Škocjan, naj prekllice preklci, ki ga je dal objaviti v Dolenskem listu dne 25.6.1996, ker nisem govorila nereseničnih besed, sicer ga bom sodno preganjala. 8314

ANTON PRUSST, s Krmačine št. 8, se opravičujem Božu Špoljarju iz Metlike, Pot na Veselico 1a, za besede, ki sem mu jih izrekel 7. 3. 1995 v Metliki pri obravnavi prometne nezgode. 8362

GOZD na Krivoglavicah, 38 a, prodam. ☎ (068)60-155. 8391

HIŠO v treh etažah, novo, še nedokončano, velikost 13 x 10, v okolici Se-novega, prodam. ☎ (0608)21-302 ali (0608)77-717. 8397

NJIVO v Gor. Suhadolu in travnik na Ajdešičih prodam. ☎ (068)22-002. 8398

KOMBI VW TRANSPORTER 1.6 D, letnik 85/12, prodamo, cena: 8.800 DEM, ☎ 068/26-077, 341-300.

KOMBI CITROEN C10S C 35 LD VIN 2.5 D, letnik 1983, prodamo, cena: 5.000 DEM, ☎ 068/26-077, 341-300.

FORD ESCORT 1.6i 16 V ATLANTA, cena od 23.490 DEM ☎ 068/26-077, 341-300.

obvestila

SPREJEMAMO NAROČILA za vse vrste piščancev, enodnevnih in večjih. Valušnica Senovo, Mio Gunjilac. ☎ (0608)79-375. 5810

NESNICE, mlade jarkice, pasme bisex, rjave, tik pred nosnostjo, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejemamo in dajejo vse informacije: Jože Zupančič, Otovec 12, Črnomelj. ☎ (068)52-806, Gostilna Cepin, Mostec, Dobova. ☎ (0608) 67-578, in Anita Jancžič, Slepšek 9, Mokronog. ☎ (068)49-567. 7899

HOČEVAR, AGRO TRGOVINA, d.o.o., Dol. Težka Voda 7b, Novo mesto, obveščam cenjene stranke, da bodo mesarji, klavnica in odkup živine zaprti zaradi letnega dopusta od 12.8.1996 do 25. 8. 1996. Se priporočamo! 8363

posest

PARCELO MA TANČI GORI, primerno za vinograd ali sadovnjak, z izredno lepim dostopom, ugodno prodam. ☎ 068/57-306. 8298

STAREJŠO ZIDANICO - hišo, 16 a, v Semški gori, asfalt in elektrika, prodam. ☎ (068)79-823. 8241

V STRAŽI prodam hiši, njivo in vinograd. ☎ (068)84-097. 8257

JECMEN in koruzo prodam. ☎ (068)73-078. 8300

KUMARICE za vlaganje, pšenico in koruzo po 25. avgustu, zelje in krompir za ozimnico prodajamo. ☎ (068)52-817. 8305

INVALIDSKI voziček, senzor in trireflektor prodam. ☎ (068)83-448. 8306

TRI JAGENJČKE za zakol ali nadaljnjo rejo prodam. Ludvik Simončič, Zapuže 13, Šentjernej. 8311

LEGO POSAVSKIH GONIČEV, rodovnikom, starih 2 meseca, ugodno prodam. ☎ (061)803-710. 8316

PONY EKSPRES AVTOMATIK, prešo (100 l) - avtomatsko, sod (100 l), odlično, starinsko omaro, os za avtomobilsko prikolico ugodno prodam. ☎ (068)22-020. 8319

OMARO za dnevno sobo, dobro ohranjeno, prodam. ☎ (068)26-798. 8320

ZMAJA za letenje z opremo prodam. ☎ (0608)79-006. 8325

TRI KOZE za nadaljnjo rejo prodam. ☎ (068)57-679. 8326

KORUZO v zrnju prodam. ☎ (068)57-223. 8327

DVE KRAVI, breji šriri meseca, prodam. ☎ (068)44-823. 8330

NOVE ROLERJE, št. 40, prodam za 5000 SIT in malo rabljen akustimulirni prodam za 10.000 SIT. ☎ (061)778-081. 8331

VINO šmarnico prodam. ☎ (068)48-506. 8340

OKNO z roletom, dimenzija 180 x 135, dobro ohranjeno, prodam. ☎ (068)83-383. 8341

PRALNI in sušilni stroj, prodam. ☎ (068)323-489. 8343

KRAVO s teletom bikcem prodam. Marija Košir, Gornji Kriz 2, Žužemberk. 8345

KRAVO po teletu, staro 8 let, prodam. Franc Lenart, Smolenja vas 11, Novo mesto. 8346

NOVE hlevske privezi, 7 kompletov, prodam. ☎ (068)57-797. 8350

KRAVO, črno-belo, s teletom, prodam. ☎ (068)84-180. 8355

PRAŠIČE, težke 40-50 kg, ter cvičke, prodam. ☎ (068)81-679. 8358

SUHO KORUZO v zrnju prodam. ☎ (068)84-394, Kos. 8367

PUDLICO, belo, odličnih staršev, 2 rodovnikov, prodam za 500 DEM. ☎ (068)324-377, popoldne. 8368

ODOJKJE prodam. ☎ (068)76-171. 8370

PEČ za centralno kurjavo Feroterm, 35.000 Kcal, prodam 20 % cenje. ☎ (068)75-015. 8232

DVE nove preši za grozde in gumi voz, 16 col, prodam. ☎ (068)68-203. 8236

OKROGLO MIZO s šestimi stoli, novo, prodam. ☎ (068)342-355. 8237

OSTREŠJE s kritino, 13 x 8 m, harmonika vrata in radiatorje poceni prodam. ☎ (068)323-868. 8240

OTROŠKO gorsko kolo Rog s petimi prestavami, lepo ohranjeno, prodam. ☎ (0608)77-314. 8242

HRASTOVE PLOHE, 5 cm, polsuhe, cca 2 m³, prodam. Sintič, Volovnik 5, Leskovec pri Krškem. 8244

LOVSKO OBLEKO, skoraj novo, velikost 48, ugodno prodam. ☎ (068)64-138. 8245

BARVNI televizor Gorenje, izkopač krompirja, vprežno škroplilnico in bunde ter kavbojke za 15 do 18 let starega fanta prodam. ☎ (0608)67-525. 8247

300 L cvička prodam ali menjam za 10 dni stare tele, hladilno omaro ali kosovo pohištvo. ☎ (0608)80-523. 8253

DVE TELIČKI, stari 10 tednov, primerni za rejo, prodam. ☎ (068)44-305. 8255

STANDARDNI LAMELNI PARKET, hrastov, 16 x 16, 13 m², in preko 100 kom. vinotekarjev prodam. ☎ (068)83-621. 8256

KRAVO po teletu, kravo, brejo 6 mesecev, in telico, staro 4 mesece, prodam. ☎ (068)25-367. 8259

ČISTOKRVNE nemške ovčarke, stare 8 tednov, ugodno prodam. ☎ (0608)84-379. 8264

MOTOR AVTOMATIK za 260 DEM, kolo BMX in otroško kolo Kekee prodam.

službo dobi

DELO na domu! Bogat zaslužek! Za brezplačne informacije pošljite naslovno kuverto z znakom na naslov: Stare, C. 4. julija 60, 8270 Krško. 8229

SODELAVCE za nov perspektivni projekt v Sloveniji iščemo. Mesečni zaslužek, napredovanje in izbira delovnega časa po vaši volji! ☎ (068)83-284. 8239

NUDIM delo na domu. Dober zaslužek. Za informacije pošljite kuverto z znakom in naslovom na: Franc Heine, Breznica 1, Škofja Loka. 8252

REDNO li honorarno zaposlim več pisarjev, Rus. ☎ (0609)617-255. 8254

CEVARJE in argon varilce za delo v Nemčiji iščemo. Takojšnja zaposlitev. ☎ (062)778-457. 8273

ZAPOSLIMO kvalificirane ali polkvalificirane zidarje, redno ali honorarno. ☎ (068)41-330, 0609 637-025. 8342

HONORARNO zaposlimo šiviljo s prakso. ☎ (068)22-981. 8344

LOKAL v Dolenjskih Toplicah zaposli natakarico in kuharja(-ico) z izkušnjami. ☎ (068)65-611. 8366

PICERIJA RAČKA v Dolenjskih Toplicah redno ali honorarno zaposli dekle za delo v strežbi. ☎ (068)65-510. 8416

IŠČEMO resnega voznika lažjega tovornega vozila B kategorije. ☎ (068)372-220. 8417

DELO V NEMČIJI zaposlimo 5 samostojnih zidarjev, slovensko državljanstvo. Maygut, d.o.o., Slomškova 6, Ljubljana, ☎ 061/131-20-12.

službo išče

DELO IŠČE voznik vseh delovnih strojev. ☎ (068)85-840. 8360

stanovanja

STANOVANJE na Mirni, neopremljeno, primerno za dvo- ali tričlansko družino, oddamo v najem. ☎ (068)47-137 ali (0609)628-416. 8233

ENOINPOLSOBNO stanovanje v Novem mestu dam v najem. Martina Peskar, Črešnjice 18, Otočec. 8334

V NAJEM ODDAM dvosobno stanovanje v Novem mestu. Naslov v oglasnem oddelku. 8381

zahvale

ISKRENA HVALA dr. Antonu Kvasiču in osebju Zdravilišča Dolenjske Toplice za njihov trud. Hvaležna pacientka Julijana Pavlič. 8272

ženitne ponudbe

SAMSKI upokojenec želi spoznati samsko ali vdovo do 55 let brez obveznosti. Ponudbe pošljite pod šifro: »JESSEN-«. 8321

26-LETNI FANT želi spoznati dekle ali mamico do starosti 27 let. Ponudbe pošljite pod šifro: »LJUBEZEN«. 8322

kobra

P.E. Novo mesto
Ljubljanska 27 - BTC
tel.: 068/323-000

GOSTILNA BRANKA

Kočevske Poljane

Vam nudi:

- nedeljska kosila
- divjačinske specialitete
- ribe
- pice in ostale jedi po naročilu
- 10-odstotni popust za najavo po tel.: 068/65-291

VLJUDNO VABLJENI!

Vedeževanje in napoved leta
090/42-62

Bruma

PRODAJA GUM
VULKANIZERSTVO

BRUNSKOLE MATIJA, s.p.
HRAST 1a, 68331 SUHOR,
tel./fax: 068/50-475

Vse, kar želite
izvedeti o sebi in
svoji prihodnosti.
Zaupajte najboljšim!
090/41-29
090/42-38

Želite izboljšati svoj finančni položaj? Redno ali honorarno. Ponudbe pod »Priložnost«.

MIKO

d.o.o., Sevnica
Dol. Boštanj 55 a
8294 Boštanj

Saloni MIKO vas vabijo k ugodnemu nakupu pohištva in keramike, barv in lakov.

- Na zalogi več vrst regalov za dnevne sobe že od 81.140 SIT naprej
- Sedežne garniture 3L-1-1 že za 67.597 SIT
- Jogi dimenzije 190x90 za 10.800 SIT
- Keramične ploščice od 1.000 SIT dalje
- Gresporcelan od 1.500 SIT dalje
- Kopalne kadi iz akrila več dimenzij od 22.704 SIT dalje

Obiščite jih in prepričali se boste o navdse pestri ponudbi!
Saloni MIKO: Novo mesto, Reslova 2
Krško, CKŽ 100
Brežice, Milavčeva 81
Dol. Boštanj 55 a (obratna cona)

PLAVA LAGUNA

POREČ

HOTELI - APARTMAJI - KAMPI
POČITNICE V OBJEKTIH PLAVE LAGUNE NISO DRAGE!

CENE POLPENZIONA V NEKATERIH
OBJEKTIH B KATEGORIJE:

Paviljoni Bellevue	40 DEM
Hotel Turist	43 DEM
Hotel Delfin in Albatros	53 DEM

POPUSTI ZA OTROKE
DO 12. LETA STAROSTI DO 50%!

DNEVNI NAJEM APARTMAJEV:

Citadela (2 osebi)	76 DEM
Bellevue (3 osebe)	86 DEM
Astra (4 osebe)	113 DEM
Vile Špadići (6 oseb)	136 DEM

NOVO V 1996. LETU!

• BAZENI V KAMPIH:

ULIKA (naturist), ZELENA LAGUNA IN BIJELA UVALA!

• NIŽJE CENE PIJAČ IN A LA CARTE HRANE!

• OBNOVLJENI HOTEL ZORNA!

INFORMACIJE:

Agencija Vašega zaupanja, ali pa:
PLAVA LAGUNA, POREČ

Tel.: 00385/52/410-101, 410-202
Fax: 451-044

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 3. avgusta, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- **Novo mesto:** od 7. do 19. ure: Samopostrežba, Glavni trg 23
- od 7.30 do 21. ure: trgovina Anita pri gostišču Kos
- od 7.5 do 20. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska
- od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku
- od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma
- od 7. do 20. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska
- od 7.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
- od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma
- od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Mirana Jarca
- od 7.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
- od 7. do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel
- od 7. do 14.30: market Maja, Bučna vas
- od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 14. ure: market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 17. ure: trgovina Brnar, Smolenja vas
- od 7.30 do 13. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas
- od 8. do 13. ure: trgovina Dule, Smolenja vas
- od 8. do 16. ure: market Pero, Stopiče
- od 8. do 16. ure: trgovina Sabina, Stopiče
- od 8. do 20. ure: market Perko, Šentpeter
- od 8. do 18. ure: Urška, Uršna sela
- od 7. do 20. ure: trgovina Marks, Vavta vas
- od 6.30 do 17. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Glavni trg
- od 6.30 do 17. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija
- **Šentjernej:** od 7. do 17. ure: Mercator Dolenjska, Samopostrežba
- od 7. do 18. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šentjerneju
- **Metlika:** od 7. do 21. ure: trgovina Prima

kupovalni center

- od 7.30 do 21. ure: trgovina Anita pri gostišču Kos
- od 7. do 13. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska
- od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku
- od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma
- od 8. do 13. ure: trgovina Sabina, Mirana Jarca
- od 8.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
- od 7. do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel
- od 8. do 11. ure: market Maja, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 11. ure: market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 12. ure: trgovina Brnar, Smolenja vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas
- od 8. do 11. ure: trgovina Dule, Smolenja vas
- od 8. do 12. ure: market Pero, Stopiče
- od 8. do 14. ure: trgovina Sabina, Stopiče
- od 8. do 12. ure: market Perko, Šentpeter
- od 8. do 12. ure: Urška, Uršna sela
- od 8. do 17. ure: trgovina Marks, Vavta vas
- od 7. do 12. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Glavni trg
- od 7. do 12. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija
- **Straža:** od 8. do 11. ure: Dolenjska Market
- **Šentjernej:** od 8. do 11. ure: Market
- od 8. do 12. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šentjerneju
- **Žužemberk:** od 8. do 11.30: Market
- **Škocjan:** od 7.30 do 10. ure: Pri mostu
- **Trebnje:** od 8. do 11. ure: Samopostrežba Blagovnica
- **Mirna:** od 7.30 do 11. ure: Grič
- **Mokronog:** od 8. do 11. ure: Samopostrežba
- **Črnomelj:** od 8. do 11. ure: Pod lipo, Market Čardak
- **Semič:** od 7.30 do 10. ure: Market
- **Metlika:** od 7. do 21. ure: Prima

OBVESTILO

Podjetja, organe, organizacije, skupnosti, delovne ljudi in občane obveščamo, da po sklepu župana z dne 16. 7. 1996 v času od 26. 7. do 26. 8. 1996 poteka

• **JAVNA RAZGRNITEV**
osnutka Prostorsko-reditvenih pogojev za servisno poslovno cono Stopič

Osnutek dokumenta je razgrnjen:

- v prostorih Mestne občine Novo mesto, Seidlova cesta 1 (l. nadstropje), in
- v prostorih Krajevne skupnosti Stopiče.

Do konca javne razgrnitve osnutka dokumenta lahko podjetja, organi, organizacije, skupnosti, delovni ljudje in občani dajo pisne pripombe, mnenja in predloge na obeh krajih javne razgrnitve ali pa jih pošljejo na Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora, Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje Mestne občine Novo mesto, Seidlova cesta 1.

Javna obravnava osnutka sprememb in dopolnitev prostorskih izvedbenih aktov bo v torek, 20. 8. 1996, ob 20. uri v prostorih Krajevne skupnosti Stopiče, na kateri bo izdelovalec dokumenta le-tega obrazložil in prisotnim dajal pojasnila.

Vljudno vabljeni!

Mestna občina Novo mesto
Sekretariat za varstvo okolja
in urejanje prostora
Zavod za družbeno planiranje
in urbanistično načrtovanje

NOVOTEHNA

AVTOMOBILI

Privlačna ponudba z bogatim darilnim paketom **ŠKODA Felicia**.
Na zalogi tudi rabljena vozila.

ŠKODA FAVORIT 135 LX letnik IX/94
ŠKODA FAVORIT 135 CLX letnik VI/93
ŠKODA FAVORIT 135 L letnik IX/92

Možnost nakupa tudi staro za novo in ugodni krediti!

Novo mesto,
tel.: 068 322 066, 322 006

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš kanal

s Trdinovega vrha 41
na kanalu 41

VI NAM - MI VAM

oglas na kratko s pošto
po ☎ 068/323-610 ali 0609/623-116

odmevno objavo v
DOLENJSKEM LISTU

VULKANIZERSTVO STRAHINIČ
Breg revolucije 5, Metlika
☎ 068/59-064

Montaža in prodaja avtoplaščev proizvajalcev Sava, Barum, Michelin, Nokia, Kumho za osebna in tovorna vozila ter traktorje.
Možen nakup na obroke!

GOTOVINSKA POSOJILA

Gotovinska posojila, hitra realizacija, garancija čeki, hiše, zlatina, umetnine, starine, certifikatske delnice.
Mestna zastavljalnica, Cankarjeva 11 (pri Operi), Ljubljana, od 10. do 16. ure, ☎ 061/210-174 in 061/126 20 70.

KOPALNICE
☎ (068) 322-879

NOVO-NOVO Krediti za kopalnice R+3% **NOVO-NOVO**
120 m² razstavnega prostora. Celovita ponudba.
Salon kopalniške opreme "Delfin", BTC Novo mesto.

PREVOZ GRADBENEGA MATERIALA Z RAZLAGANJEM
☎ 068/25-105

Do 31. avgusta nudimo graditeljem, trgovcem, izvajalcem gradbenih in krovskih del **SEZONSKI POPUST** pri prevozih paletiranega gradbenega materiala (modalarni blok, betonski blok, strešna opeka, fasadna opeka...) z razlaganjem.
FINPOSS, d.o.o., Novo mesto, C. brigad 13, ☎ 068/25-105

GRANIT TRGOVINA
Na Livadi 21
☎ 068/321-305, 321-306

VELIKA IZBIRA keramičnih ploščic, lepil in fugirnih mas, sanitarne keramike, orodja za polaganje ploščic.

RENT a CAR
VOJKO OKLEŠEN, s.p.

Od 8. do 14. ure, ☎ 068/323-193,
mobitel (non stop) 0609/ 637-474

Naročilnica za DOLENJSKI LIST

S to naročilnico naročam DOLENJSKI LIST za:

Ime in priimek: _____ Upokojenec: da ne

Naslov (kraj, ulica, hišna številka): _____

Pošta: _____

Naročnik izjavlja, da naročilo res velja zanj, dokler naročnine ne bo pisмено odpovedal, sicer pa bo naročnino plačeval osebno ali s položnico, ki mu jo bo poslal Dolenjski list.
Naročnik bo časopis začel prejemati od prve številke dalje v mesecu: _____ 1996.

Kraj: _____ Datum: _____ Podpis: _____

Marta Gantar

bilo v začetku, pa ne zaradi dela," se spominja Gantarjeva. "Družina, dve majhni hčerki, hišo smo delali in ob vsem tem sem ob delu in dežurstvu še študirala. To res lahko zmore le mlad in zelo motiviran človek." Pa ni bilo samo hudo. "Dopolodne služba, popoldne predavanja v Ljubljani, ponoči učenje. Več deklet nas je bilo in smo se počutile kot prave študentke, tudi štopale smo na predavanja v Ljubljano, samo da bi bile čim bolj podobne žpravim študentkam," se smeje spominja ta tudi sicer vesela in odprta ženska, ki ji človek pač ne bi prisodil, da je že babica. "In sedaj, ko imamo vnukinjo, jo, ljubljanko, gledam in se sprašujem, kdaj sta moji hčerki odrasli, in imam kar slabo vest, češ da se jima v otroštvu in dekliskih letih nisem dovolj posvečala. Saj ne, da bi ju zamerjala, sploh ne, a ravno tista leta je bilo toliko vsega..."

Ko so bršljijski otroci pri brezskrbnih igrar sanjarili, kaj bojo, ko bojo veliki, je Marta iz Peterletove kovačije zmeraj rekla, da bo zdravnica. Za otroka je bil pač vsak, ki dela v bolnici, zdravnik. Danes je Marta Gantar glavna sestra na kirurškem oddelku novomeške bolnišnice in pred kratkim, na mednarodni dan medicinskih sester, je dobila zlati znak Zbornice zdravstvene nege Slovenije. Za to najvišje strokovno priznanje, ki ga podeljuje že več kot 25 let, je sestro Marto predlagalo novomeško Društvo medicinskih sester.

Sestra Marta je že 14. leto glavna sestra na kirurškem oddelku, kjer dela, in to trdo in predano, 85 medicinskih sester. V prvi vrsti naj bi glavna sestra organizacijsko in strokovno vodila delo medicinskih sester na oddelku, a sestro Marto je prav najtežje dobiti v njeni sobi in je zanjo najboljše povprašati na oddelku. "Pri nas in v Sloveniji nasploh v bolnišnicah najbolj primanjkuje višjih medicinskih sester in moramo vse, kar nas je, krepko priprijeti. Pa tudi sicer ne bi hotela opravljati samo strogega dela glavne sestre, konec koncev sem že kot otrok govorila, da bom zdravnica, misleč pri tem, da bom pomagala bolnim in trpečim ljudem," pravi sestra Marta.

In Marta Gantar na kirurškem oddelku novomeške bolnice pomaga bolnim in trpečim ljudem od prvega dne službe, celih 26 let. Začela je na intenzivni negi, v tako imenovani šok sobi, nato 10 let delala kot operacijska sestra, sedaj pa je že dobrih 13 let glavna sestra. "Najtežje je

Pri delu, kot ga opravlja sestra Marta, ki pravzaprav ni samo delo niti samo služba in poklic, ampak ga ni moč dobro opravljati, če ni tudi zavezanost in predanost, je veliko lepega. "To je zlasti takrat, ko od nas odhaja domov človek, ki so ga v bolnico pripeljali komaj še živega, ubogega, trpečega, pa smo mu tukaj pomagali, mu olajšali trpljenje, ga ozdravili. In za to je vedno zaslužno celotno osebje bolnice. Na vrhu je vedno zdravnik, a sam, naj bo še tako dober, ne more narediti veliko, gotovo pa ne vsega. Za to mora biti pravi team, katerega zelo pomemben del je medicinska sestra. In vsi v teamu morajo biti dobri in prav uglašeni." Pridejo pa tudi trenutki, ko je človek pri njihovem delu žalosten, nemočen, potr. Takrat, ko ne more nihče več nič narediti. Takrat, ko zmagata smrt. Najhuje je to povedati svojcem.

Če bi bila sestra Marta spet majhna deklica iz Peterletove kovačije v Bršljinu, bi spet hotela biti "zdravnica", in bi se enkrat postala medicinska sestra, bi se spet odločila za poklic, v katerem morata biti združena strokovno znanje in človeška predanost. Mati ene od njihovih sester je rekla, da bi moral vsak, ki hoče v medicinsko šolo, prej za teden dni na delo z bolniki in v tem času bi se pokazalo, če je primeren za ta poklic. Pri Marti Gantar bi zadostoval en dan.

ANDREJ BARTEJ

Dogodivščine mame Manke

Humoristična televizijska nanizanka posneta - Na sporedu Vašega kanala bo jeseni in pozimi

NOVO MESTO - Prejšnji teden se je v Novem mestu in njegovi okolici končalo snemanje nove televizijske humoristične nanizanke Spomini mame Manke, ki si jo bodo gledalci programa Vašega kanala lahko ogledali jeseni in pozimi, ko bo po poletnem počitku spet na sporedu priljubljena oddaja Mala klinika cinizma. V nji se bodo zvrstile zanimive in humorne dogodivščine mame Manke, od ropa banke, bivanja med gozdnimi divjaki, vstajanja mrtvih in divjega preganjanja mladoletnih prestopnikov na rolkah po ulicah našega mesta do potovanja na "morje" na bre-

govih umazane Krke in srečanja s slovitim voditeljem nemških televizijskih oddaj Rudijem Karelom. Nanizanka obsega osem zgodb v skupni dolžini celovečernega filma.

Nastala je po zamisli in scenariju Saša Dukica, ki je hkrati tudi glavni igralec in režiser. Osnovni scenarij se je na samih snemanjih dopolnjeval z dovtipi in gagi, ki so spontano nastajali v danih položajih, pri tem pa sta pomagala igralca Petra Škerlj, ki igra hčerko Mankico, in Franci Kek, ki nastopa v več "glavnih stranskih vlogah". Kek je bil hkrati tudi organizator celotnega projekta. Ni imel lahkega dela, saj so se ga lotili praktično brez denarja, glavni kapital sta bila navdušenje in volja narediti nekaj novega. Tehniško je dal Vaš kanal, za ostalo pa je poskrbel organizator s svojo domiselnostjo. Da tehnična ekipa in igralci niso trpeli prehude žeje in lakote, je poskrbel glavni podpornik Avto galant iz Novega mesta, nekaj pa je dodal Kmečki hram iz Kostanjevice.

Nanizanka je posneta, zdaj so na vrsti še dolge ure montaže, potem pa bo mama Manka razveseljevala tudi gledalce Vašega kanala.

MiM

"Glavni" iz novomeške TV nanizanke.

HARMONIKAS IN POL - Desletni Jernej Kolar iz Dolenje vasi pri Aručah igra harmoniko, da mu ni para v krajih ob sotočju Krke in Save. Komaj dve leti ga spretnosti uči Toni Satošek iz Koprivnice in talentirani Jernejček že nastopa na tekmovanjih harmonikarjev, starih do 14 let. Pripravlja se na polfinalno srečanje v slovenskem merilu, iz harmonike pa izvablja že tako poskočne, da ga vabijo tudi na svatbe. (Foto: M. Vesel)

VINJEN RAZGRAJAL

KRŠKO - V četrtek, 25. julija, je eden od občanov policiste obvestil, da mu je s pištolo grozil neznan voznik. Po opisu vozila so policisti kmalu zasledili 26-letnega B. T. iz Krškega. Pregled vozila je odkril samokres znamke Crvena Zastava M 57, kal. 7,62, in nabojniki s šestimi naboji. Orožje in strelivo so mu zasegli, pri preizkusu alkoholiziranosti pa je napihal 2,39 g/kg alkohola. Policisti so mu nadaljnjo vožnjo prepovedali, pa tega ni upošteval, saj je le uro kasneje ponovno padel v njihove mreže. Za nagrado si je prislužil počitek v apartmaju policije.

KATJA ZA MISS - 10. avgusta zvečer bo v restavraciji Tango na Otočcu zbrana dolenjska lepota na izboru Miss Dolenjske za miss Slovenije. Kandida tke se še vedno lahko prijavi p i nosilcu licence za miss Slovenije, agenciji Geržina Videoton, p. p. 84, Maribor, ali po telefonu (062) 224-320, lahko pa tudi neposredno pri organizatorju regionalnega izbora Klubu diskoteka Otočec. Med kandidatkami je že Katja Golob, 17-letna dijakinja ekonomske šole, doma iz Birčne vasi, ki kot fotomodel že nekaj časa uspešno sodeluje z Reklam studiom. (Foto: M. Kline)

NAJVIŠJE PARKIRIŠČE - Trdinov vrh je onesnažen z različnimi neprimernimi objekti, od odurne vojašnice, barake, ki bi jo morali za sabo pospraviti graditelji televizijskega stolpa, pa so jo za simbolični dinar prodali smučarskemu društvu, na vrhu razglednega pomola pa so radioamaterji na črno postavili nekakšen kontejner. Pa to še ni dovolj, z avtom se je treba pripeljati prav do tega motečega skrupula. (Foto: A. B.)

NA FINALU IGER BREZ MEJA NOVOMEŠKA EKIPA ČETRTRA - V ponedeljek, 29. julija, je bilo v italijanskem Torinu finale Iger brez meja, kjer je za Slovenijo nastopila novomeška ekipa. Tekmovali so: Breda Kastelic, Rebeka Končič, Jana Vernig, Romana Tomšič, Matjaž Zupančič, Simon Bobnar, Uroš Jazbec in Rihard Resnik, zasedli pa so četrto mesto. Zmagala je ekipa Madžarske, ki je bila izredno dobro pripravljena, drugo so bili le s točko zaostanka Portugalci, tretji pa gostitelji Italijani. Peti so bili Švicarji in zadnji Grki. Novomeščani z uvrstitvijo niso bili najbolj zadovoljni, saj so pričakovali vsaj tretje mesto, dejali pa so tudi, da so bile ekipe zelo izenačene in je bil sleherni rezultat odvisen od sreče. Našo ekipo je spodbujala truma navijačev in si tako po mnenju večine nadela naslednje najboljše navijačev. Razgrete slovenske navijače sta spodbujali novomeška godba in folklorna skupina Kres. (Tekst in foto: N. Povše)

Tudi pri nas gnezdijo štokrlje

Leto v 14 gnezdih v širši okolici Krakovskega gozda, v Beli krajini in ob Sotli odraščajo 33 mladih štokrelj - Z obročkanjem do podatkov

NOVO MESTO - V zadnjem desetletju nas na Dolenjskem preseneča val naseljevanja belih štokrelj. Te ptice si gnezda spletajo predvsem v širši okolici Krakovskega gozda pa tudi v Beli krajini in ob Sotli. Letos smo našli že 14 gnezd, v katerih odraščajo 33 mladičev. Domačini z veseljem in radovednostjo spremljajo dogajanja v gnezdih, ki običajno nastajajo na električnih drogovih sredi vasi. V Šentjakobu na Šentjernejskem polju sta kar dve gnezdi. Običajno gnezdo ozivi v začetku aprila, ko se par vrne iz daljne Afrike, sledi popravo gnezda, valjenje, zatem pa budno varstvo negodnih mladičev in njihovo hranjenje. V drugi polovici julija običajno mladiči že poletijo, proti koncu avgusta pa se štokrlje prično združevati v jate in odletijo v tople južne kraje.

Vedno pa ni tako. Zgodí se, da v zgodnjem obdobju razvoja mladiči poginejo, pogosti so tudi padci iz gnezda, nesrečno se lahko končajo tudi prvi poletji. Tako je iz gnezda v Čadražah letos padel mladič, in ker ga starša nista več sprejela, je zapuščen sirota ostal v reji pri Bobičevih. Pred letom je zgorelo gnezdo pri Ostrogu. V Zemlju se je med valjenjem ponesrečil eden od staršev, a je drugi na veselje domačinov kmalu pripeljal drugega izbranca. V Cerkljah ob Krki so morali prestaviti gnezdo z dimnika pekarnice in starša sta na srečo sprejela novo domovanje 6-članske družine.

Zivljenje štokrelj, predvsem njihove selitvene poti, zastavljajo še vrsto vprašanj. Da bi lažje spremljali dogajanja v gnezdih in njihove selitvene poti, smo se odločili, da dolenjsko populacijo obročkamo. Na Štajerskem, kjer je gnezd veliko več, je to že običaj-

DO GNEZDA Z DVIGALOM - Pri obročkanju dolenjskih štokrelj v gnezdih so bili v nepogrešljivi pomoč delavci Elektra z dvigali na tovornjakih. (Foto: A. H.)

na praksa. Zanimiv podatek o opažanju obročkane štajerske štokrlje je letos prišel iz daljne Južne Afrike. V gnezdu v Čadražah pa je štokrlja, ki so jo pred časom obročkali v Nemčiji.

Obročkanje ptic je med ornitologi uveljavljen način spremljanja populacij posameznih vrst ptic. Manjše ptice za obročkanje običajno love s posebnimi mrežami, pri štokrljah pa je najprimernejše obročkanje v gnezdu. Ker so z gnezda težko dostopna, so nam z dvigali pomagali Elektro Novo mesto, Črnomelj in Krško, za kar se jim posebej zahvaljujemo. Obročkanje smo opravili v sodelovanju s Prirodoslovnim muzejem Slovenije.

Opazovanja dolenjskih štokrelj bodo tako v prihodnje veliko zanimivejša. Vsakogar, ki bo našel ali videl štokrlje z obročki, prosimo, naj svoja opažanja sporoči na Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto. ANDREJ HUDOKLIN

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Romi na Raki se z neregistriranimi avti vozijo mimo policistov, na Ruperčvrhu pa se bojijo, da bojo ob njivo - Sporna Titova pot - O Vinteksu še z direktorjem - Če ne gospa in gospod, vsaj teta in stric

Prejšnji četrtek je imel dežurni novinar bolj malo dela. Medtem ko je še teden prej v času dežurstva telefon zvonil kar naprej, se je tokrat oglasil vsega petkrat. Kaj je temu krivo? Čas dopustov, poletna lenobnost, apatija? Kdo bi vedel! Morda nič od tega in bo že naslednjič spet kar naprej zvonilo.

No, kakor koli že, prva je poklicala bralka iz okolice Krškega, ki se je potožila nad ravnanjem tamkajšnjih prometnih policistov. Žensko so ustavili pri kontroli prometa na Raki. "To, da so avtomobile ustavljali na nepreglednem delu ceste, pustimo ob strani. Gume na mojem avtu so bile že izrabljene. Mlada policista sta me napolnila s ceste, slikala, mi takoj vzela prometno dovoljenje in me predlagala sodniku za prekrške. Dobro, če je tako, naj pač bo, ampak za vse. V tistem hipu se je namreč po cesti mimo nas

pripeljal neregistriran avto, poln Romov; bila je bela stoenka. Policista sem vprašala, če tega voznika ne bodo ustavili, saj je avto neregistriran, vprašanje je, če je tehnično brezhiben in če ima voznik sploh dovoljenje. Odvrnila sta, da ga nista videla. Ko sem jima rekla, da sem ga jaz videla in ju na to opozorila, sta odvrnila, da sedaj obravnava teta mene. In romski avto se je izgubil. Sprašujem se, če policisti ustavljajo in kaznujejo samo take voznike, kjer vedo, da ne bo težav, pred Romi, znanimi povzročitelji težav, pa se rajši obrnejo stran? Postopek z mano je trajal celih 20 minut, kot da sem kakšna zločinka. Nasploh imam občutek, da policisti večkrat ustavljajo samo zato, da kasirajo, malo ali nič pa ne naredijo za preventivo. Jaz sem nove gume kupila takoj naslednji dan, a bi jih tudi, če bi me policista samo opozorila, da so stare že preveč izrabljene. Tako bi bil preventivni učinek dosežen, in to brez visoke kazni. Najbolj pa sem ogorčena zaradi obnašanja in obravnave mladih policistov!"

Hrvatčič Ignac, Rom z Ruperčvrha pri Novem mestu, pa je klical, da bi se pritožil nad ravnanjem občine oziroma pristojne službe. "Že 30 let imam od kmetijske zadruge v najemu njivo, tako da bi lahko rekel, da je skoraj že moja. Slišal sem, naj bi ta njiva postala zazidljiva, pa sem na občini 19. februarja letos vložil prošnjo, naj mi povejo, kako je s tem. Mi se bojimo, da bomo ob krah, iz občine pa nisem dobil nobenega odgovora. V naši družini nas je 12, vsi delamo na tej njivi in si pridelamo veliko hrane. Mislim, da bi morali to, da hočemo delati, podpirati in nam pomagati. Naša mladina hoče ravno tako živeti kakor otroci krajanov. Če se bomo pustili, bo še večja kriza..."

Gospa Marija Cvetko iz Ljubljane občasno bere naš časopis in tudi druge lokalne in pokrajinske liste pregleduje. "Vaš list je zelo dober, zanimiv in pester. V prejšnji številki pa me je zmotil članek v pisnih bralcev Titova pot edino prava. To je pa res prehud in tak članek ni v čast vašemu časopisu! Takih skrajnih stališč posameznikov res ne bi bilo treba objavljati."

Marija iz Novega mesta pogreša rubriko "iz porodnišnice". "Tudi na Vašem kanalu ne objavljajo več, katere ženske so rodile. Zakaj? Jaz sem to rubriko redno brala, saj danes živimo tako hitro in marsikdaj tako drug mimo drugega, da se ljudje že skoraj ne poznamo več med seboj. Tako pa vsaj nekaj zveš..."

Jelka iz Novega mesta, nekdanja delavka propadle Novoteksove Konfekcije, pa pravi, da bi morali novinarji v primeru propada vinskiškega Vinteksu o vzrokih za to vprašati tudi zadnjega vodjo Starešiniča, po katerem sedaj vsi samo udrihajo. "Prepričana sem, da ni on kriv propada podjetja, saj se je žrtvoval in pustil svojo firmo, da bi rešil Vinteks, a očitno tega ni mogel, saj se je vse začelo že veliko prej. Naj se kdo vpraša, zakaj stečajni postopek za Novoteks Konfekcijo traja toliko časa!" Jelka moti tudi to, da nekateri pisci ljudi, o katerih pišejo, poimenujejo kar z imeni. "Zadnjič sem na novomeški televiziji prebrala naslov prispevka, ki se je glasil nekako tako, da je župan obiskal Roži. Pomislila sem, da gre za kakšno kravo, ki daje veliko mleka, potem sem pa videla, da je beseda o 90-letni gospe. Če je novinarju že nerodno zapisati gospod ta in ta, če gre za starejšega preprostega človeka, naj pa zapiše ali reče oče ali mati, stric ali teta!"

A. B.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Prilahnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsa vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.

Dolenjske Novice.

1885-1919 kratkočasnice izbral Jože Dular

- Različni vpliv**
Ona: "Nova obleka me je naredila veliko mlajšo."
On: "Meni pa precej sivih las."
- Miru je potreben**
Zdravnik: "Gospa, vaša bolezen ni nevarna - le miru potrebujete!"
Gospa: "Dragi gospod doktor, pogledite vendar moj jezik!"
Zdravnik: "Je ravno tako miru potreben!"
- Nauk**
Sodnik: "Vi ste bili priča, ko sta se ta dva zakonska prepirala. Kakšne misli so vas navdajale?"
Priča: "Te, da se svoj živ dan ne bom ženil!"
- Prepozno**
Lovec: "Ali si videl zajca tu mimo teči?"
Pastir: "Da!"
Lovec: "Kdaj?"
Pastir: "Kake dve leti bo že tega."
- Hladnokrvno**
Gost svojemu prijatelju, ki leži po dolgem pred vrati gostilne: "No, prijatelj, kakor je videti, so te ravno yun vrgli!"
"Nič ne dě, sem bil itak namenjen domov iti!"
- Oslí**
Letoviščnik (proti kmetiču, ki poganja osla): "No, očka, koliko imate takih oslov v vasi?"
Kmet: "To se ravna popolnoma po številu letoviščnikov."